

Ardhanarishvara

تنتی

پہنکو ناول

حیات روغانی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پہل کؤم پہ نامہ د اللہ چہ رحمان او رحیم دے

HPC2012/315

NÈNZÁK

(Ardhanarishwara)

Hayat Roghaani

Wardaga, Charsadda

Paktoonkhwa, Pakistan

<http://www.facebook.com/roghanivision>

ناول
ننھڪ
ARDHANARISHWARA

د کتاب ټول واکونه لیکوال سره خوندي دي

نښڅک (اردهنارپشوارا)

کتاب

حيات روغانے

ليکوال

علي بابا / فضل حکيم عندليب

تدوين

داؤد ساگر

کمپوزنگ

داؤد ساگر

مخپانه

اگست 2012

ورومپے چاپ

عربستان پښتو ادبي ترون الرياض سعودي عرب

خپروونکے

حمنی پبليکيشنز چارسده 0092 300 933 9128

1000

شمېر

100

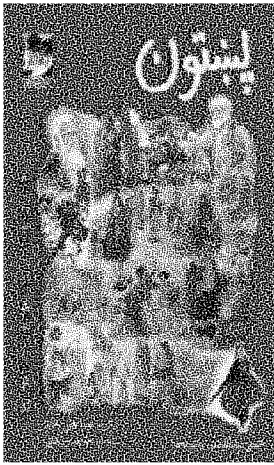
بېعه

نېنځک او د هغه ژوند سره تړلي ټول
سپيناوے کردارونه او ليکلي شوي پېښې د يو
خيال زېږون دے. د دغه کردارونو د څه ژوندي يا
مړي کردار د نوم، استوگنځاي، ځاندرې، خبرو يا
کړو وړو سره سمون به هېڅ ډول کړکړن هوډ باندې
اډانه نه وي.

دې قېصه کښې څه خبرې او پېښې په
يادگيرنه ابغه نېغه او تر څه حده لُوڅه ژبه کښې
اوړولې شوې دي. بايد چې ځلموتې او پېغلوتې
ئې لوستلو نه ځنډه وکړي.

تړون

د هغه ورومبي بنځونک په نوم، چې د هغه
د پېدايښت په ترڅ کښې د هغه خداي له
پېغور ورکړي شو او هغه دغه پېغور په
خپل ځان بې د څه زباد او گيلې واخستو.

دَ لیکوال اثار

دَ لہوتتوب سندرہ	شاعری
باور	شاعری
حیاتونہ	نثری لیکنی
پبستون (دَ غنی خان د کتاب)	ژباړہ
نہخک	ناول
البشتون (عربی، ژبہ کببسی د غنی خان د کتاب)	ژباړہ
حیاتونہ ۲	نثری لیکنی
اسلام او قام پرستی	نثری لیکنی

حیات روغانے	در معرفت "نہنخک"....	الف
فضل عندلیب	بنخہ، سرے، جینی او ہلک	ج
شہر بہادر افتاب	وَخَلَقْنَاكُمْ اَزْوَاجًا	ز
	شہبہ ورومبی	1
	شہبہ دوپمہ	12
	شہبہ درپمہ	37
	شہبہ خلورمہ	48
	شہبہ پنخمہ	67
	شہبہ شپرمہ	81
	شہبہ اوومہ	94
	شہبہ اتمہ	106
	شہبہ نہمہ	129
	شہبہ پائیزہ	154
 توضیحات او رناوی	أ
 د کردارونو نومونہ	ك

در معرفت ”نېنځک“.....

نېنځک یو خیال نه، بلکې زموږ د ژوند یو ډېر ستغ او تريخ ریښتیا و. هغه به خو ځله راغلو او ما ته به مخامخ کښېناستلو. خپلې گیلې به ئې وکړې او څه پېغورونه به ئې هم راکړل. ما لکه د اولس چرې هم هغه پسې ملنډې او پچموزې نه وې کړې، ځکه ئې ترمې بوغمې زړه په ما اوبه څښکلې.

هغه ډېره وینا نه کوي، بیا هم څه موده اگاهو د هغه خبرو زه وېورنولم. هر څو که زما اوبنکې د هغه اوبنکو سره بدرگه نه شوي ځکه چې زه اوبنکې بڼې نه گڼم (هغه د بې وسۍ وي، که د زړه سواندی).

دَ هَغَہَ خان کنبی ہغہ وخت ہم خہ کار نہ و، کلہ چہ ہغہ زہر پدلو او ہغہ
 وخت ہم دَ هَغَہَ ہبش لاس بر نہ و، کلہ چہ ہغہ دَ نیمگری شتون پوہی پہ
 ورومبی خُل و لِر زولو. نری پہ ہر گام دَ هَغَہَ خاندری، دننہ بنکلا او درناوی
 تہ پہ بنیرنو سترگو کتلی وو، هَغَہَ پہ ہر گام خان دَ مری، نہ نیولے و او ہرہ
 ساه ئی دَ اولس لہ خوا دَ دَہ پہ پیداینبت دَ دَہ خدا مے لہ ورکرمے پیغور
 پخپل سر اخستے و. دَ هَغَہَ پہ سترگو کنبی بی وسہ اوبنکی چہ و ہلی وہ او
 دَ هَغَہَ پہ شونڈو دَ بی وزلی نری موسکا یو داسی خیال زہرولے و، چہ دَ
 نری دَ ہر انخورگر فن دَ دغہ انخور روغولو تہ پر او ملامتہ ولا و. انسانیت
 بہ تل دَہ خخہ دَ دَہ بر خہ، پبژند گلو او لورتیا ترورلو تور پخپلہ لمن لری.
 مونر دلته دَ کفار یوہ ہخہ پہ دہ نیت کوو، چہ کہ راتلونکی کنبی دغہ
 تور لہ خپلی لمن و وینخلے شو، کوم وینخل چہ دَ تولنی رویہ کنبی بدلون
 غواری. کہ ہغہ ژوند مے وی (کہ ژوند مے نہ وی، نو دَ مابتی پہ دعا تاسو ہم
 امین وایی) او ستاسو مخی لہ درشی، نو دَ هَغَہَ نازولی سپکاو مے کوئی،
 حکہ چہ ہغہ پہ یوہ ہرہ نیازبینہ خاندرہ کنبی یو ہر سپہخلے روح (سا)
 د مے او خدا مے تہ ہر گران د مے. ہغہ پہ ما خو خلہ حضور شو مے د مے، دَ
 خپل ژوند قبصہ ئی را تہ تہرہ کرہ دہ او دَ خپلو سترگو پہ رنا ئی ما تہ دَ
 ژوند زہری راکری دی. زہ دَ تولی نری، نہ غوبنتنہ کو م، چہ دَ خیرک خپل تہ
 دہ دَ هَغَہَ یو پبژند گلو، خا مے او برخہ ورکرمے شی.

حیات روغانے

وردگہ، اشنغر (پبنتونخوا)

بنڀه، سرے، جینی او هلك.....

ٽول مذهبونه او نړيوالې ټولنې بنځې له د مور، مېرمن، خور، لور، نيا، ترور، ورنډار او تندار په شکل کښې او سپري (نر) له د پلار، مېړه، ورور، ځوي، نيکه په شکل کښې حقونه ورکوي او د حقونو نه ورکولو سزاگانې هم بنائې. عدالتونه او شرعي قاضيان د مودو نه د قوانينو تشریح کوي او پرېکړې کوي. خو تاسو چرته فکر کړې دے، چې د نړۍ په مخ يو بل مخلوق هم شته، چې وجود، ځوي او خواهشونه لري..... انسانان دي او دا خبره د روغاني صېب په "بنځک" او هم په نورو ليکنو کښې ښکاره ده، چې د درېم جنس پېدايښت فطري هم دغسې وي او دا چې دې لسيزې نه علاوه، چې دوي پکښې د نړۍ بنځو او سپرونه څه حقونه وگټل، نوره بيخي د دې مخلوق د حقونو په حقله خاموشي خوره ده، که دوي په نړۍ کښې د ژوند کولو حق نه لري، نو بيا خداي پاک زېږول د څه د پاره؟

د گران ورور حیات روغاني "ټېنڅک" مې ولوستلو. سترگې مې رڼا شوې. د "څیرک خان" نه "زرکه" څنگه جوړه شوه. د لوستلو سره لوستونکي ته دا حقیقت په ډاگه کیږي، چې "څیرک خان" پېدائشي د درېم جنس ؤ او ظالمې انساني ټولنې د هغه نه زرکه جوړه کړه. دې ظالم انساني چاپېرچل د خپلو جنسي خواهشونو پوره کولو او ځانونه د پېغور نه ژغورلو د پاره د "څیرک خان" سره څه ؤ نه کړل؟

د روغاني صېب "ټېنڅک" چې لولم، نو بیخي را ته محسوسیږي، چې روغاني صېب لکه د "څیرک خان" په زړه کې ناست وي. "څیرک خان" څه غوښتل او څه ورسره کېدل، روغاني ورور بیخي په داسې بڼه لیکلي دي، چې روغاني صېب دې خفه کیږي نه، خو ما ته داسې محسوس شوه، لکه دا کتاب چې "څیرک خان" یا "زرکې" پخپله لیکلې وي. د ورومې سر نه تر اخیري سره د "څیرک خان" قصه په داسې زړه راښکونکي کلیوال انداز کې لیکلې شوې، چې هېران شوم ورته. زه چې کله ښېرې اورم، نو خلق وائي، "غرق شې!"، "رب دې برباد کړه!"، خو دلته روغاني ورور یوه ښېره لیکلې، که رواج شوه، نو له دعا کمه نه ده، یعنې "په دوزخ پسې ږنده شې!". بیا په یو بل ځای کې یوه متل نما خبره ده، چې داسې کار ؤ نه کړې، نو "مېرې درباندي ارمېرې". پښتانه کلتوري رنگونه د دې کتاب له ټکي ټکي څاڅي. لکه د "څیرک" یا "زرکې" د زېږېدلو د پاره هغه کلیوالي کورنۍ خبرې ټولې لیکلې شوې دي، چې په پښتنه ټولنه کې چې د چا اولادونه نه وي او د یوې عیال کوي..... د ملا ځانښتونه، د باباگانو په قبرونو پورې چیرې تړل، تعویزونه تړل، ځانگو بابا ته تگ، د لوي ځوان په نوم منښتې، د کلي ډانکټرگۍ او بیا د حکیم صېب پونۍ او بیا د "څیرک" د زېږېدو په وخت د کلي د ناینې "مشکۍ" رول او بیا د هغه کوټې بیخي داسې منظرکشي چې لوستونکي ته محسوسیږي، چې لکه دغه کوټه کې موجود وي. لکه ورنډار ماشوم تي ته اچولې د، په مخامخ نغرو غبرگې پتیلې پرې دي، مشکۍ موجوده ده او ټول ډاډه دي، ځکه چې د دې کلي

ډېر خلق د دې په لاسونو کښې زېږېدلي دي او بيا د ژړا غږ او دغه غږ سره د بانگ غږ د "ځيرک خان" زېږون له يو سپېڅلې تړون ورکوي. بيا لکه څنگه چې پښتانه د خپل ماشوم د زېږېدلو نه وروستو کور ته په ورتگ شرميرې، د "ځيرک خان" د پلار ناموس خان دغه ادا ئې هم نه ده پرېښې. د کليوال ژوند نور عکسونه لکه "د نمر سترگه داغل"، په اخترونو کښې قبرونه لېو کول، سپيلني لوگه کول، په تاخونو کښې په پرتو قرانونو دوږې، جومات ته د وريزو غورۍ لېږل او بيا د "ځيرک خان" ښځونک عادتونه لکه چيندرو (گواټا)، ميرگات، کوډگۍ، د گوډيانو واده، پتپتوڼي، شلغاتي، ناوې ناوک او بل يو ښکلې نوم چې ما په خپله په وپرومې ځل واورېدو "کارږه". روغانه ورورا ته بيخي سوچه کليوال سره وېرېښېدلو.

د "ځيرک خان" د ژوند بدې ورځې ئې داسې په فني جادوگرۍ څېړلې دي، چې د پښتون ځلمي د ژوند محروميانې ترې په ډاگه کيږي او د سياسي خطا څېلې ورته د پيرنگي د وږې وچې ته راتگ او بيا د خپل واک د پاره د هند اولس په مذهبي جنون اړول او ټولټاکنې کښې داسې کول، چې هندو به هندو له ووت (رائې) ورکوي او مسلمان مسلمان له او بيا له يو بله کرکه تر دې بربده رسېدل، چې د هند وېش او کړۍ ئې دغه ځامه ته رسول، چې د سرماني د نظام په کليوال ژوند داسې اغيزې چې خپل پتي پکښې لوږې ټوکوي او د ناموس خان ريښتيا چې کالوسر گوډ او اوبه خورې کول خو بيا گوږه منډۍ ته وړل او د سرمايه دارو د اړتياو ښکار کېدل او بيا هغه فني ربط او تېچ چې قدوس خان خپلې مور ته وائي، چې که دا ځل فصل ښه وښو، نو د کور د ډنډې اړخ ته دېوال به د خښتو جوړوو. دېوال خو جوړ نه شو، خو هم دغه د کوټې دېوال په اوږده ژړۍ کښې په دوي راپرېوځي او "ځيرک خان" په معجزانه توگه ژوند په پاتې شي او پلار او مور ئې مړه شي او د "ځيرک خان" د فطري ښځک ثابتولو د پاره د هغه د پلار ناموس خان ښځونک خويونه، لکه د شپې به ئې د ښځې (قمر) کميښ اغوستو، ټولې هغه خبرې دي، چې د درېم جنس د خدائي زېږېدلو انسانانو هغه پت اړخونه

دي، چې پښتنو ته په پښتو ژبه كښې په ورومېي ځل د "ښځك" په شكل
كښې ښاغلي حيات روغاني وړاندې كړل. زه په داسې موضوع او د
انسانانو په داسې ډله چې خپلوانو ته ئې په خپلوی ځانونه بد ښكاري،
داسې كتاب ليكل او تحقيق كول د يو انسان په توگه ستر خدمت گڼم او د
انسانيت په درونو درېدونكي انسانانو ته ئې ستره او ارزښتناکه ډالۍ
گڼم.

په درناوي

فضل حكيم عندليب

تالاش (دير)

وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا

د انساني تخليق په لږ کنبې يو سوال زه همپشه ډېرې بې ترسۍ سره سکوندلې يم او هغه د "درېم جنس" په تخليق کنبې د الله پاک قصد دے. دغه جنس زما په خيال کنبې د دنيا په مخ ټولو نه بې ازاره صنف دے او چې څومره بې ازاره دے، هم دومره ئې استحصال کيږي. ما چې دا موضوع ولوستله، نو حيات ته مې ووي، چې ستا په دې "نېنځکانو" کنبې زما په خيال دا يوه خبره هم (که الله و غواړي) د دوي د بخښنې لاره کېدې شي، چې دوي سحر سترگې غروي، نو دعا کوي، "خدايه! هر چا کره بنادي غواړو" او څوک چې د هر چا کره بنادي غواړي، هغه نه بې ازاره که څوک مني او که نه مني، خو زه ئې نه منم. مونږ دغه صنف له د هغوي د دومره مينې او بې ازارۍ په عوض کنبې بغير د نفرت نه څه ورکړل؟ معاشره چې دغه خلقو ته په کوم نظر گوري، ايا که مونږ ته څوک داسې نظر وکړي، نو په مونږ به څه تېريږي؟ بيا هم د مينې دغه خلق نفرت نه کوي. هغوي زمونږ په سترگو کنبې ملنډه او سپک نظر پېژني، بيا هم نفرت نه کوي.

زما او حيات منځ کنبې د ورورولۍ رشته ده او مونږ د دې رشتې بنياد په مينه او لېوتتوب ايښے دے. د مينې پورې لېوتتوب او لېوتتوب پورې مينه. د حيات د قلم ژبه ځان له اواز او اسلوب لري. دغه اسلوب پسې شا ته د هغه جرأت او د نوو موضوعاتو لټون دے. ما دا ټوله قېصه لوستلې ده او داسې مې گڼلې، چې زما د سترگو وړاندې هر څه کيږي. د ناموس خان کره د ځيرک خان پيدا کېدل او بيا د ځيرک خان "زرکه" کېدل او بيا د قېصې پايه پورې د پنځه څلوېښت نه تر پنځوسو کلونو دې قېصه لوستلو باندې ما ته خپل ځان سپين ږيرے او خپله مينه ځوانه ښکاري.

په ټوله پښتنه مينه

شېر بهادر افتاب

کيماري (کراچۍ)

ورومبى شېبه

يا خو هغه ورخې وې، چې پخليخا ۷ كۈ انګن، غوجل ۷ كۈ
 منا، خو قمر و خواره پرې پرېه وه او يا دا ورخې دي، چې كۈ چرګې
 ته په زوره كشي وائي، نو هم پرې مشره مور چغه كوي،
 ”يه قمر و! اوس چرګې دې خۈ د مور د پلار د نيڪۈ ورشي خوري،
 چې ”كشي كشي“ دې راخستې دي. دوزخ پسې رنده شې، په
 قلاره درباندي ميري ارميري!“

اؤ قمر و خواره رو غوندي خپلې سترگې په زمکه ځملي. بنکلي لکه د نور کله ورندار ته د دواړو وروځو په رق اؤ يو وبنکي ټپکي ورکړي.

د جوغړي، ملا څابنتونه وو، که د سپدانو باچا شنه چيرړي کبني په سپين تار تړلي تعويزونه.... په ځانگوبابا کبني ځورنډې شوې ځانگوانې وې، که د لوي ځوان په نوم ورکړې شوې منبستي.... د بمبل حکيم پوني وې، که د ډانکټري خور بنوني اؤ دوايانې؟ هر څه چې وو، خو په يوولسم کال د قمر و پښه درنه شوې وه.

انگن کبني کت کبني قمر و وړوکي د پاره بنېن بېلو. د کت په پيارمه بنکلي په کاربه د پرتوغانن تارونه نخول اؤ ورندار کت کبني يوه پښه کوتتي کړې بله بنکته ځورنده کړې د بينگلو نه ټوپي اؤ لکي غوځولو کبني بوخته وه.

”پتنوس دې خداي په خبر کړي، دا د بينگلو ورځې دي؟ (تندې لږ بوت کړي) خداي زده کومې بنگا نه ئې راوړې دي؟ نيمې نه زياتې خو کبجې اؤ چينجنې دي. (سا واخلي) يره هلکه خوا!“

قمر و څه خيال د گوتې نه نيولې وه، د بنېن سيخونه يو بل ته غاړه وتلي په ځاي ولاړ وو. د هغې سترگو کبني يوه ډېره نيازينه موسکا نڅېدله اؤ دغې موسکا سره د هغې دواړو شونډو کبني نرې غوندي رڼ شومې و. دغه رڼ سره د هغې خېلمه غاښ داسې بنکارېدل، لکه د لرگي د تمبې وړوکي غوندي چوډي کبني چې د رڼا وړانگه په زور ځان ټومبي.

”قمر و! په زمکه څه ستوري لټوي؟“

د بنکلي تپوس قمرو و سکونډله او هغې يو ځل نيمې شېبې له
بنکلي ته او بيا ئې سترگې توندي ورنډار پله وارولې. د هغې
موسکو سترگو ليدلو سره ئې نظر د ولاړو سيخونو اړخ ته په ډډه
وارولو،

”هس سسي“.....

”دا هسې به داسې وي، نو؟“

د بنکلي سترگې او په کارږه گوتې توندي او ژبه تېره ده، نوره
پرې هر وخت خپسه ناسته وي.

”يه قمرو! دا ځان دې څه کاکي کړې دے؟ چې بنځه ئې، نو يوه
ورځ به دا گېډے در په گېډه کېده.“

د بنکلي خبره ريښتيا وه. قمرو به زړه خامخا خوړو. په يوولسم
کال راغلي زيري ته ئې اوکړې ځايه وو. هغه په زېرون وېرېدلې،
خو زېرې په وېره زورور و. دغه زيري د هغې د ناموس خان
سترگې روښانه کړې وې. بيا هم دا وئېلې شو، چې بنکلي نه يو
تېر شوم و. قمرو دغه وخت ځان د مور نيازبين انځور کېښي
ليدلو. په وړني کېښي د نغښتي نازولي ماشوم پستې شونډې د
هغې په تي پسې نځښتي وې او دغې احساس د هغې سترگو
کېښي نيازبينه موسکا نځوله.

”تنکي نه ئې. دې وخت کېښي بنځې ته لنگون څه وي؟ دا ده چې،
مشرې مور نه ځان ساته! هسې نه په گورېدو گورېدو دې بې
وخته.....“

د تندار ښوني ته د ور کړپ په ځله لاس کېښودو،

”ما له کاکا (ماته شوې سا) شنشني (دوه ماتې سا گانې) او مم لاؤل.“

د ميرگاتي سا مور له په راتلو راتلو کبني ماته شوې وه،
 “کاکا!!!!”

يو کرينگې غږ و شو او بيا لکه د مستې سُخوندرې په ټوپونو او
 د رينجقونو مابتي ورته رسېدلې وه.

(ميرگاتي يو لاس د بنکلې پنبو نه تو کرې و او په بل لاس ئې
 هغې ته شنشني پسخو، خود بنکلې سترگې د ناموس په لاس
 کبني نيولې غوتې پسې نڅښتې وې).

مېلې ته قدوس لالا او پانوس هم ځي، خود کور د لويو وړو په
 خوښه يو ناموس خان پوهه دے. ميرگاتي له پلار هم چرته څه
 راخستي نه دي، خو ناموس خان چې کله هم کور ته راځي، نو د
 ترڅ جېب کبني ئې ده له څه نا څه راخستي وي..... (دا بېله خبره
 ده، چې څه نا څه په بډه هم راوړي، خو دغه قمرود پاره وي).
 بنکلې پخپل ځوي ميرگاتي نوم پخپله ايښے دے او ټول کور
 ورته هم دغه نوم وائي، خو يو ناموس خان او مشره مور ورته په
 ډکه ځله فردوس خان وائي.

د “کاکا” کرينگې غږ سره چې مابتي په د رينجقونو شوې وه، نو
 د مشرې مور غږ مې سره ئې خپلې واگې رابنکلې.

”په رو يه دوکبياني! په رو! دوزخ پسې رنده شې! اوس به دې
 لينگي سره شي. بيا به ستا د پاره څه قران په سر گرځوم؟ ور له
 مه څه سخايتي!“

”وډرېره! چې بمبته دې کړي“ (بنکلې ورومبې لږه پیکه شوې وه، بیا قمرو په ځنگل تېلوهي، څوک چې د دې خبرې اوريدو سره د خپلې کوټې په لور روانه شوې وه).

ناموس خان میرگاتې له شنشني سره څلوبي هم راوړې وې، چې لکه د بنجاري ئې غوټه راؤسپړله، نو ورومبې ترې مابتی د پاره نوي ټوکي راووتل. مابتی ټک سره دغې ته لاس کړو او وړندار او بنکلې ته ئې ستائني د پاره وړاندې کړل.

”لېونی کېره ورته مه! دومره خوندي ئې نشته“.

دا خبره بنکلې هسې د مابتی سکونډلو د پاره وکړه، گنې نور خو ناموس خان د بنڅو په څوښه او رنگونو دومره پوهیږي، چې د کلي جونې د مابتی د پاره د ناموس راوړي رنگونه د خپلو مېندو نه غواړي.

مشرې مور د پاره تود څادر، سپیاکو تپلو د پاره لاسپېلي، فردوس خان د پاره رېوړی، بنېن او جورابو سره رمبې، چاریگي، گاؤنې، قولبې د پاره کوري، رنگولېت او دغسې نور ډېر څه.

”قمرو له دې څه تود څادر یا اغوستن راوړي دي؟“

مشرې مور ناموس خان وپوښتلو او هغه ځواب ته غلې پاتې شو.

”په دوزخ پسې روند شې! زما څادرې لږې دي؟ یا د دغه پاراموڅی جامې لږې دي، چې ځان دې ښه سرې کړې دے؟ هغه توده ساتل غواړي“.

ښه ده، چې ملا الله اکبر کړو. که بانگ نه و شوم، نو هم ناموس څه وئيلي نه شو. غلې به ناست و.

بانگ سره ناموس خان جومات ته روان شو او پانوس "جاسوسي
دائجست" لاس کښې د يو گټه نه نيولې کور ته ننوتلو.
"خبر نائپکه!"

په ور کښې پانوس په ناموس تک وکړو.
"جومات ته رآه!"

لاس ورکولو سره ناموس ووي.

"د جومات ورته مۀ وايه! گلده ده. اوبو نه وپريږي. يو دا بېلماخه
دے او يوه ئې هغه بدري جماله."

دې نه اگاهو چې مشرې مور بېلماخي کښې پانوس سره ښکلې
ملگرې کړې وه، هغې ترې خبره وټرورله،
"مورې! ده سره لږه ناراسته شوم. د پلار په کور ښه چټک وم. دا
دې پوهه کړے نه دے."

"دوزخ پسې رنده شې ښکلې! وچه لخته ئې، وندنے درنه نه
کيږي. ته او دغه پتنوس يوه شاووله يي، گلپري شا په شا، خو
پرق له يو حآے کږي."

مشره مور د ښکلې سره ډېره گوزاره کوي. هغه پوهه ده، چې
ښکلې د ژبې نه لږه خلاصه ده، نوره بده نه ده. خپله ورپره ئې ده.
ښکلې ډېره په منتونو پانوس خپله کړې ده. بلقيس، مشره نږور
ئې خوږخه ده او قمرو ئې هم خوږخه وگڼه، حکه چې د ثروخي.
لور ئې ده. قمرو له خداے ډېر ښائست ورکړے و او دغه
ښائست سره ئې خوي هم داسې و، چې د مشرې مور خپلو
نږوريانو کښې دغه د سترگو يخ او د زړه ټکور وه. کله کله به

مشرې مور د ناموس خان كړه وړه هېر كړل او په دې به ئې خپل زړه و غولوه، چې د قمر و بنكلا د بدو سترگو لاندې شوې ده، حكه ئې غېږه بېپرازه نه شوه (دا خبره كه هر خو هغې هم پخپله نه منله، ولې بيا هم ځان له دلاسي د پاره بده نه وه). د قدوس دوي پلار چې مړ شو، نو قدوس خان به د ديارلس كلونو و. ناموس پسې پنځه كاله وروستو شوه و. پانوس او گلي غبرگوني وو. دغه وخت ځوبانې ايله د څلوېښتې نه ددې نمانځي كړې وې، چې د سترې ژوند اوږد مزل ته يوازې شوه.

د مشرې مور يكي يو ورور نمبرگل و. بنكلي هم د هغه لور وه. نمبرگل د خور كورمه ځان پورې ونيوله. قدوس به ورسره كښتونو كښې سر څوڅوه. ډېر توند او ځيرك و. ناموس به يو اړخ ته غلې ناست و. نه خبرې نه وړانې. ټول اولس نمبرگل ته په درنه سترگه كتل. مشره مور دا مشره مور نه وه. ځوبانه نوم ئې پرې هسې ايښودلو څه؟ دنكه ځواني، ډكه ځاندره او رڼې سترگې. اوس ئې د زور مخ كوتونه ډېر ژور شوي دي او چوچنو سترگو كښې ئې پېغلتهوب سا وركړې ده، خو دغه سترگو نه ژوند او ځلا سپينو وېښتو هم وړي نه دي. د ورور نوم او ننگ (چې كومه معنا پښتنه ټولنه كښې كيږي) د مشرې مور پېغلي جذبې د پښو لاندې كړې. كه څوك خبر نه وو، چې د هغې مشر څو د ديارلس كلونو د، نو چا به هم نه وپېل، چې واده شوې ده. د شپې چې به كله كله جالوس خان ورياد شولو، نو ځان نه به ئې غېږه توه كړه. د پېغلتهوب د غوښتنو اور به ئې د زغم په

اسوبلو کښې باد کړو. پانوس يا گلی به ئې سینه پورې جوخت
کړل او و به ئې وې،

”الله مې دې پردې و ساتي!“

د خاوند په مړینه هغه کونډه شوې وه، خو د نمبرگل په مرگ
یتیمه شوه. نمبرگل د خپلې خور کورمې ته ځان په مجمر ایښه
ؤ. نمبر چې ټول و سوزېده، نو د قدوس دوي د نېستۍ بیاسته
شلبدلې وه. اوس هغه پنځه شپېته جیره په ایجاره ساتي. د خپل
کور څښتن د مې داسې ایجاره، چې سمه خاني ده. دا ځل خو ئې
ځان له ټپکتیر هم واخستو. اوس ئې متیور گرځوي او کله کله پرې
پانوس هم مټ گوري.

”دا ځل چې تماکو و شي، نو د خبره سره د ډنډې د خوا د پوال به
سراسر د څښتو کوو. کوټو له به اډانه ورکړو او“
”کوټې به هم پخې کړې“.

د قدوس خبره مشرې مور په نیمه کښې ووهله.

”مورې! خدا مې دې وکړي، چې دومره ښه نرخونه وي. د ښار
بېپاریان خو بڼیاخېل دي. ټول کال په کرونده، گوډ او اوبه خوړ
مونږ مړه شو او په رېلو ئې هغوي ماړه شي“.

قمر و فر دوس خان ته خپله کوټه کښې قېصه کوي،

”یو چته و، یو پته و، د ناني گنگنته و، په خټه کښې نڅښته و.
یوه ورځ چتي ووي“.....

”چته پته پرېرېده مور چاچي! ما ته د سرې بیزي قېصه وکړه!“

مابتۍ سره د راتلو د قمر و نه خبره واخستله او اوس به قمر و

ارومرو د سړې بيزې قبصه کوي، گنې بيا وروستو مابتی د
ميرگاتي غوږونه راکاږي.

چغمټ لا وړوکه دے، خو د اوس نه په ولاړه ميتيازې کوي او
خوک ورته څه وئېله نه شي. د هغه پلار اوس هم ټوپک په اوږه
گرځوي او دغه ټوپک د پاره تر اوسه پورې د چغمټ اوږه ډېره
اومه ده، خو په بله اوږه به خوند هم نه کوي. د چغمټ پلار نه چا
ته سر تیت وړے دے او نه ئې د چا لوار غږ ته غاړه بڼکته کړې
ده. دغه هسکې غږی، هغه ته ټوپک په غاړه کړلو. ټوپک لادومره
دروند شومے نه دے، چې د هغه هسکه غږی، کږه کړي. کله کله
چې ماښام کښې د نغري په غاړه د هغه مشره لور په ډکي مړه
سکاره بيا ژوندي کوي، نو هغه کښې هم خو سپرغی ويښې شي
او هغه ته د خپلې پېغلې موسکې موسکې سترگې خېلمه شي
او هم دغه شېبو کښې د هغې په وينو لمبېدلې ځاندره پام کښې
راتلو سره هغه و شوشنېږي. چغمټ هغه وخت خرپوسې کولې.
کله چې مشرې مور مابتی ته وئېلي وو،

“..... بيا به ستا د پاره څه قران په سر گرځوم؟”

نو دغه وخت بڼکلې لږه پیکه شوې وه. پښتنو کښې ډېرې خبرې
داسې دي، چې هغه په پوهه اډانه نه لري، خو اورېدلې خبره وي
او بيا هم هغه د ريښتيا منلو سره په اوچته موږه کېږدي او خپل
ئې کړي. د پېغلټوب يو پېلام دوي د پېغلې هغه وينه منلې ده،
کومه چې ترې د واده په ورومبی شپه وځي (او دوي ورته “پرده”
وائي). د بڼکلې دغه پرده په څه ډول شلېدلې وه او پانوس خان

چې سحر د کوتېې نه ووتلو، نو سترگې ئې سُرې نيولې وې. هغه خو دُرې کاني هم خنډل، خو د خپل ماما نمبرگل ډېر بنه او د خپلې مور سپارښتنې ورته ودرېدلې. يوې مياشت پورې پانوس خان د بنکلې سره ډډه شوه نه و. بيا دا وشو، چې د بنکلې مور په قران لاس کېښودلو او بنکلې هم دغه خبره نيولې وه،

”زه پرته وم. خان له مې لاس يوړلو او خوند ئې راکړو. بيا چې لږ وخت وروستو زما لاس لوند غوندې شو، نو ووهېدم، ځکه چې په لاس مې تورېښن د وينې غوندې رنگ و. مږخپنې ته مې ووي، نو هغې وې چې، ”بيا داسې و نه کړې او دغه هېڅ خبره نه ده“ او په الله مې دې قسم وي، که بيا مې دغسې کړي وي. ما دې پيربابا ووهي، که بيا مې کړي وي.“

د بنکلې خبرې نه زيات زور د بنکلې د مور قسم کېښې و (ځکه چې پښتانه په خپلو سترگو ليدلو نه هم اوړي، که څوک ورته په دې قران وخورې، چې ستا ليدل تېر کېدې شي). هر څو که سائنس څرگند کړي دي، چې دغه پرده ډېره نرۍ وي او ځنې وخت څه توب، دروند پېټې پورته کولو يا په زوره غږ کولو سره هم شلېدلې شي. بايد چې د خپلوی کولو نه اگاهو د کورنۍ پېژندگلو و شي او د هغوي نورې خپلوی، ورکړه راکړه، تگ راتگ او د ژوند ژواک لاره باندې ځان پوهه کړې شي. خپلوي کول د ژوند پرېکړه وي، او بيا داسې ملازې او سپارښتنې ژوند سره ملگرې شي، چې که وگړې (هغه مېرمن وي او که مېرۍ) د تړون د غوڅولو بانه گوري، نو هم ورته ټولنه خنډ کيږي، لکه

څنگه چې پانوس سره شوي وو (دا بېله خبره ده، چې پانوس د لوندۍ د ژوند ټولې غلاگانې خپلو برگو او برندو سترگو کښې رانغښتلې وې او هسې هم که هغه ځان نه نېغولو، نو د سړي ځوړنده باندې نه تورېښنه وينه وي او نه ئې گېده کيږي، چې اولس به پرې پرته ووايي).

د ژوبل شوې څانگې غېږه کښې د نوې غوټۍ د ټوکېدلو توان د ژوند ټولو نه لويه پېژندگلو ده او د مړاوې شوې څانگې غېږه کښې د غوټۍ ټوکېدل د ژوند ټولو نه لويه ناشونې ده. ناموس خان او قمرو او د ناموس خان او قمرو سره تړون لرونکي د قمرو غېږه کښې د نوي ژوند هرکلي ته لېواله دي. مور د غرمې خوب له لور يا څو غواړي او پلار د سپينې ږيرې ملاتړ د پاره. د ژوند په دې پوړۍ چې ناموس خان پلار شي او قمرو مور شي، نو سپين سر او سپينې ږيرې پورې به ئې څه روزنه وکړي او څه به ئې د ژوند د خنداگانو رنگونه وويني؟

بيا هم ژوند د هيلې په اسره سا اخلي.

مرگ د هيلې د نيشتون نامه ده.

د مرگ او ژوند منځ کښې د ورک پړاو نوم وگرځي دے.

هم دغه وگرځي د مرگ او ژوند په پوله ولاړ رينستيا دے.

دویمہ شبیہ

د کوتیہ دننہ د لاپن نری، رنا خوره ده. شپې ټول زور خپل خان
کبني رانغبسته دے. قمر و دواړو لاسونو کبني خوا سره جوخت
کت کبني د پروت ناموس خان لاس نیولے دے، چا چې د قمر و
کمیس اغوستے و.

”اے! چرتہ ورک شوے ئي؟“

ناموس خان د خه خیال د ژورې کندي نه د قمر و خبرې سره
راؤوتلو،

”هس!“

”د خدای شکر ونه کوه! دومره موده پس دا زېرې په مونږه لویه پېرزو ده. اؤ بله دا چې، زه ورته هم ښه تکړه یم. دا ته ځان له په څه زړه خوړې؟“

د ناموس خان پاڅېدلو سره قمرو هم خوځېدله، خو
”مه خوځه! — زه درغلم.“

ناموس خان د هغې په گس لاس منگول ایښه د هغې شا ته ځملاستلو. هغه په هغې خپل غځولي شوي لاس کښې د هغې لاس ونيولو او چې څنگه ئې په هغې پښه اچوله، هغې خپل لاس د هغه پتون ته ونيولو، وئې وئېل،

”په رو ښکېخته! (موسکۍ سترگې ئې هغه ته واړولې) اوس دغه خو ورځې دي.“

”زه هسې هم سبا نه کور ته نه راځم. نن شپه به تا سره تېره کړم، بیا به هله راځم چې“.

”ولې؟“

”مړې! (هغه لږ ستنوستر شو او دغه خبرو کښې قمرو هغه ته مخ ورواړوي) ما ته ځان بدي ښکاري.“

قمرو هېڅ و نه وئېل. هغه خپل ناموس خان پېژني. دومره ډېره مینه ناموس خان کښې وه، چې کله کله به قمرو ته خپله ځولۍ وږه وېرېښېدله.

د کوټې دننه د لاپښ نړۍ رڼا خوره ده. شپې ټول زوږ خپل ځان کښې رانغښتې دے. قمرو غېږه کښې ناموس خان ځان پورې جوخت نیولې دے. دومره ده چې، د کوټې دغه چپیا کښې د

هغوي خوږې او نيازينې کوکۍ کله کله سا اخلي.
 مشکۍ د کلي ناپگينه ده. دا اوس چې کلي کښې کوم کهول
 گرځي، دغه خو نژدې نژدې ټول د هغې لاسونو کښې شومې دے.
 هغې باندي خپل کور کښې نن سبا وخت نه تېرېږي. چې نمر
 خيره وهي، هغه د مشرې مور سره د کتې سر ته په بالښت سوره
 شوې وي. نن ماسخوتن شو، خو هغه ناسته ده. مازيگر خاموره
 هم د خپلې لور ليدلو له راغلي ده. هغې دريزه پتيله کښې سوچه
 غوړي، دوه چرگې، درخن د کورنو چرگو اگۍ، د جوارو وړه، د
 پيشتري سابه او نور ډېر څه ځان سره راوړي دي.

”زه به څه ووبم، الله دې دا کور ودان ساتي.“

(د خامورې سترې دعاگانې دغه کور ته په مودو پس نماځلي
 شوې وې).

”اے زورورې! بنځه په وړوکي راوړلو بنځه وي، گنې جينۍ وي.
 د قمر و ډکه ځولۍ د دې کور وداني ده. شکرونه کوي، چې الله په
 کلونو پس دغه زېرے ستا په لور وکړو.“

(مشکۍ کله کله ډېرې پوهه خبرې کوي).

بنکلي او گلي همځولې دي. دواړه چې سره يو ځای شي، نو بيا
 د هغوي قبصې د شپې نه اوږدې وي. اوس خو درېمه ورځ ده،
 چې د دواړو غوږونه په چپيا پسې کانه شول او د ژبو ئې په ساه
 اخستلو پسې ژبې شوه. گلي اوس هم خپل وړوکي تي ته اچولے
 بنکلي سره د ژبې بلې رانغښتې دي. ورنډار پخليځاے کښې په
 غبرگو نغرو غټې پتيلې د اوبو ډکې ايښي دي.

”خدا ښه دې دوزخ پسې پنده کړه! (د مشرې مور دې خبرې سره ټول کور غوږونه څک کړي او بيا چې د چا نوم هغه واخلي، نور خپلو کارونو کښې اړم شي) يه مشکۍ! که ډکه شوې ئې، نو راشه کنه!“

مشکۍ تونده د کوټې پله روانه شوه. خو شېبې وروستو مشرې مور غږ وکړو،
”بلقيس!!!“

او بلقيس چيرې او بړستن نيولې کوټې پله لاړه. بنکلې ته په تلو کښې بلقيس څه ووي او هغې پانوس ته غوږ کښې گنگوسه وکړه. پانوس د بنکلې په وينا کور نه ووتلو او خو شېبې وروستو قدوس خان کور ته راغلو. هغه کور کښې د بکيانې د ونې سره د خپر لاندې کټ کښې کښېناستو. گلۍ د چيو پيال هغه له يوړه. دغه وخت بنکلې مابتۍ سره څه خبرې نه دوړې خنډلې.

د وړندار کوټې ته کله څه او کله څه سره تگ راتگ او ځنې وخت د مشرې مور لخوا د بنکلې په بللو رابللو سره خو گڼتې غلې غولې تېرې شوې. د پانوس خان کوټه، چې قمر و پکښې پرته وه، نه شا ته اوبه ډب وې. هغې نه د کيرپو تېره غږونه راتلل. د بکيانې، شېوې او توت بڼاخونو کښې ناستو چرگو قرتارۍ کوؤ.

ستړي قدوس خان اسمان ته سترگې نيولې خوره لپه په مصله ناست و. پانوس خان چې خپل مشر ورور پسې د وړندار په وينا بنکلې لېرلې و، هغه خو شېبې اگاهو کور ته راغلو او د لان کښې

د گُلی غېږه کښې پروت وړوکه ښکولولو پسې خپلې کوتې ته ننوتله. د گُلی پښو ته مابتی د یخنی نه رچېدلې اوده وه. مشره مور چې د قمر و کوتې نه نغري پله تلو کښې ایله د انگن منځ ته رسېدلې وه، چې د کاکي د ژړا غږ ئې تر غوږو شو او چې تر څو هغه کوتې ته د انگن نیمې نه بیا ستنېدلې، د "الله اکبر" غږ ئې واوږېدلو.

د سحر بانگ خو هره ورځ کیږي، خو ننني بانگ ځان سره د ناموس خان او قمر و د نوي ژوند زېرمه راوړې د مې. د قدوس خان د واده په ورومبي کال مابتی و شوه او بیا بلقیس د نورو وړو جوگه پاتې نه شوه. د ناموس خان واره نه کېدل. د پانوس مشر څو مېر دوس خان هم په ورومبي کال شومې و. هغه اتم پورې زده کړه کړې ده، خو چرته چې ورځپانې، میاشتنۍ او ډانجستونه ویني، هغه لولي. ځکه خو د وړې کورمې خبره کوي. کمیله ئې په څلورم کال راوړه او هغه هم چې ښکلې پښې ډېرې کلکې کړې، نو هغه ورسره ومنل.

څابنتي مال ناموس خان کور ته دننه شو. ښکلې پرې غږ وکړو، (او دغه غږ سره چې ورته د مابتی پام شو، نو سترگو کښې د مشرې مور څارلو سره گړندی هغه پله روانه شوه) خو چې قدوس خان ئې انگن کښې ځامورې، مشکۍ او مشرې مور سره ناست وُلیدلو، نو بېرته ستنېدلو. تر دغه وخته مابتی ورسېدلې وه او ښکلې ورسېدلې.

”کاکا! زېرمه به ما له راکوي بڼه!“

”بنه! پلار نه دې پېسې اخلم، نو در به کړم.“

”د مشرې مور د سترگو لاندې ساتلو سره گنگوسه غوندي کښې پېسې نه اخلم. بنه بنکله د دنگو پوندو پېزار به راله راوړې او هغه هم چې گلونه به پرې وي.“

”ناموس خان خپلې خوږې ورېرې ته څه وئېل غوښتل، خو بنکله پرې مخکښې شوه) د ميرگاتي پلار چې در وړې وي؟“

”ما او هغه بهر يو ځای وڅښکلي. (د قدوس خان پله کتلو سره) اوس زه هم، خو چې هغه.“

”بنه سور کښې ده. کاکه داسې سم ډېر بنکله دے. مشر مور ورته څوک نه پرېږدي. ته راځه کنه.“

”نه نه! زه هم غټ لالاناست دے او بيا به ما بنام يا سبا راشم.“

څه خو هسې هم د قدوس کور کښې ناستې سره هغه د ډېرې حيا نه کور ته نه شو ورتللې او بيا چې ئې مشکې وئیده، چې کوټې ته تللو د پاره پاڅېدله، نو توند بهر ووتلو.

”ناموس لالا کښې څومره ډېره حيا ده کنه؟“

”هو! شکر دے، د وړوکي کاکا غوندي نه دے. ميرگاته چې کېدو، ستا سر ته ولاړو.“

بنه شوه، چې مابتې خبرې سر ته رسېدلو سره پښې سپکې کړې، گڼې بنکله خو رينگوله. اوس هم د هغې په ټوټې جوختې سکوندارې سره بنکله خپل تاؤ لږ کښېنولې و.

”دا کاکه مونږ کله چنگه لگله دے؟“

د فردوس تپوس بلقيس، بنکله، گلې او پانوس خان پقولې وو.

”داسې وُشو، چې د شپې پرېنسته راغله او د گلونو پاڼو کښې ئې کاځه نغښتلې راوړو او ستا د چاچي کټ کښې ئې پرېښودلو“، پانوس زياته کړه، ”لکه څنگه چې ته وې“.

”او پلېکته چنگه وي؟“

”پرېنسته د مابتي غونډې وي“.

مابتي د خپل کاځا په ځواب موسکي شوه، خو د ميرگاتي بلې پوښتنې بيا برنگه کړه،

”بيا کو به پلېکتې په مونږ چکوندالې هم لگوي“.

(هاهاها! مابتي هر وخت فردوس ولې سکونډې؟)

موسم پوره په ډډه اوږېدلې و. ناموس خان که دوه درې ورځې کور نه بهر وويستي، خو تېر په تېرې قدوس خان ځله راوسپړله، ”ته د هغه وړو کي ليدلو له هم نه ئې ورغله. دا خو ښه ده، چې ښکلې ما ته ووي. که ته غواړې، نو زه به کور ته نه ځم. (ناموس زمکې نه سترگې نه اوچتوي) غټ سره شوې مړه! بس کړه!“

هغه د هر چا ځلې نه د خپل ځوي د ښکلا خبرې اوږېدلې وې، د قدوس خان خبرو سره ښخ کور ته لاړو او پخپله کوټه دننه شو. مشرې مور، گلې، مشکه، ځاموره او راپوړې ناستې وې. د ناموس ليدلو سره قمر و خپل مخ پرستن کښې پټ کړو.

”مور! کاځه لږ وينم؟“

”مور درته لوگه شه!“

(مشرې مور د ماشوم مخ نه پلؤ واخستو) او د ماشوم په حقله اوږېدلې خبرې ټولې ريښتيا وختلې. لکه چې گل چا د رنگونو

پہ خادر کبھی نغبتے وی. داسی مہنہ، نازولی اؤ سپہخلی موسکا، لکہ چہ سپرلے د لوخہ وئی پہ خانگو گلونہ وئی کوی. لکہ پربنتو چہ د ژوند د تولو نہ بنکلی، نیازیینہ اؤ نازولی دالی د هغه د قمر و غبر له راوړې وی. هغه مخې سره دوه رویو ته لاس کرو. یوه ئې مشکی اؤ یوه ئې راپوړی له ورکړه اؤ کوتې نه ووتلو.

“هلکه! د موند غوندې دې روپۍ راکړه!”

راپوړی د ماشوم نه د ناموس سترگې ځان ته کړې.

“د موند واده کبھی دې ځان خانگ خانگ کړے و. دلته دې څه وطن شرم کرو، چي.”

“کبهنه مشري مور! ولي اوومه به نه کوی څه؟”

“د اوومې په برخه به دې اوومه کبھی وټخنوم. اوس دغه واخله اؤ هلک پرېږده، چي بهر څه نمری تېره کړي” (اؤ هم دغه وخت یو لاس په ماشوم ایښی ناموس ته سترگې واپروي) “مخوره! بنکاره شوې؟ هله ورشه، چي ورندار دې درباندي څه وڅوري اؤ بیا راخته خپلې کوتې ته.”

“کوتې ته” وئېلو نه اگاهو هغه بهر ته لاره نیولې وه.

“(مشره مور ځیرک بنکول کړي) نېکبختي قمر و! هلک ځان نه اوچت حملوه. په ډډه چي اوړې، نو خداے مه کړه، د ډډې لاندې دې نه شي اؤ چي تے ورکوي، نو مسواکه گوته اؤ منخ گوته کبھی دې تے نیسه اؤ ځله کبھی ئې ورته ږده!”

د قمر و غبر کبھی ورومبے کاکے دے. مشري مور ته ډېره ساده

. ۵۵

کلي کښې ټولو نه ساده وگرې خو موندرو. د هغه واده کښې د نکاح په وخت ملا د هغه نه تپوس وکړو او هغه خواب نه ورکولو. خو واره د ملا لخوا په تپوس چې هغه غلې پاتې شو، نو ماما ئې ورته ووي،

”يه کور وړانيه! يو ”هو“ خو ورته وکره!“.

”دا خو ډېر اوږده تپوسونه کوي. زما په ځاى ئې ورته ته ووايه!“
(د موندرو په دغه خواب اورېدونکي خدا نه لورې بوري پرېوتلي وو).

خپل واده کښې د نکاح د بڼه کولو توان نه لرونکې موندرو بيا د يو خپلوان واده کښې په مردکي مړ شو. موندرو ته په اسانه چا خور لور ورکولو ته غاړه نه ايښودله، ځکه چې يو خو هغه ډېر ساده و او بله دا چې رنگ نه تور و. که د بنائست نهه نوي بېلگې او د بې ډولۍ نهه نوي بېلگې واخلي او موندرو سره ئې وتلې، نو د بنائست يوه کرښه هم هغه کښې ځان برخېره کولې نه شو. د هغه تورو سترگو کښې زير گاتيښکاره وو. غابښونه ئې يو بل نه ډېر لرې وو او څه څاى تور، څه څاى زير وو. پلن لاسونه او پښې، چې تلي ئې لکه د خمخېرې د خېټې رنگ لرلو او نوره ځاندره ئې د شمشتۍ د ډال غونډې کلکه او ستغه وه. د هغه د سړيتوب که هر خو کلي کښې د جغ څوک نه وو، خو دغه برخېره پېلامونه د هغه خپلوى کښې خدا د پاره ډېر تېروو. حمدوره د هغه په خټه نه وه، خو د حمدورې مور خپل مېړه طلاق کړې وه. د هغې رنگ

اوښائست لکه د گُل و او خَلې نه هم ښه تېره وه. د طلاق شوې مور نوم او تېره ژبه د خمدورې د پاره د خپلوی راتلو کښې لوي اټکل و او يوه ورځ د موندرو خپلوي د هغوي کره ورغله. د خمدورې تلونکې خوانۍ ښاپېرۍ د ښاپېرک په برخه کړه. موندرو چې بهر خومره غلې و، دغومره خپله کوټه کښې په چرچقو و او خمدوره چې خومره لمبه او توده وه، دغومره کوټه کښې یخه وه. د موندرو خوا چرې هم د خمدورې سره سره نه شوه، خو موندرو خلۀ د حيا په پلؤ ترلې وه. کله کله به د هغه زړه له راغلل،

”د خمدورې مور به هم دغسې یخه وه، ځکه خو ئې پرې پلار بن راوستې وه“.

هغه د خمدورې سره خپل ترون د خپلې تندې نه ډېر کړو او دا پرېکړه ئې وکړه، چې هغه به هاغه څه نه کوي، کوم چې د خمدورې پلار کړي وو. هغه ته به ځان ووي،

”که د خمدورې غوندې ته یخ وي او هغه ستا غوندې توده وه، او خمدورې ته پرېښودې یا ئې تا سره غلا کوله، نو تا به څه کول؟“

د موندرو تور مخ، پېرې تورېښې شونډې، پلنه پوزه، گولگوتې وېښتۀ، زيرې چوچنی سترگې او داسې نور ډېر څه وو، چې موندرو نه ئې خپلوی تمبولې، خو دغه پورته شوې خبره د هغه ټولو نه لويه ښکلا وه او بيا چې موندرو نه و، نو خمدورې ته د هغه يوه يوه خبره مخې ته ودرېدله. چې هر خومره و، موندرو خپلې شپې ورځې د خمدورې د یخ خوې سره تېرې کړې. خمدورې د بې ډوله موندرو دننه د ښائست هغه چینه ليدلې وه،

چې هغه به په سپينو پوستکو کښې نه وه. د موندرو ويشتونکې
ډېره موده وروستو په گوته شو، خو اوس پرې د موندرو د پلار او
ورونو لاس نه بر کيږي. دغه خبره به راتلونکي ته پرېږدو. دومره
ده، چې خمدوره به تل د هغه کونده وي.

اوس شل خلې وې او اووه شلې نومونه. هر چا لکه د چارې بېل
بېل نومونه په يو اېر، يوه سا او يو رنگ وئېل. چې زور ډېر شو،
نو يو غرمب سره هر يو غږ پخپل پخپل ځاې پښه نيولې شو.
”تق پولي، وچوډه او سر نېنې وټره. تاسو به ورله ولې نوم ږدئ؟ د
نوم پوښتنه ناموس خان نه وکړئ!“

د مشرې مور خبرې سره ټولې سترگې په ناموس خان اتني شوې
(څوک چې تر دغه وخته پخپله دغه زور ته تربدلې ناست و).
”خيرک خان“

ناموس خان چرې هم دومره په اسانه څه نه وائي. دا نوم لکه چې
هغه په ځله کښې نيولې و. چا ته هم برخېره نه وه، چې دغه نوم
ناموس خان د واده ورځ نه ځان سره په زړه ليکلې و او هم دې
وخت ته ناست و، چې خپل ځوي له به دغه نوم ږدي. دغه نوم هغه
د ځان سره لوي کړې و. په دغه نوم د هغه سود کېده. مشرې مور
په دغه نوم اوږدلو څو شېبې په يو ناپ ناموس خان ته وکتل.
هغه دواړه لاسونه يو بل کښې ورکړي خپلو ځنگنانو کښې ونيول
او نوم اخستلو د پاره پورته شوې سترگې ئې د مشرې مور
سترگو نه په زمکه ځملولې. د مشرې مور سترگو کښې دوه رڼې
اوبښکې وځلېدلې.

خیرک خان د ناموس د کوچنیتوب یوازینې ملگره و. د کلي خه بې سره هلکان، چې ناموس خان ته به ئې "جینوتارے" وئېلو، د خیرک خان د وېرې نه فرنج نه شو کولې. کلي کبني به دواړه یو بل نه بغېر کنه مېسکارېدل. خیرک خان له د ژوند ډېر تنکي وخت کبني لوبې کوداله بېلچه لاس کبني ورکړي وو. مور چې به ئې په شلمه گېډۍ لؤ کولو، نو هغه به هم ورسره و. ټول کلي به ورته د کونډې خوے وئېلو. د پلار د خلي او د دوي د کور منح کبني يوه وره لاره او د کلي جومات و. د اولس پچموزو ناموس خان غلے کړو او خیرک خان تود خوږه. خبره په خبره غوڅول هغه له نه ورتلل. (لاسونه وو کنه!) مور به ئې کله کله د خپل مېرېه خلي ته سترگې نؤژني کړې، څوک چې د ژمي يوه يخه شپه کبني ټنگ ټکور نه کور ته راتلو او سحر ئې شاملات سره مړے پروت و موندلے شو. د هغه د رباب يو تار شلېدلے و. نن پورې هغه رباب دغسې نيمه خوا او غلے دېوال ته خورند دے. د موسمونو څومره ئيازینې سندرې دي، خو په دغه رباب چا اړولې نه شوې. د خیرک خان د مور زړه او دغه رباب دواړه يو مړي سره ډېر بې څوکه شول (هغه مړے، چې که وژونکي ئې هر څو ډېر دي، خو نن پورې پکبني يو هم په گوته شومے نه دے).

د خیرک مور ليدل، چې د هغې د مېرېه ځاندره که د خاورو لاندې خاورې شوې ده، خو هغه په خیرک کبني ژوندے شومے دے. هغه بيخي پلار ته تلے دے. سترگې خو ئې ترې بيخي نه دي خوځېدلې. چې خبره ورته بده وېرېښيږي، نو غلے شي..... داسې

غلې، لکه څول راتلو نه وړاندې چې سيلی سا ونيسي.
د ځيرک خان شونډه چې شنه شوه، نو په مور ئې هم پېغلتوب
راغلو. هغه په سپينو شوو څڼو بيا په ستر شوه. دا ريښتيا وو،
چې هغه اوس هم کونډه وه، خو د ځيرک خان سرتهزۍ نه څار،
اوس نه چا هغې ته کونډه وئېل او نه ئې چا ځوي ته د کونډې
ځوے. په هغې "د ځيرک خان مور" نوم کېښودے شو.

يوه ورځ ځيرک لکه د نورو پښتنو ځلمو د پښتونخوا د مينې ډکه
غېږه د خپلې نهرې گېډې د پاره پرېښودله. د مړې ځاورې وږي
پښتانه، چې د نړۍ هغه بدمرغه قام دے، چې خپلې ځاورې ئې
د لوي خداے د ورکړې ټولې پنگې ځان کېښې رانغښتې دي، د
رڼو سپينو اوبو سيندونه پکښې چاپېره بهيرې او ځنگلونه ئې
هسکه غړۍ شنه ولاړ دي، خو بيا هم د صنعتونو نښتون د دوي
په ځاوره دا وېنا ريښتونې کوي، چې "خداے د خپلو خزانو په
لټون سلو کېښې پنځه وگړي ماره کوي او د دغه خزانو په کار
راوستلو باندې پاتې پنځه کم سل".

دغه ورځو کېښې د پښتنو ځواريکښو د پاره کراچۍ د دوبي په
توگه و. پښتنو به خپلې ښېرازه زمکې او کښتونونه وکړل او بيا به
د اشرف پورې کراچۍ کېښې نغدي ديارۍ له لارې. څه هلته پاڅه
مېشته هم شول. دغه وخت پورې کراچۍ کېښې توده باد الوتلي
نه وو. په ځيرک خان به کراچۍ کېښې د کاکوان، خړو او پوردلي
زړونه راټول وو، خو د هغه مسافري کلي کېښې ناموس بيخي
يوازې کړے و. اوس به هغه د جومات مخامخ مورې باندې نه

وډرېدلو (ځکه چې د غلته به زیاتره هغه ځیرک سره خبرې کولې). هغه ځلې چې د ځیرک خان په سوک غلې وې، اوس د ناموس سریتوب د ملنډې نه ویستلې وې. دغه موده چې میاشتو ته ورسېده، نو د ناموس زړه د خپل خوږ ملگري لیدلو ته ډېر لېواله شو. مازیگر جومات کښې نمونځ پسې هغه د ځیرک د لیدلو دغا وکړه. نیمگړې دغا زر وټمنځلې شوه او بله ورځ کلي ته ځیرک راغلو — پخپلو پښو نه، د روغتون امبولنس کښې. ژوند نه، د یو ناپېژندلي مردکي بنکار شوم (ځکه خو د ناموس دغا نیمگړې وه). د کراچۍ په ارتو پلنو لارو او لویو دنگو ماڼو کښې د ژوند ارزښت باندې څوک نه پوهېږي. د سیاستمدارانو سترگې یو بل ته برکې شوې وې او د هغوي په لمس یوه ورځ مرگ د دغه ښار لارو کوڅو کښې اتڼ وکړو. د بې وسو اتۍ ورسوزلې شوې او بسونه او لازې ئې وچقولې شوې. د وژنې او وړانې د یوې اوږدې لړۍ دغه بې ترسه پېل و. د ځیرک د مور ستر یو ځل بیا مات شو.

د خپل پلار قبر سره خوا کښې هغه ښخ دے. د هغه مور اوس لږه اخوا ښخه ده. د مینې پېرزو نه څار شم، د مور او پلار قبرونه ئې نږدلي دي، خو ناموس اوس هم اختر ته د هغه قبر لېو کوي او گلونه پرې خوروي. که تاسو چرته ورپېښ شوی او دا مو هېر وو، چې د ښرولې ونې نه د لازې پله د مامدین کاکا دوي د کښتونو اړخ ته ځیرک خان ښخ دے، نو بیا به ئې هم په ډمبرگلو او ورخارو وپېژنئ، چې دا د ځیرک خان قبر دے.

د “خیرک خان” نوم اخستل څه وو، چې ورومې “ډېر بڼه دے” ورته بڼکلې ووي. بڼکلې دې نه خبر نه وه، چې خیرک خان څوک ؤ او د ناموس خان زړه کښې ئې څه ځای ؤ، خو دغه نوم ئې په غوږو خوږ ورغلو.

“خو هسې نه چې څوک ورته “خیرکو” وائي؟” مابتي خپلې اندېښنې څرگندولو سره ټولو ته وکتل. “چې ناموس ورته “خیرک خان” ووي، نو “خیرک خان” شو (مشرې مور پرېکړه وکړه) د چا پلار خو دې ورله نوم وران کړي، چې د پلار هغه بغري ئې په تړنځ کندی کړم.”

(یره چې یو خو به دا مشره مور کنځلې کله پرېږدي؟) پرځند کا کا خپلې چرې او نلونه کسورې کښې اخستي د قدوس خان دوي څپر ته راغلو. د کلي څو وگړي هم دغلته ناست وو. قدوس خان سپین اغوستن اغوسته، سپینه ځولۍ په سر ایښې پرانستي لستونې ناست ؤ.

“پرځند کا کا! سونت له راتلې، که وریژوله؟” د قدوس خان په ځای مېتري پرځند کا کا وپوښتلو. “مېتريه! ستا غوندي څنگل مې مخ ته نیولې نه دے، د بونجۍ پوزې خو به دا منې، چې بوي زر راکاږي. دېگ نه چا سر لري کړو او پرځند ته یاد شول، چې بل مسلمانول غواړي.”

د پرځند کا کا قبصه به بیا چرته واوړو. هغه سره خبرې کول د هر چا د وس خبره نه ده (پانوس غېږ کښې خیرک خان نیولې کور نه څپر ته راغلو).

“هله راد پخوا ئې كړې! اوس به ئې درله مسلمان كړم.”
 خپل نلونه او تېره چړه لاس كښې نيولې پر خندا يو نظر ځيرك خان
 ته وكتل او ناگهانه ئې د خلې نه ووتل،
 “الله دې بدو سترگو او بدې ورځ نه وساتي!”
 او بيا چې كله ئې پچې ته وكتل، نو مخامخ ولاړ پانوس نه ئې
 تپوس وکړو،

“پتنوسه! پرېكړم ئې؟ بيا به پكښې څه پاتې نه شي.”
 “پر خندا كاكا! شړق ترې وباسه! برسنده به پرې وخورم، بيا به ورته
 پسخېرې.”

د پانوس دې هم بلا ورکه وي، خو پر خندا كاكا خبره په دغې د بره
 هم وړاندې بوتله.
 “اے پلار دې ئې خدا ے بڼه ساتي، گڼې تاسو نه خو گيله هسې
 ځان مرورول دي.”

“پر خندا كاكا! څه له راباندې د خاتم طائي قبر په لته وهې. نور څه
 وکړم. سېدان يو، خبره كوه، زمونږ دعا نه ستنيږي او نور ته بڼه
 پوهه ئې.”

د پانوس په خبره به ناستو ډېر خندلي وو، خو د پر خندا كاكا متل
 پانوس د خدا كړو،

“پرېرده مړه! خدا ے دې سپې سر ے نه گڼي او ته ترې سوال د
 بارانه كوي.”

ما خو درته وئيلي وو، چې د پر خندا كاكا دې بلا ورکه وي. كلي
 كښې ټول د هغه د خلې نه ځان ساتي.

“د پتنوس خُويه! څه گڼې بيا دې تېره کوم.”
 ميرگاتي خوار ننداره کوله، خو پرځند کاکا ئې د پلار تودۀ په هغه
 ساړۀ کرل. هغه هم په ريښتيا وټنټېدو.
 “پتنوس خانه! پرتوگ ترې وټاسه او کميس ئې بلې کوه! چې
 خړپ ترې وټاسم.”

راپورې باندي خو کلي کښې غم هم تود وي. مشرې مور د خوړو
 وريزو د بگ پوخ کرې د مې او راپورې تمبل راخستې د کور انگنې
 کښې ناسته ده،

“اؤ زۀ پنا ولاړه يممه

هلکه بلې مۀ نړوه!

ليدې مۀ نۀ شي”

واده کرې ورسره پړقې وهي. ناواده شوې پړقو سره څۀ خيالي
 نړۍ کښې هم ورکې دي. د هغوي روح هم يؤ بت ته دغه وائي،
 “مينه کښې تا نه کمه نۀ يم
 (هلکه بلې مۀ نړوه!)

خو وره نۀ يم، چې به کلي خبرؤمه

بيا لږې گاگيرې شي — پلار، ورور، ټوپک، مرگ.....

پښتنې مينې تل حبس کښې وي.

پښتنې جذبې تل د وېرې سيوري کښې سا اخلي او بيا مړې شي
 — پښتانه د مينې په اسره ژوندي وي او په مينه مړي.

راپورې: “يار مې د جنگ نه په شا راغلو”

گڼې خلې: (هلکه بلې مۀ نړوه!)

راپوړۍ: “په پرونی ورکړې خُله ستومانه يمه”
 ورنډار هسې په خُله وائي چې،
 “راپوړۍ! اوس د خېر ختم وُشو او تا بيا ډمامې ته لاس کړي دي.”
 (خوپټ ئې تمبل سره زړه تړپکې وهي).
 “دوزخ پسې رنده شې د مُلا بادر لور! چې نن ئې نه وهي، نو کله
 به ئې وهي؟”

مشرې مور دې پسې په راپوړۍ غږ وکړو،
 “نن به دې تمبل شلوي، دومره ئې وُغږنگوه!”
 راپوړۍ: “خولگۍ دې خورم، نه پرې مږېرم”
 گڼې خُلي: (هلکه بلي مۀ نړوه!)
 راپوړۍ: “نېکبختې ټوله را په شاهه چې دې وږمه”
 او “چې دې وږمه” سره گڼ غږونه وُشو،
 “مږه مۀ شې راپوړۍ!”

راپوړۍ: “تا په کوڅه کښې توخه وُکړو”
 گڼې خُلي: (هلکه بلي مۀ نړوه!)
 راپوړۍ: “زۀ په مستو ککره خُله در ووتمه”
 راپوړۍ: “د نغاري اواز دې راغی”
 گڼې خُلي: (هلکه بلي مۀ نړوه!)
 راپوړۍ: “د وږې لور سره د کټ نه پږېوتمه”
 راپوړۍ ته مشرې مور وئيلي وو، اوس به د عبدالرحمان مُلا په
 بانگ ودريري. دغه تودوښه کښې د ورنډار سترگې په مابتي
 ودرېدې. مابتي او مونېجره د دالان د وړوکي دېوال سره ولاړې

وې. مابتي خپله شونډه چيچله او يو لاس ئې خپل لُوخ سر سره د
مونيچرې په اوره اينسې ؤ. د مابتي سترگو كښې وړندار پېغله
تنده وُلیدله او مخ كښې ئې د خندا ټولې كړښې ژورې شوې.

“مابتي!”

“مابتي!”

(د مور په دوهم غږ هغه د خيال غېږه كښې ويښه شوه)

“هس مورې!”

“قمرو له اوبه يوسه!”

د وړندار دغه وس ؤ، چې مابتي د هغې د خيال د بت غېږې نه
كوزه كړي.

ناموس او پانوس په دغه شپه ناوخته د اوبه خور نه راغلي وو.
ناموس چې سحر نمونخ وکړو، نو اوډه شو او پانوس خو خان ته د
نمونخ بخښلو څه بانه گوري. ټوله شپه ئې اوبه خور كړې ؤ،
بنسكاره خبره ده، چې ماسپخين به پاڅېدلو. هغه خوزر اوډه شي،
وائي “نمونخ په ويښو اوړي”. الله دې پوهه كړي.

ماسپخين نمونخ پسې ناموس د جومات مخې ته مورې باندي
ولاړ ؤ، چې پر خندا كا ورسره سلام كولو پسې د ځوي مباركي
ورکړه.

“ډېر بنسكلې ځوے خداے دركړے دے. الله دې بدو سترگو او
بدي ورځ نه وساتي!”

ناموس په دواړو لاسونو د هغه لاس ونيولو او په ډېر روڼ تندي ئې
ترې مباركي واخسته. د ځيرك خان مرگ نه په كلونو وروستو

هغه د جومات مخامخ مورپه باندې په وړومبي ځل ولاړ ؤ. د هغه زړه غوښتل، چې هم دغلته ولاړ وي او د ټول کلي اولس راشي او هغه لره مبارکي ورکړي. پرون چې د خوږو وريزو د پگ نه څلور غوړی، جومات ته راغلې وې، نو ماښام د سونت نه ټول کله خبر شوې ؤ او ناموس له ئې مبارکي ورکولې. د خپل ترېور سېدگلي په ليدلو هغه خپله سينه د ډېر وياړ نه پلنه کړه او ژوند کښې په وړومبي ځل د هغه پستو سترگو کښې کلک نظر برنډ شو. سېدگلي يوه ورځ قدوس ته وئيلي وو، چې که د ناموس خوښه وي، نو هغه به ورلره خپل ځوړی ورکړي. د سېدگلي زړه سپين ؤ. هغه دغه خبره په خواخوږۍ کړې وه، گڼې څوک د خپل زړه غوښې بل له ورکوي، خو ناموس خان ته دغه پېرزو لکه د پېغور ودرېدلې وه. د پښتنو د مينې او کرکې، پېرزو او زباد، ورکړې او منښتې خپله ژبه او خپل مخ دے. پښتانه د وياړ نه په لره منونکي نه وي. وياړ د پاره هغوي ته د سر بېعه هم ارزانه وي. دغه وياړ هغه د وينې په تړون کښې لټون وي او کله کله د وينې تړون هم د خپل وياړ د پاره غوڅولو کښې د لارې خنډ نه پرېږدي.

”نن مو د خبره سره ځيرک خان د يوښت ورځو شو“

د کوټې ورپورې کولو سره ناموس خان ؤوې، او بيا ئې سپېرېمي رابښکلې چاپېره وکتل،

”مشرې مور مشکۍ ترور ته وئيلي دي، چې هره ورځ به ځيرک خان ته سپيلني لوگه کوي. دا دوومه هغې روغه کړې ده.“

قمر د ناموس حېرانتيا له په موسکۍ ځله ځواب ورکړو.

ناموس په دغه ځواب موسکي کېدو سره د هغې ځله خپله ځله کښې واخسته او قمرو د هغه مخ ته خپل لاس ونيولو (د دغه لاس ايښودلو چرې هم دا زړه نه و، چې هغه دې د قمرو نه ځله وباسي) او بيا ئې په رو د هغې غېږ کښې پروت ځيرک خان له مخ بښکول کړو.

د خپل کميس په ځاى د قمرو کميس اغوستلو سره بل کټ کښې ځملاستونکي ناموس ووي،

”وربخې نن بڼې وگوانبېدې، خو و نه وربدې“.

قمرو په يو ناپ ناموس ته کتلو کتلو کښې ناڅاپه په خدا شوه. موسکي او جبران ناموس وپوښتله،

”ولې په خدا شوې؟“

”وربخې خو که نن و نه وربدې، سبا به وورېږي. خاندم په دې چې، څومره ورځې دې دا کميس وا نه غوستلو. زه ځان له دومره خپټې شوې وم چې“.

”زه نه پوهېږم قمرو! څه خبره ده، چې زما د بښځو رنگونه، کړه وړه او اغوستن ډېر زيات خوښ وي. زه وبم، چې هم دا اغوستن مې اغوستي وي، نکريزې مې په لاس کېښودې، بنگرې مې لېچو کښې وښرنګولې“.

”ولې هس؟ ته داسې ولې کوي؟“

(اوس د هغې مخ نه هغه خدا تلې وه)

د ناموس خان په مخ ځونډې ريره ده. داسې به ووايو، چې لږې ئې ځنې اوږدې شوې دي او لږ وپښتته ئې زڼې نيولي دي. هغه پرې

چرته چاره رابنکلی نۀ ده. سینه ئې د وېنستو نه داسې پاکه ده، لکه چې په پوزه ئې نومې وېنستۀ نشته. د تگ وخت کنبې کین لاس لږ ځوړند شوم وړي. خبرې ډېرې په رو کوي او زیاتره زمکې ته گوري. غوڅه خبره به دا وکړو، چې هغه جینوتارم غوندې د مې او په وړوکوالي به هم په دغه نوم هلکانو تنگولو، خو په کوټه دننه هغه سر مې و. د هغه غېږ کنبې قمرو چرې خان تږم لیدلې نۀ و.

قمرو د هغه نه څو شېبې اگاهو پوښتنه کړې وه، خو دا پوښتنه هغې په وړومبي ځل نۀ وه کړې او نۀ په وړومبي ځل ناموس خان د هغې په پوښتنه غلې شوم و (ځکه خو هغې بیا تپوس و نۀ کړو). کوټه کنبې چپیا خپل سیوري خواره کړي وو، چې دې کنبې وریځې و غرمبېدې. د برېښنا پړق د کوټې د ور چوډو کنبې خان و ځلولو. څو شېبې دغه گږز گږوز او پړق پړوق کنبې تېرې شوې او بیا بهر په زمکه د څاڅکو تپوونه شول.

د څاڅکو په بنکالو اوږدو ناموس خان ووي،

“خدا مې خو دې باران د اوږدو کوي نۀ”

“سپرلې په سر مې. خامخا به کيږي”

“نه قمرو! زه وېم، چې اوس ودرېږي او نولس ورځې پس بیا غوت یوه میاشت وورېږي. زمونږ ځیرک خان به د څلوېښتو ورځو وي.”

(د پانوس خبرې اوس لږې شوځې نۀ دي؟)

“او ما به لامبلي هم وي.”

(قمرو دا وئېلو سره د حیا نه سر د هغه ترخ کنبې ورکړي)

پانوس خان موسکے شو قمر و ته ئې وکتل او بيا خدا مے زده
خه وخت به اوده شوي وي.

شپاړس ورځې جرې وورېده. د کورونو د ناوؤ ځلې و نه درېدلې.
د موندرو دوي د چنې دېوال باندې دوه څوپېدار پرېوتې وو. د پتو
په پولو ولاړې وني او پتو کښې فصلونه ملاحظت وو. د څاروؤ د
تشو بوسو په شخوند ځلې پخې شوې وې. سره غرمه به هم د نمر
په نيشتون لکه د سکني ماينام توره تېرېدله. شپې خو بيخي د
گناهگار زړه رنگ اخستې و. گړگور بابا په يو اېر گورېدلو او
لارو کښې ختې بڼې خوشتې شوې وې.

د جرې د اوولسمې ورځ شپه نور کله نه ډېره توره او درنه وه.
اسمان څو شېبو له غلې شوم و. شپې خپل نيم ژوند تېر کړم
و، چې برېښنا شوه او برېښنا سره سم گړزگړوز شو او ډک جام په
لاس اسمان بيا تيندک وڅوړو. ټوله شپه ناوې وشرېدې. مشرې
مور د چرگبانگ نمونخ دالان کښې وکړو.

”خدايه! په وخت نه پوهېرم، خو ته ئې په چرگبانگي قبول کړې.“
(مشرې مور خپله غاړه په دعا خوشې وگڼله. مصله ئې په کت
کښې کېښودله او بيا کوټې ته ډډې کېدو د پاره دننه شوه. د
هغې خيال و، چې لانيمه شپه ده. سترگې ئې پټې شوې نه وې،
چې نمر خيره وهلې وه).

”مورې! مورې! يه مورې!“

د بلقيس گاگيرو غرونو مشره مور تونده پاخوله او د کوټې نه بهر
وتلو سره هغې د ناموس خان د کوټې نرېدلې بلې وليدله.

”دوبه شوم خدايه!“

د بلقيس او مشرې مور په چغو قدوس او پانوس د ناموس کوتې ته رسېدلي وو. خو شېبې تېرې نه وې، چې کور کښې د کلي بنځې، مرونه او واړه راغونډ شوي وو. د ډب اړخ ته دېوال پرېوتلی نه ؤ، خو بېدللی ؤ. نه زوړ نه غرېب. لږ وخت تېر نه ؤ، چې بيا نمر د خلقو سترگې برېښولې. سړو په خاورو او برگو لرې کولو خپلې ساگانې ماتې کړې وې (خو دغه وخت د سترې کېدو احساس چا ته کېدلو؟). د کوتې تير سره لږ نژدې د تورسري کميس بنکاره شو او سپدگلي قدوس ته غږ وکړو. هغه راغلو او خاورې ئې ترې اخوا کړې. د کلي نور سړي دغه وخت دغه ځاے نه اخوا شوي وو. قدوس خان خادر په مړي واچوه او د پانوس خان سره ئې دالان ته يوړلو. د کلي بنځې د قمر و ليدلو ته په دالان ماتې شوې، خو پانوس ستنې کړې. مړے کتې کښې ځملولو سره هغوي د مشرې مور کوتې ته دننه کړو. مشرې مور پخپل لاس د ناموس خان نه د قمر و کميس وويستلو. بيا قدوس خان سره پانوس او پرځنداکا ملگري کړل او دغه ځاے ئې نور وټولولو. قدوس دا پتېول غوښتل، چې د کلي نور وگړي دا گڼي، چې قمر و د کوتې نه وويستلې شوه. دغه وخت د خپل ستر ساتلو د پاره پرځنداکا باندي د هغه زړه اوبه څښکلې. د کلي اولس ته هغه يو نتي ؤ، خو قدوس پوهېدلو، چې د کاني نه به غږ وځي، خو پرځنداکا نه نه. که کلي کښې په کلوبغی چا ځان پوهولو، نو پرځنداکا سره به ناست وو. دغه ستر ډېر ټينگ پاتې نه شو

(ځکه چې کله لږې نورې خاؤرې دوي اخوا کړې، نو د بش لاندې
قمر و سا اخستله او د هغې غېږ کښې پروت ځيرک خان په بڼخ
خوب اوډه پروت و).

“هله وروڼو راشئ!”

د قدوس غږ سره ټولو د هغه اړخ ته منډه کړه. بش ئې په ټوله اخوا
کړو او قمر و په بړستن کښې نغښتلې قدوس او پانوس دالان ته
يوړه. د هغې روڼ مخ په خاؤرو خړ و او تورو وېښتو کښې ئې
خاؤرې بڼخلې نڅښتې وې. د هغې سترگې د کوتې پله
اوږدېدلې، خو هغې د خپل مخ د اړولو توان نه لرلو. مشر ه مور
دغه وخت د خپل ناوياته نمسي تلوسې د ږنگې شوې کوتې خوا
له بوتله. ځيرک خان نه يوازې دا چې ژوند و، بلکه په خوږ
خوب اوډه و. مشرې مور هغه غېږ کښې اخستې برنډې کښې
پروت کت کښې ځملولو. قدوس، پرخنداکا، سېدگلي او
پانوس کت کښې بې ځانه قمر و روغتون پله واخستله. ټوله شپه
د دروند تير او خاؤرو د پيټې لاندې د هغې سا خدا م زده څنگه
ټينگه پاتې شوې وه؟ د قمر و مخ چې کوم اړخ ته و، هماغه اړخ ته
کت کښې ځيرک خان پروت و، چې اوس ئې سترگې غږېدلې وې
— د دواړو لاسونو گوتې ئې خپله خله کښې نيولې وې — دواړه
پښې ئې راغونډولې، غځولې. د قمر و سترگې د خپل ځيرک مخ
نه چرته وتلې. کور کښې يوه ژړا انگولاوه. ورته رسېدلو رسېدلو
کښې د هغې سترگې د خپل ځيرک په ليدلو مړې شوې نه وې،
خو مړې شوې وې.

درېمه شېبه

د کور نه وتونکو دوو غبرگو جنازو مشره مور ماته کړې وه. که هغه خبر وه، چې د بارانونو دغه ماته شوې شېبه به د هغې کور نړوي، نو هغې به د نمر سترگه داغلې وه، خپله پینځه به ئې خیرې کړې وه، وریخ ته به ئې وئیلی وو، چې:

”درې درې!

د وریخ تورې بلا!

درې درې!

زمونږ په کلي کښې د چا هم نه خوښېږې بلا!

درې درې!“

اوس د هغې خپلې سترگې تړېدلې وې. اوس هغې سره يو ځيرک خان ؤ، چې هم دغه ئې د خېل کونکي زور زړه دلاسه وه. کور کښې که اوس ځيرک خان هر څو بې څوکه شوم ؤ، خو مشرې مور او مابتی د ناموس خان او قمر د برخې مينه هم ده له ورکوله. د کور نورو وگړو که هغه سره ډېره مينه نه کوله، نو بيا هم د هغوي خواخوږي او زړه سواندي د وړوکي ځيرک خان وخت تېري د پاره ډېر وو.

مابتی که بلقيس راوړې وه، خو د ناموس خان گوته نيولې ئې پل اخستې ؤ. د هغې د اغوستن، بنگړو، نکريزو او پېزار خوښول او راوړل په ناموس خان وو. د هغې ژبې د قمر و غېر کښې خبرې زده کړې وې او د ناموس خان سترگو نه ئې پېرزو پېژندلې وه. هغه چې په وړومبي ځل د پېغلتوب وينې و وېروله، نو د خپلې مور په ځامه ئې خپل حال قمر ته وئېله ؤ. په هغه ورځ د مابتی ژړا ته قمر ډېرې دلاسي و وئېلې، ډېره ورته نانې کتانی شوه، خو د مابتی اوبنکو قمر هم وژروله او بيا چې به کله د مابتی ورځې شوې، نو د لويټې پيسکې ځله کښې نيولې د حيا نه به اوبه اوبه شوه. قمر کښې دننه يوه مور وه او دغه مور ته د بلقيس مابتی په برخه رسېدلې وه. د پېغلوټی لور زړه په ځامه کول او دغه وينه باندي پوهول ډېر گران وو، بلقيس خپلې لور سره دغه سر خوږ کړه نه ؤ.

داسې وخت چرته نه ؤ راغلی، چې مابتی فردوس غېر کښې اخستې ؤ، يا ئې چرې دلاسه کړه ؤ، خو د مشرې مور غېر نه

بغېر هغه ځيرک خان بل چا ته نه پرېږدي. دغه ورځ ځاموړی، ځيرک خان غېږ کښې نيولې سرې سترگې ناسته وه. نن ځيرک خان د څلوېښتو ورځو شوم ؤ. نن هغه ورځ وه، په کومه ورځ چې ناموس خان باران غوښتلی ؤ. هغه غوښتل، چې نن ورځ نه باران وورېږي، خو نن نه درې ورځې وړاندې باران ودرېدلې دے. قمر و وېل، چې په نن ورځ به هغه څلوېښتۍ نه لامبي، خو هغه نن نه درې ورځې وړاندې لمبولې شوې او ځاورو ته سپارلې شوې ده. نن د ناموس او قمر و درېمه ده. پرځنډکاکا د هغوي بڅښانې د پاره وريژې باندې کړې دي. عبدالرحمان ملاحان سره چنې او د کلي څو مشران د هغوي بڅښانې د پاره د قران ختم ته کښېنولي دي..... هغه قران چې ناموس او قمر و لوستلې هم نه شو، هر څو که مينه ئې ورسره ډېره کوله. چې کوم قام قران د مړو بڅښلو، په نڅښتو کښې خوړلو او برکت راتللو د پاره راخلي او نور ئې کسورې کښې نغښتې تاخ کښې خوندي کړې وي، هغه قام په زمکه ننوځي. بنځې يو ځل د ځاموړی غېږ کښې پروت ځيرک ته گوري او په سلگيو کيږي. دغه بنځې به خپلو کورونو ته لاړې شي او هلته به ترې د خپلو وړو په مخونو ليدلو ځيرک هېر شي. وړندار به اوس هغه له څه وخت ورکړي؟، ځکه چې د کور درې برخې کار د هغې په سر شو (يوه برخه خپله او درې برخې د قمر و). بنکلې خو هسې هم په ټک ټک او تېره ځله وخت تېروي (اوس خو پسې ميرگاتي سره د درې مياشتو کميله هم نڅښتې وي، اوس به پرې څوک اوده غوا پاڅوي؟). باور مې نه

شي، که د مشرې مور په زړه کښې نور د زور خاڅکې وي، چې څه له به گوتې وروړي او پاتې شوه مابتنې، نو که هغې مخکښې کار کوه، نو اوس به ئې هم وکړي.

موسمونه په ډډه اوړېدل راوړېدل. کله به شپې کنگل شوې او کله تپرنې..... کله به د ورځې اور ورېده او کله به يخې هوا د ژوندو خرمن څيرله. کله به خاوره، وني بوتي او کښتونو لوڅ لغړ وو او کله به خاورې، وني بوتو او کښتونو د رنگونو شال ځان نه چاپېره کړو.

چې کله به ورځ د شپې غېره کښې اوده شوه، نو خوږ څيرک به مابتنې ځان سره حملولو. پروسکال چې د هار يوه خوبه شپه کښې اوده شوې مشره مور سحر ويښه نه شوه، نو هغه ورځې نه مابتنې څيرک ځان پورې نيولې و. ورنډار د مابتنې لخوا د څيرک په دومره پاملرنه خپله غاړه خوشې گڼله او د هغې خبره دروغ نه وه. هغه د کور نه نه وژگارېدل. بيا هم کله کله به چې د ناموس او قمر و يادونو ژرغونې کړه، نو خو شېبو له به ئې څيرک ځان پورې ونيولو او بيا به ئې ورله تندې بڼکول کړو. اوس خو هغې د مشرې مور ځان هم نيولې و. غم بنادي او د چم گاوند راشه درشه هم د هغې په سر وو. بڼکلي څه خپلو ورو سره گېره وه او څه د څيرک سره د مابتنې ډېرې مينې د هغې زړه هغه نه تور کړې و. که خبره سپينه کوم، نو د هغه نه به کله کله بڼکلي کرکه هم کوله، خو قمر و تل هغه لکه د خپلې خور ساتلې وه او چې کله کله به مشرې مور هغې ته ژبه تېره کوله، نو قمر و به د بڼکلي سر

وينځلو. كه ستاسو ياد شي او د واده په وخت كښې لاد ښكلې نكريزو نه بوي ختلو، نو ناموس هغې ته درې كاني خنډلي وو. هغه وخت كښې يوه قمر ووه، چې د ښكلې زړه ئې ساتلې ؤ، دغه زبادونو به ښكلې چرې هم ځيرك سره كركې يا د كركې خرگندونې ته نه پرېښودله.

د كركې او ميني په شا خپله يوه قېصه، يوه پېښه، يو خوځښت او يو جواز پروت وي او بيا دغه كركه او مينه د خپلې موخې په لور د يوې تگلارې په كرنه روانه شي. د هندوستان په خاوره چې كال 1909ء كښې لارې مورلې او لارې منتهو د انډين كونسلز اېكت (Indian Councils Act) غږ و كړو، نو په ورومبي خل ئې د هندوستان وېش د پاره د مذهب كرنه راكښله. ”وويشه او بادار شه!“ په لور دا د برېطاني واکمنۍ د هندوستان په مخ ورومبۍ بنسټيزه څپره وه. د دې تر مخه به يو مسلمان مسلمان كاندید او يو هندو هندو كاندید له ټاكنو كښې خپله خوښه خرگندولې شوه (ياد دې وي، چې دغه ټاكنو كښې د خپلو زمكو لرونكو ته د ووت حق ؤ او اولس ته د خپلې خوښې خرگندولو واک ترلاسه نه ؤ. د هغه وخت د پيرنگي واکمن ملاتړ ته ولاړو مسلمانانو دا لوي برياليتوب وگڼلو، چې مسلمان د پاره ئې د واکمنۍ حق ترلاسه كړلو، خو په دې خبره غلي وو، چې د پنجاب مسلمانانو ته ولې دغه حق وركړې شوي نه ؤ). اته كلونه وړاندې د بنگال وېش باندې پښه راكښلې شوه او..... (خبره به لږه و غځيرې خو راځئ، چې لږ ورسره د خپلې خوندي وپروو).

1906ء کښې د بنگال وېش انتظامي موخه باندې شومے ؤ (هر خو که په شائې نورې هم ډېرې خبرې وې). وروستو د قام په نوم دغه وېش 1947ء کښې ؤشود. د 1906ء په وېش 1909ء کښې او د 1947ء په وېش 1971ء کښې پښه راکښلې شوه. د خپلې ابې زېږولې له که هم د هغه حق نه ورکوي، نو هغه خپل حق د پاره د ابې خوي پسې ټوپک ټوپنچې ته لاس کوي. د هندوستان وېش د پاره د مذهب کرښه راکښلې شوې وه او چې هندوستان ؤویشلې شو، نو د وړو قامونو په حقونو خپته واچولې شوه. د "پاکستان کا مطلب کیا...؟ لاإله إلاالله" جغه په دیریشته کلونو کښې دروغ شوه. نمرختیز پاکستان د نړۍ په مخ بنگله دېش شو. بنگالیان غوڅ کړې شول... سپک کړې شول... د هغوي د چقولو هڅه ؤکړې شوه او نن هم د هغوي په زړونو دغه پرهر داسې بریښي، لکه چې د هغوي په شین بېرغ کښې سور خال ځلند دے. د پاکستان نوي زره ؤواکونه هلته سرونه ټیټوي او دلته ځیرک خان د خپل کاکا او مابتۍ سره د مشرې مور په څلي گلونه ایښودلو نه ستانه شوي دي. دلته ځیرک خان د مابتۍ په ریښتونې دلاسه د مشرې مور نیشت شتون گڼي او هغه یاران به د بنگالیانو د وینو ټویولو په دغه ریښتوني تور لکه پېغور تر هغې سوزي او سره کیږي، تر څو چې ئې پخپل تېر ځان پر گڼلې نه وي او د وړو قامونو د برخو ورکړې ته ئې غاړه ایښې نه وي (ځکه چې د پاکستان په چوکاټ دننه اوس هم ډېرې نیمگړتیاوې په ځانونو ویر کوي).

ميرگاتې هم اوس په "ميرگاتې" سور کيږي، "فردوس خان" نه پرته بله نامه اورېدل نه غواړي. مابتي ئې کله کله و سکونډي او بڼکلي خو به ئې ورته خکه وائي، چې دا نوم پرې هغې ايښې ؤ. شونډه که ئې شننه شوې نه ده، خو چې څنگه ورځ تر ورځ غځيږي، نو برېتوکي به ئې هم زر وټوکيږي.

نن بله وشوه. د ډېر وخت نه به مابتي خيړک نه د شپې خوند اخستلو. هغې به خپله خپته او تيونه لوڅ کرل او خيړک خان پسې به ئې مېرل. هغه چرې هم له خپلې خوا خوځېدلې نه ؤ. هغه د دغه خوند په معنا پوهه نه ؤ..... هغه د دغه خوند د اخستلو په چل پوهه نه ؤ..... هغه که په هېڅ پوهه نه ؤ، خو بيا هم هغه د مابتي دغه کار بڼه نه گڼلو. نن داسې وشو، چې مابتي څنگه هغه له خپل لوڅ تيونه خله کښې ورکول، نو هغه خپله خله بنده کړه او د هغې نه ئې د ځان لرې کولو د پاره په ډډه د اورېدلو هڅه وکړه. مابتي خو شپې ځان غلې کړو. د هغې وېرې د هغې سترگې چاپېره و غلغولې. هغې بيا د خيړک منځ ځان پله راواړولو او دا ځل خيړک و نه خوځېده. د خوند دغه شو شپبو د هغې ساگانې ژورې کړې او هغې د خيړک څنگون خپلو دواړو لېنگو کښې دومره جوخت و زورلو، چې د خيړک خان څنگون تود شو. د خيړک پوزه د هغې د دواړو مېمو منځ کښې چپريته شوه. هغه بيا هم و نه خوځېده. (دا څنگه و شول؟) د دې پوښتنې ځواب خو شپبو کښې راغلو. خيړک خان نه دا چې ځان د هغې نه و شوکولو، د کټ نه هم پاڅېدلو. هغه انکڼ کښې ولاړ ؤ. هغه چې

خه وخت خان مابتی ته سپارلې غلې پروت ؤ، دغه وخت هغه پربکره کوله او اوس چې مابتی دومره ستغ خواب ولیدلو، نو خان ته پرېه شوه. گناه تل د وېرې په غرمه پاڅي او د توبې د ونې گور سیوري ته په زمزم لامبي. دغې پرې د هغې وېره یوه شېبه کنبې وژله. هغه غلې په ډډه واوړېدله. څیرک هم لږ وخت وروستو بیا کت ته وختلو او هغې ته شا کړې ځملاستلو. هغه اوده شو، خو مابتی ټوله شپه وینسه وه. یو وخت کنبې هغه پاڅېدله، څیرک له نې تندې بنکول کړو او د هغې سترگو نه د پنبېمانی. دوه داسې سپینې، رنې اوبنکې د څیرک په تندي توي شوې، چې اسمان کنبې خلقېدونکي ستوري پیکه بنکاره شول. نن په ورومبي ځل مابتی ته خپل خان کنبې قمر و بنکاره شوه. نن هغې خپل خان کنبې یوه مور ولیده او قمر و څیرک د پاره هغې کنبې سا واخسته. د توبې دوه سپېڅلو اوبنکو د هغې زړه نه د گناه تور ووينځل.

د وخت پنبه په ځامې نه ودرېږي. نن د روژې د میاشت وروسته پېشمنې ؤ. ماسخوتن تراویح وشوې او لاد سپورمې په لیدلو چا نه تر دغه وخته قسم خوړلې ؤ او نه پرې چا طلاق غورځولې ؤ. دا ده، چې چاپېره پتیاڅې ډڅېدلې.

”زما خو دا جامې خوبې نه دي، (وروکي څیرک پت مابتی ته ووي) ما له د کمیلې په رنگ جامې“.

مابتی زر هغه د لاس نه نیولې خان سره بوتلو،
 ”نه څیرک خانه! داسې مه وایه! ته خو هلک ئې. دغه خو د جینکو

اغوستن دي.“

”خو زما خو ستا د جامو غوندي ځوښې وي او د كميلې د جامو غوندي ځوښې وي او د چاچي د جامو غوندي ځوښې وي او.“
 ”ته راحه، چې رېوړې، پتاڅې او څلوبي درله راواخلم!“
 (مابتي د خپل وس پورې د ځيرك خان په ځله د لاس اينودلو هڅه وكړه).

فردوس هغه نه ډېر مشر نه ؤ. بيا هم نه چرې هغه د فردوس سره لوبې كړې وې او نه ئې چرته لينده لاس كښې اخستې وه او نه ئې شينولو له گوتې وړې وې. تل به كميلې سره په لوبو ؤ. نينگانې، ميرگاتي، پيتيوني، شلغاتي، كوډگي، د گوډا گوډي واده او چيندرو. د كوډگي په وخت به هغه كميلې ته وئبل،
 ”ته به سرې ئې. ته به كور ته راشې او زه به درله ډوډي راواخلم.“
 ”نه كنه، جيني خو زه يم. زه به ډوډي راواخلم.“
 ”خو ته زما غوندي ډوډي نه شې راخستې.“
 يو ځل ځيرك لوبو كښې په سترې سا وئبلي وو،
 ”دوه گوتې څانډې“

خو د هغې نه پرته هم فردوس هغه په زمكه لوڅرولې ؤ او د هغه ځنگون نه بنورگ اوړېدلې ؤ. د ځيرك نه زيات كميلې ژرلي وو او د ځيرك په سر مابتي ميرگاتي سم تپولې ؤ. تر دې چې بنكلې او مابتي پرې ځله هم وهلې وه او دغه تريخواله تر ډېره د دواړو منح كښې ؤ.

د هغه كړه وړه خپل پلار نه خوځېدلي نه وو، خو د بنځو رنگونو

او ناستې پاستې ته د پلار نه زيات نژدې ؤ. د هغه دغسې ځنې خويونه تر هغه وخته چا نه ليدل، چې تر څو مابتۍ په کور وه. د مابتۍ واده نه وروستو هغه داسې يوازې شو، چې ځان ورته بيخي نيمگړې بنکاره کېدلو. نن دغه کور نه د هغه دوېمه مور لاره. هغه په يو ژوند کېنې دوه ځله يتيم شو او دواړه ځله په اومه ځله. د هغه نه هغه څادر رابنکله شو، د کوم په شا چې هغه کېنې دننه جينۍ په ستر وه.

گليشان به ريښتيا د کبانو ازار وهله ؤ، چې د هغه په پېغله لور ميرزادگۍ پېريان کېښناستل. وروميو ورځو کېنې به هغې په سمه لاره تيندک وخورو او و به غورځېدله. بيا څه موده وروستو به چې څنگه پرېوتله، نو څه بل غوندي خبرې به ئې هم کولې. "ته د شيطان اورې او زمانه اورې"، يوه ورځ د ميرزادگۍ ترور د هغې مور ته گنگوسه کېنې ؤوې، "په دې جينۍ پېريان ناست دي او د کوچينوالي نه د دې سترگو کېنې دغه سره وو".

مور ئې هم په زړه وخوره. نور څه وي او که نه، خو چې اوس دا خبره کلي کېنې خوره شي او گليشان ته د کبانو د ازار خبره د اولس د ژبې نه لرې شي. د گليشان څاروانه ځوي د پېريانو د اپلتي شا ته پتېدلې هم شو.

د روغتياپال لخوا د مېرگو د رنځ نه د ژغورنې د پاره ورکړې شوې دوايانې که يوه پله په هغې ډېرې ښې راغلې، خو بله پله د پېريانو دم دورڅو هم روان وو. مېرگي د پېريانو سره تله کېنې سپک وو، ځکه خو زيات پام پېريانو ته ؤشو او يوه ورځ د سيند

د لبونو څپو غېږې نه د ميرزادگۍ مړه ځاندره راووتله. کبانو د ميرزادگۍ نه يو پوتې هم خوړلې نه و. گلپشان د کونډې يا جال پرځامه روان سيند کښې پرچاؤ سره نژدې کالتوس ډزولي وو. دغه کالتوس نومې ژوند د اوبو سرله مړ راوړم و او چاپېره اولس د گلپشان دغه ناکړده غندلې وه او د ميرزادگۍ رنځ ئې د پېريانو بؤ باندې اړولې و.

”شېرکاکا! دوه يو. پچاسه پړې کېږده!“

(منډۍ ته گوره وړونکي پانوس خان د چيو ووتل).

”پخېر هلکانو! (شېرکاکا پانوس دوي ته وگوري او بيا چېنک په سگرو کېږدي) پښتو! سکاره ورته سره کړئ!“

چې خو ټول ښار کښې پخېږي، خو د شېرکاکا چې مازغه ټکور کړئ. د شېرکاکا وېنا ده،

”زما پچاسه جنت نه راځي. زه اوبه، تورې چې، خواره او پي پتيله کښې واچوم. اور دغه هر څه وسيزي او د جنت نه ورته پخې چې راشي.“

(هر څوک چې چې دومره وختکوي، نو جنتي کېږي).

څلورمه شېبه

کابل نه چاپېره څومره گنگوسې وې، څومره لومې څورېدې او څومره پرکي لچېدل، دې نه پېښور خبر ؤ. کابل نه درې زره کېلوميټره لرې ماسکو کېنې د کابل په ځاؤره د رنګون بڼکالو د کابل غږ کېنې رسېدلې وه. دغلته نه يو زر کېلوميټره لرې تهران هم ناجانه نه ؤ او ځان ځوندي کولو له ئې د سوېل لخوا شپول باندي لاس پورې کړې ؤ. هم دغلته نه يو زر کېلوميټره لرې هند کېنې په کابل کې هر څو څواچيني وه، خو د دغه څواچيني چينه بڼکاره وه. پنځه سوه کېلوميټره لرې اسلام اباد د "اپې" غږ ته غوږونه څک نيولي وو او دغه تودوښې کېنې د گټې او تاوان سوال هغه د پاره هېڅ ارزښت نه لرلو. څلور زره اته نيم سوه کېلوميټره لرې شنګهائي خپل مخ ته لاس نيولې د سور بېرغ د پېغور نه سترگې پټې کړې وې. کابل نه يوؤلس زره کېلوميټره لرې نيويارک کېنې ناست جيمي کارټر د افغانستان په ځاؤره د شوروي اتحاد د پرځولو د پاره نوکونه ترنگولي وو او د اسلام نوم اخستونکي د دغه پرځونې ډاگه کېنې ټولې نړۍ نه د صليب تر سيوري لاندې راټول شوي وو.

دلته که راتلونکي وخت کښې د افغانستان او پاکستان منع کښې د مېشته پښتنو تر منځه د بېلتون کښې نه د دېوال دنگولو تاييا کېدله، نو لري په جرمني کښې د يوې ځاوري دوو برخو کښې د ويشلي اولس تر منځه د برلن دېوال پنگېدلو.

د اشغرنه يو سپين زيري عبدالغفار خان د اسلام مينه کښې مست خپل لېوني قام باندې غږ وکړو،

”دا نڅېسته د امريکې او روس ده. دا د اسلام نڅېسته نه ده. دې نڅېستې ته مه وردانگي! دې ځاوري نه به د بارودو توپ روغ کړي او بيا به پوهېږي نه، چې چا وويشتو او له کومې خوا ئې وويشتو.“

د امريکې ډالر او د ملا د جنت زيري د پښتنو په سترگو لاس کېښودل. يو مسلمان به پرديو بنځو پسې گرځي، شراب به څښکي، روژې به خوري، غلا به کوي، دروغ به وايي، بېلماڅه به وي، خو د خنزير غوښه به نه خوري، خپل کت به چا سره نه نيموي او د اسلام په نوم به ځان وژني. د ډالر او روبېل د دوو کابو منع کښې پښتنو خپل سرونه کېښودل، چې د اسلام په نوم چقبي شي.

دې لري او څرې نه لري د پراخه شنو کښتونو منع کښې قدوس خان گوډ کولو. هغه سره پنځه شپږ دياريمار بوخت وو. د رڼو اوبو نه ډک په شنو وښو د بېر لختي په پوله ديارلس کلن څيرک خان دودۍ اخستې روان و.

”راځئ هلکانو! چې دا شخوند ورته ووهو.“

خيرڪ خان ڊپر لري نٿو ۽، چي په ليدلو ئي مشر تره ڪوداله
ڪينسوده او پخيلو ملگرو ئي غر ۽ ڪرو.

”خيرڪه! خٽه دي راڻول؟“

”دادا! يوه ڊونگه ڪنبي غونبه او بنوروا ده، بله ڪنبي لاون دے او
ڊوڊي دي او پياز او شنه مرچڪي.“

”خومره شنه مرچڪي دي؟“

(هغه مرچڪي ۽ گوري، ۽ ئي شمپري او ۽ وائي)

”اته“

”او ميرگاتيه نه راتلو؟“

د راماني تپوس له د خيرڪ خواب نه وړاندي قدوس ۽ وي،
”لينده غاڙي ته اچولي به چرته گرخي (او بيا خيرڪ ته ۽ وائي)

لاس ۽ وينخه، چي ڊوڊي ۽ خوري.“

”ما اوس فردوس سره ۽ خوره.“

او دي خواب سره هغه يو اڀخ ته ڪنبنبي.

قدوس خان ته په خيرڪ ڪنبي خيل ناموس خان بنڪاري. دغسي
قلاره خبري..... هره خبره سر ته رسولو نه وروستو بله خبره ڪول او

هغه هم د تپوس خواب ڪنبي. بلخوا فردوس خان ۽. هغه اوس
لويگانه ۽. شونڊه ئي نڙدي نڙدي شنه شوپ ده. ٽوله ورخ چي

لوبو ڪنبي بوخت وي، نو خٽه مجسرت به ترپ ۽ ڄي، خودا ده،
چي پلار ئي پري خيله غاڙه خوشي ڪوي. ڪله به خيرڪ پسپي

نخبتسي وي او ڪله ڪميله پسپي. مابتي چي راشي، نو خيل حوے
او د غبري لور يوي شبي له ڄان نه لري ڪول نه شي، گني بيا

ورسره فردوس څه نا څه تپوهه کړې وي. هسې هم ځامورۍ د خپلې دغه نرور په وړو ډبره مټېنه ده. يوه ورځ چرته قمر و خپلې مور ته خپل کشري ورور عزت خان د پاره مابتۍ په گوته کړې وه او د خپلې مړې لور وېنا هغې سر ته ورسوله. بيا دغه کور کښې ځيرک باندې د مابتۍ سو د دغه غوښتنه نوره زياته کړه او قدوس او بلقيس هم د ځامورۍ کور ته سو او سور کښې وو. عزت خان ښوونځي کښې استاذ ؤ. هسې تپوقې نه ورته پانوس "ماستر گمې" وائي. دغه کورنۍ کښې يو هغه دولسم پورې زده کړه کړې ده او يو پانوس شپږ کړنې سر ته رسولي دي. ميرگاتې ښوونځي ته تگ نه بن کښې مرغيو وپشتلو ته په لستونو نڅيرې کۀ کور کښې به هر څومره وړندار کله کله د ځيرک د جامې پېزار تپوس کولو، خو هغه هم اوس کله روغه کله ناروغه. کور کښې دننه د هغه څه وو نه او کور نه بهر ناسته باندې به ورته پانوس سترگې سرې کولې. کلي کښې څه خوشکمار ځيرک ته سو کښې پراته وو. دا هغه څوک وو، چې مېندو ئې تل د لارې منح ته شونډې چيچلې وې..... دا هغه څوک وو، چې مېندو ئې د پرتو غاښ غوټه په درشل تړلې وه..... دا هغه څوک وو، چې ورور يا خور به ئې مخ او ښه کښې گاوندې ته تلي وو.

کور نه بهر دغه وخت کۀ د پرځند کاکا نه پرته د چا پام ځيرک ته په ښو ؤ، نو هغه عبدالرحمان ملا ؤ. عبدالرحمان ملا به جومات کښې نمونځونو ورکولو سره سره د کلي ښوونځي کښې هم ورو ته اسلاميات ښودلو. د ماسپڅين نمونځ به کلي کښې

سپدا میر کا کا ور کولو. لکه دُولا مُلا د عبدالرحمان ڊپر تیستہ پاسته اؤ متقوری زده نه وو. ابغ نبغ سرے ؤ. خپلی امامتی اؤ استازی سره ئی کار ؤ. په خبره دوه ئی دُولا مُلا سره خُله وهلی وه، هغی نه وروستو خو بپخی غلے ؤ. دُولا مُلا به نه خه خبره کنبی مسئلې راویستلې. روژه اؤ اختر کنبی خو به ټوله سیمه خان له وه اؤ دُولا مُلا خان له. بیا د دُولا مُلا چي څومره زده کړه وه، هغی نه زیات پخپوته ؤ اؤ عبدالرحمان که پخپل خاے پوهنتون نه سند تر لاسه کړے ؤ، خو دومره قرتي ئی زده نه وې. "ناموس خان دې خدای و بڅبني، ڊپر بنه سرے ؤ. زه د هغه ځوي کنبی هغه وینم. دغه هلک ڊپر غلے اؤ ڊپر دُوندخویه دے. کلي کنبی نورو هلکانو سره ناسته پاسته ئی هم نشته اؤ بنوونځي نه هم وتلے دے".

عبدالرحمان مُلا چي مخکښي هر خه وئېل، خو قدوس ترې خبره واخستله،

"استاجي! د هغه کړه وره اؤ ناسته پاسته داسې دي. بیا تاسو خو خبر یئ، چي کلي کنبی هر څنگه خلق دي. دا خو نه شو کولے، چي هم داسې ئی پرېږدو. بنوونځي نه خو هغه پخپله خوښه راغلے. هر وخت به ئی ژړل. اوس د هغه په سر به مونږ چا چا سره نڅښتلو؟".

"زه وبم، چي بنوونځي نه خو هغه راووتلو. که داسې شي، چي جومات ته د سحر اؤ مازیگر نمونخ له راځي، اؤ زه ورته قران وایم اؤ دغسې لږ لږ کتابونه هم زده کړي، نو دومره به شي، چي

يُو ڇو به ٿولنِي نه ۽ نه شوکيري او بله دا چي د يوازيتوب احساس به ئي هم ڊهر نه سڪونڊي.“

”استاجي! دي کبني به نه“ ڇوڪ وکري؟ کور سره خوا کبني جومات دے او بيا تاسو نه زيات مونڙ په چا باور کولے شو؟“

ڇيرک خان د جومات شو. که د کوچنيتوب څه ستغو يادونو ئي لاره نه نيوله، نو هغه د عبدالرحمان ملا سره بنوونځي ته هم غاڙه اينسودله. دا يوه خبره خو د هپرولو نه ده، چي که هر څو قدوس خان دا وئبل، چي ڇيرک خان د بنوونځي نه پخپله خوبه راغله ۽، خورينتيا دا دي، چي ڇيرک خان بنوونځي د نورو هلکانو د پچموزو او د فردوس خان په گوربدلو او غرنگبدلو پربنسے ۽. نن هم چي کله هغه بنوونځي ته هلکان په تگ وويني، نو يوه څڙيکمنه تلوسه ئي زږه کبني جيگه او سترگو کبني بنڪاره شي. د ملهشي تور اغوستن، د سور څلورگوتيز ستوري توري خولي او وږي بستې ته هغه اوس هم پسخيرې. د عبدالرحمان سوڊ او پپرزو ڇيرک خان نوري نڙي نه وشو کولو. څو مياشتو کبني د هغه ژبه روانه شوه. يا ”ليف بي“ کبني نخبتلو او يا نهمي سپپاري ته ورسيدلو. دي سره ئي لږ لږ ليکل هم زده کړل.

”زه وږي يم.“

د ڇيرک نيازبيني خبري د وړندار پام ځان ته راواړولو او هغي اينگولے او ډوډي د هغه مخي ته کپسودل.

”دا څوره او بيا لږ اوده شه!“

”زه ډوډي خورم، نو بيا به نمونځ له ځم او د سپپاري سبق به وږم“

اؤ بيا چي راشم، نو اوده به شم بنه؟“
 ”ته چي اوس جومات ته لاري، بيا به مازيگر راخي، نو خه به اوده
 شي؟“

ورنڊار په موسكو سترگو د خيرڪ سواليه خواب ته په خواب
 کنيي يو بل سوال پرېسودو او لاره، خو دغه پوښتنو له د خواب
 په لټون د خپل سر ترلو پوهه لاء خيرڪ خان کنيي نشته.

ترکان کاکا د جومات کت ټکوهه. پرځند کت ترخ کنيي واخستلو
 او توند د جمالي دوي حجرې پله روان شو. د کلي اديري ته خو
 مياشتو نه نوي کډه نه وه تلې. نن دا نه چي د جمالي کور کنيي
 مړي شوي، د کلي هر کور دغه مړينه باندې لالښنده و. د
 موندرو دوي خپلوانو کنيي بنادي وه او هلته ډزي شوې وې. دغه
 ډزو کنيي د چا توپنچه غله شوې وه او چي کله هغه د توپنچي
 بيا لچولو هڅه کړې ده، نو ډز شوي دي او تود مړدکي د موندرو
 سينه کنيي يخ شوي دي. خو ساگانو نه وروستو موندرو غلې شو
 او د هغه چپيا سره د واده کور کنيي يوه انگولاروغه شوه. ناوک
 پولسانو بوتلو او ډز کوونکي وټنټېدل. د بنادي ورځ د ناوک او
 ناوي کور او ډز کوونکي په کورونو اور شوه، خو د موندرو کور د
 پاره ئي د ژوند معنا نوره کړه. هغه ډېر ساده، يو مخيز او مينې
 نه ډک مړي و. تل به قبرونو کنستلو له تلو، ځکه خو نن د هغه
 قبر کنستلو د پاره نيم کلي تله دي. پښتانه د کلي يو کور کنيي
 مړي د ټول کلي مړي گڼي. په کلي کنيي چي مړي و شي، نو د
 مړي خلو بښتي. پوري د کلي بنادياني ځنډوي. پخپله د پانوس

خان واده دوه مياشتې وروستو شومې ؤ (يو ځل د پرځند کاکا پلار مړ شومې ؤ او د هغه د مړينې په پنځلسمه ورځ د نصير شاه او شيبير شاه مور مړه شوې وه).
 ”زما د پاره ورته ته ښه وکړه“.

د موندرد نكاح په وخت خپل ماما ته كړې خبره چې ئې ماما ته ورياده شوه، نو په زوره زوره ئې وژړل. هغه دومره په زور هغه وخت خندلي هم وو. د جمالي په كور دغه ژړا به هم غلې شي، خو خپلوانو كره ئې ناوې سپېره شوه. دغه ډز كوونكي ته كه مړۍ كښې بياسته واچوي او ژبه ورله يو گز بهر كړي، نو بيا به څوك داسې ډزې نه كوي. زه درته يوه خبره كوم. زه د مرگ بدل كښې د مرگ په ځاى د بخښنې منونكې يم، خو زمونږ ټولنه كښې د زده كړې پله څوك دومره پاملرنه نه كوي او ځكه تشدد د اولس ځوي كښې اغېزلى شومې دى. تاسو به داسې ډېر لږ وگړي ووينئ، چې هغوي لوستي وي او د ټوپك يا توپنچې سره مينه كوي. دغه وگړي داسې خيزونه لاس كښې اخستل هم سپكاوې گڼي.

مونږ وختي د عبدالرحمان ملا او دولا ملا د نڅښتې خبره كړې وه. عبدالرحمان ملا د نڅښتو نه دى، خو خداى دې غرياش كاكه په خبر كړي، دا بزغله هغه كرلې ؤ. هغه نيم نمونځونه په دولا ملا پسې كوي او نيم عبدالرحمان ملا پسې. د هغه كور د كوز او بر جومات په ډيورنډ كرنښه دى. روژه كښې ئې سرسايه عبدالرحمان ملا له وركړې وه او د واړه اختر په درېمه ماسخوتن نمونځ كښې دولا ملا پسې ولاړ ؤ. نمونځ نه پس هغه غږ وکړو،

چڱي ڇڻه ڪورونو ته اوس هم سراسيه پاتي ده او هغه دي زر ترزره راڙڙي، گني زه به ئي جومات کنيي د اولس وړاندي نومونه واخلم. د هغه خبري لڙي ترخي وي. غرباش ڪاڪا به تل سنت ڪور کنيي ڪول. دغه ورځ هم چڱي هغه ڪور پله روان شو، نو ڏولاملا پري غڙو ڪرو،

”غرباش ڪاڪا! ته هم ڄان ناجانيه ڪوه مه.“

”ما خو سراسيه ورڪري ده.“

”ستا دي يوه ڪاسيره په ما حرام وي، ڪه راڪري دي وي.“

”ما خو په روڙه کنيي عبدالرحمان ملا له پيسي ورڪري وي. ته هغه نه تپوس وڪره!“

”نه! نو ته نمونخ دلته ڪوي (هغه د مڙي نه پاڇيدو او تند ڪي ئي تريو ڪرو) او د سپيني خلي ياران دي نور ساتلي دينه.“

”خو تاسو وايي (غرباش ڪاڪا هم لڙقار واخستو) چڱي موتاز له ئي ورڪوي. هغه ورځو کنيي د هغه ڪور کنيي ناروغتيا وه او گهر و. زه خبر شوم، نو ما ورڪري.“

ڇڻه غرباش ڪاڪا د ڏولاملا سره خبري وړاندي نه بوتلي او ڇڻه يو ڄو مشران تر منجه شول، هغه وخت خبره غلي شوه، خو په سبا د پرخند ڪاڪا د چوپال وړاندي د اولس مخکنيي ڏولا ملا په عبدالرحمان ملا خله ووهله او دواڙو کنيي بيا تريخاله راغلو. غرباش ڪاڪا د خدا ڪور نه ڏولا ملا توري ڪرو، ڪوم کنيي چڱي به د ڏولا ملا ”الله اڪبر“ باندي نمونخ ڪهڙو او عبدالرحمان ملا به هغه لاري نه خنده ڪوله، په ڪومه چڱي به ڏولاملا تهر بدو.

عبدالرحمان که هر خو په هغه نه بلوڅېدلو، خو د دولا په زړه کښې خبره پرته وه. دغه وخت په ځيرک خان باندې د عبدالرحمان ملا سود هغه ته د پېغور اغوستن کښې ودرېدلو او د هغه په سترگو کښې شېطان وځاندل. د دولا ملا په دې هېڅ نه وو، چې د هغه دغه پليټې خبرې سره به د ځيرک خان ژوند کښې څه ځول راځي او د عبدالرحمان ملا درناوي ته به څه پېښېږي.

نن شېرون او بنډارې د عبدالرحمان ملا جومات ته د مازيگر نمونځ له راغلل. شېرون او بنډارې د دولا ملا مقتديانو کښې هغه ته ټولو نه نزدې وو. دغه دواړو به کلي کښې لارې څارلې. ډېره تېره به ئې څښکله او د دولا ملا مرېدي به ئې کوله. په پنځ وخته بانگوونو به هغوي جومات ته نه ورتلل، خو ماسخوتن نمونځ نه وروستو به چې د دولا ملا خوا له ورغلل، نو ټوله شپه به ناست وو. د کلي ټول سپين روڼي د شېرون او بنډارې ناسته پاسته باندې غلي وو. يوه ورځ، نوم ئې اوس ما ته ياد نه دے، خو هغه څه خبره د دې دواړو په حقله د دولا ملا غوږ کښې کړې وه او بيا چې دغه دواړو هغه سرې کلي کښې څومره سپک کړو، که تا ليدلې ؤ، نو د پښو لاندې به دې زمکه تښتېدلې وه. هغه سرې پوهه ؤ، چې دغه خبره د هغه، د دولا ملا او خداي تر منځه وه او نه هغه شېرون او بنډارې ته کړې وه او نه خداي.

د مازيگر نمونځ پسې چې دغا وشوه، نو ورو خپلې سپپارې لاس کښې اخستې، يو اړخ ته او لويگانو هلکانو چې هغوي کښې ځيرک خان هم ؤ، قرانونه خپله غېږه کښې ځان له کښېناستل.

خو شیبو د پاره عبدالرحمان مُلا پخپله مُصله ناست ؤ اؤ چي کله هغه پاڅبدلو، نو بنڊاري تري تپوس وکرو،
 ”استاجي! چي دا حوره به څنگه وي؟“

د بنڊاري تپوس اؤ دغه وخت؟ عبدالرحمان په زړه ؤ خوره. هغه بېرته په مُصله کښېناستلو. خو شیبو له هغه زړه کښې ډېر کرل رېبل وکړل اؤ بيا ئي ووي،

”حوره د الله لخوا خپل داسې بنده ته، چي هغه خپل ژوند د الله د احکاماتو مطابق په دې دنيا کښې تېر کړي وي، يوه ډالۍ ده. دا به جينکۍ وي اؤ.“

د عبدالرحمان مُلا خبره شېرون نيمه کښې واخسته،
 ”دغه خبرې خو مونږ ته ډولا مُلا هم کړې دي. نوې څه خبره ئي را ته وکړه.“

د عبدالرحمان مُلا په مخ داسې موسکا راغله، چي د هغه سترگو کښې د دغې هېڅ سيورې بنکاره نه شو. هغه يو ځل چاپېره ناستو خپلو مقتديانو ته وکتل اؤ بيا ئي ووي،

”زه يم، که هغه د مې خبره خو به د قران اؤ حديث نه کوو اؤ بيا.“
 دا ځل بيا شېرون خبره واخسته،

”دې حورې نه به قلاړ شو. دا خو نه تا ليدلې ده، نه ما اؤ بنڊاري ليدلې ده اؤ نه ډولا مُلا. د غلمانو په حقله را ته ووايه! هسې هم دانه نيمه نن سبا تا ساتلې ده.“

د عبدالرحمان مُلا سترگې دې خبرې اوريدو سره په زمکه وځښتلې. الله دې گلباچا کاکا سره بڼه وکړي، چي هغه د دوي د

خبرو په بوي پوهه شو،

”داسې کار به وکړې، چې دولا ملا ته به کښېني. هغه نه به دا تپوسونه هم وکړې او که د نيا دې نوم پرېوتې وي، نو هم ورته ووايه، چې هغه ئې ورله د لاندې نه اوچت کړي (د گلباچا کاکا خبرو سره د شپرون او بنداري سترگې دووسې شوې) او که هغه نه شو، نو ما له به ئې راولې، ما سره ايجازه شته.“

د دې خبرو په وخت د گلباچا سترگې او شونډې يو رنگ پرڅېدلې وې. گلباچا کښې دومره زور و، چې شپرون او دغه بل خپلې څادرې وځنډلې، سپک روان شو. اوس د گلباچا غونډې زورور ته مخامخ ئې په ژبه گيتي پرته وه.

د ما بنام او ماسخوتن نمونځونو پسې عبدالرحمان ملا جومات کښې ايسار نه شو. د شپې خپله کوټه کښې په مصله ناست و، د هغه لپه کښې د اوبنکو څخو بې کېدلو،

”اے خدايه! د دغه وړوکي په سر ما مة رانيسه! ما خپل وس وکړو، خو نور په سپينه لمن تور نه وېرېرم. د زړه په حال ته خبر ئې. ما ته خود خپل عبدالسبحان نه.“

او دغه وخت د هغه سلگيو هغه نورو خبرو نه ونيولو او لپه کښې ئې څخو بې نه درنه شپبه روغه شوې وه. (د هغه دغه سلگيو ته د دلانسي لاس په سر اېښودلو د پاره د عبدالسبحان مور راغله او هغه سره خوا کښې په زمکه کېښناستله، د هغه لپه ئې خپل لاس کښې ونيوله او خو اوبنکې ئې د هغه د اوبنکو سوېلې کړې).

ځيرک خان د عبدالرحمان ملا د خوي بدلون باندې پوهه کښې

ډېر وخت وا نۀ خستلو. هغه پوهه شو، چې دغه تمبه هم هغه د پاره پورې شوې ده. د هغه ورځ کښې چې به څومره وخت سپارې سره تېرېدل، هغه وخت هم د هغه د خپل ځان سره شو. خپل ځان سره هغه ته يوه شېبه تېرول ډېر گران وو. کله چې به کور کښې هغه يوازې شو او انگنې کښې به ئې سترگې چاپېره وځغلولې او څوک به نۀ وو، نو لکه د بنځو لويته په سر کړې، هغه به څو شېبو د پاره ځان د سړو دې ځان خوښې نړۍ نه وښوول، خو دغه احساس د پاره به ډېرې لږې شېبې هغه سره ملگرې وې. د کور د بوالونو او ورونو به گومي واز کړي وو او ځيرک خان به ليدل، چې لکه اوس به دغه گومي هغه الواق تېر کړي.

د عبدالرحمان ملا اوبنکې د هغه اوبنکو تاده وه، کومې اوبنکې چې به راتلونکې کښې د هر هغه مذهب لپه کوونکې ملا سترگو نه بهيرې، کومو چې په افغانستان کښې د شوروي اتحاد او امريکې نځبنتې له د اسلام او کفر د نځبنتې نوم ورکړې و او دغه نځبنتې د پاره ئې د جنت په بېعه ديارې کوونکې په کرښه اړول. د بوټو نوغې ويستلو پسې په نوي ورځو کښې د پاکستان دننه د اسلام راوستلو غږ کوونکې واکمن اته کلونه تېر کړل. شوروي اتحاد په برخو کښې وويشلې شو. امريکه د نړيوال کلي يوازينې خان شو. هاهاها! د افغانستان ځاورې نه کافران لارل او اسلاميانو د يو بل په وينو غږغږو کولو ته غاښونه تېره کړل. د پاکستان ملا د واکمنۍ د ډمې غېره کښې د کرښې نه اخوا د مسلمانانو د وينو غږونه نۀ اوري. تاريخ د وختونو په تندي

ليکلې کيږي.... اسلامي جمهوريه پاکستان د اپيميانو باغ شو. اسلام نۀ و، جمهوريت نۀ و، نيم پاکستان خو څوارلس کلونه اگاهو بېل شومۀ و.

کلي کښې چې کوم خوشکمار ځيرک خان ته سؤ کښې وو، هغوي له ځيرک خان تر دغه دمۀ په لاس نۀ ورتلو. اوس خو فردوس هم زنه خرؤلې وه. اوس هغه ميرگاتې نۀ و، چې يوې سپېرمې نۀ به ئې قنې بهېدل او لستونې سره به ئې سپېرمې نۀ په مخ و منبل. يا خو غونډۀ مونډۀ و او يا اوس لکه د پلار غځېدلې دے. کور کښې هم اوس پُرچ او لگانۍ کله کله ماتوي. کله کله په مور هم سترگې سړې کړي. د هغه تندۀ په دې بنۀ دے، چې په مشرې مور ځاؤرې امبار شوې دي. کلي کښې کۀ د هغه وړاندې چا څۀ وئيلي نۀ شو، خو اوس هغه هم د غوښتنو د تخنولو په معنا پوهه و. ډېرې شپې هغه زړۀ نۀ شو کولې، خو دغه ورځ هغه سم د ماسخوتنه زړۀ کړمۀ و. د سپرلي هرکلي د پاره ځاؤرې په لاسونو نکريزې پورې کړې وې. دغه د ژمي په شا کېدو ورځې وې. ورپسې په ټولگو ټولگو کښې شو ورځې اوږدېدلې راوږدېدلې وې او دغه ورځ ئې ستومانۍ ويستلو د پاره ځانگونه ځواره کړي وو. وړومبي څاڅکي د وريخ لمن پرېښودله او هغه پسې نورو هم زړۀ وکړو. د زلمو څاڅکو نۀ پېغله پسته شپه روعه شوه او تيارې ځان بنۀ دروند کړو. فردوس اوس شينشو سره د لوبو کولو پوړۍ نۀ پل اخستۀ و. اوس ئې نېنځکې او نېنځکان خوښېدل.... ژوندۍ پستې نېنځکې او خوځنده پاستۀ

نہنڱاڳان. هغهءَ د خپل ڪټ نه ځيرڪ خان ته لاس وڃڻو. د لاري غل نه به ڪور ڪنڀي پٽ شي، د ڪور غل نه به چرته ځي. د بهر شوڪوونڪو سترگو لاسونه د هغهءَ په ڪور ڪنڀي د فردوس سترگو نه راوتلي وو. هغه لکه د تربدلي هوسۍ وڃوڻڀڌه. يو څو يادونه ورته څپلمه شول. د کلي د هلکانو وږي سترگي او د پخوانۍ مابتي تربي شونډي. هغهءَ دواړه ځايه سمون خوړلو. د هغهءَ ځاڙه داسي ڪنڀت نه اخستلي شوي وه، چي سڀي او بنڃي دواړو د پاره پڪنڀي ڄوند و، خو دغه دواړو سره ڄوند اخستل د ځيرڪ خان زړه نه منل. هغهءَ فردوس ڄان نه اڙولو د پاره په ډډه واڙبدلو، خو هغه بيا هم نه اڙبدلو. څو پيري ځيرڪ خان ڪټ ڪنڀي هره ډډه په بله واروله او بيا پاڅبدلو، د ڪوتي ور ڪنڀي وڙبدلو او توره تياره ڪنڀي ئي د رها د بخري لٽون د پاره سترگي بي ريه پربندلي.

”ما ڪنڀي داسي ڇهءَ دي؟“

زما د بنڃو رنگونه او ڄويونه خوبن دي او په ما د سڙو رنگ تپلي شوءَ دے؟

ڪوم ڄوند چي ما نه مابتي اخستلو، ڪومي تندي سره چي د مابتي سوڀليو ما ته ڪتل، ڪومه لوڙه چي د کلي د هلکانو سترگو ڪنڀي ده او ڪوم ڄاڙه چي فردوس ما ڪنڀي لٽوي..... زهءَ دغه هر ڇهءَ نه ڪرڪه ولي ڪوم؟

ما ته ڪهءَ هلکانو ڪنڀي ڄان نيمگره بنڪاري، نو جينڪو ڪنڀي هم نه ڄاڻبرم؟

زما سترگې ولې ما نه ډېر رانجه او زما لاسونه د تګو سړو
نګريزو ګلونه غواړي؟

مُلا استاذ زما خبره باندې ولې غلې شومې و؟

زما د پلار پخپله ولې ناپګنې ابې هغه ورځ زما په ليدلو وئېلي
وو، ”نور خو ئې هسې هم د پلار نه نوک خوځېدلې نه دے، خو دا
را ته لږ ډېر دغه ښکاري؟“

زما داسې زېږون کښې به د خدا ے څه خوبښه وي؟“

هغه ور کښې ولاړ دغه خيالونو او تلوسو کښې ورک و. څه وخته
پورې فردوس خپل شېطان په دې و غولوه، چې ”اوس به راشي،
اوس به راشي“ او دغه هيله کښې د هغه سترگې هم پټې شوې
وې. باران به کله غلې شو او کله به ئې بيا د زمکې په مخ خپل
خالونه کېښودل. د ځيرک خان خپلو سترگو نه هم څاڅکو يو بل
له لاس ورکړے و. هغه چې د شپې هره برخه کښې خپلې بړستن
کښې ځان نغښتلی و، خو نمر ختلو نه ډېر وروستو پورې هم هغه
د پاڅېدلو نه و. د هغه بدن ډېر تود و او د هغه ډېره يخني کېدله.
هغه چې به خپل مخ بړستن کښې پټولو، نو د سپېرمو نه
راتلونکې توده تپږنه سيلی به پرې ښه نه راتله او چې مخ به ئې
خرګندولو، نو يخنی نه به ئې ګرګوزه وهله. غرمه هم لاپله، او
چې مازيګر هغه راوټېدلو، نو ګورې وريخ سره ورته داسې
ښکاره شول، لکه چې بيا ماښام شومې وي. دې ټوله ورځ کښې د
هغه خوا له څوک ورغلي نه وو او نه ئې چا تپوس کړے و او
هسې هم کله نا کله د هغه تپوس کوونکې يوه وړندار وه، چې

هغه د دوؤ ورځو نه مابتي کره تلې وه. يوه کميله دغه کور کنبې داسې وه، چې د ځيرک خان خيال به ئې کولو، نو هغې به د بڼکلي د گوربدلو له لاسه اوس هغه نه پوښتلو. بيا ماسخوتن شو او چې فردوس اوده کېدو له کوټې ته ننوتلو، نو د ځيرک خان زبېرگو ئې ځان ته پام کړو. هغه چې بړستن واروله، نو څه گوري چې ځيرک خان خولو کنبې ډوب شوشنيرې او د تبې له تاوه د هغه ټول بدن باندې يو رچ گډ دے. هغه توند کوټې نه ووتلو او چې څنگه منا ته رسېدلو، نو قدوس خان مخې له ورغلو،

”ميرگاتيه! ولې وارخطا ئې؟“

”دادا! ځيرک تبې نه سم رپي.“

دا اوربدلو سره قدوس خان په پانوس هم غږ کړو او چې کوټې ته ننوتل، نو څه گوري، چې ځيرک مرگونې پروت دے. د هغه مخ تک سور شومے و او سترگې ئې زيړې اوړېدلې وې. مخې سره پانوس د کلي روغتياپال پسې ورغلو او دغه څو شهبو کنبې بڼکلي او کميله هم ورغلل.

”دا هلک پرون نه دې کوټه کنبې پروت دے او بېگا نه ئې دا سره تبه ده او دومره څوک د ده خوا له نه دي راغلي..... يره خو.“

قدوس خان کله کله داسې تاوده وِسپزي، گنې نور هغه دومره غاړه چا پسې نه وړي.

”دادا! اوس ده نه مونږ څه خبرېږو. څه ورځې ترې مولا بادر جوړ شوے و، نو مونږ وې هلته به وي.“

هغه هم ورځې وې، چې بڼکلي به په اوښکو ژړل او قمرو به

ورسره په وینو ژړل. بنکلی ډېره د ځان شوې وه.

”میرگاتیه! تا دې ته وئېلي نئ وو؟“

”ما خو ځان له اوس وئیدو نو“

د قدوس ځواب نه فردوس په دغې غاړه خوشې کړه.

ورنډار چې پانوس سره د مابتی کور نه راغله، نو د کور انگن

کنبې څیرک برستن کنبې نغبنسته پروت ؤ. هغه اوس ډېر بنه

شوم ؤ.

”څبرکیه! اوس څنگه ئې؟“

دې نه وړاندې چې څیرک څه وئېلي وو، تندرار پروت منجیله

کولو، د څیرک پله روانه وه او ځواب ئې ورکړو،

”دغه یو خو اوس ځلمی د مې او دغه میرگاتیه ورته وایئ. دې

هلک له نوم وړان نئ کړئ. څیرک خان وایئ.“

”کاکا! اوس بنه شوم یم، خو دادا را ته وائي، چې لاپاڅې به نئ

(کله چې څیرک دا ځواب ورکولو، د نغري نه پاڅېدلو کنبې ”دې

هلک له نوم وړان نئ کړې“ اوږدو باندې بنکلی په وړانه ځله

غلي وئېلي ووې ”هه! هلک. په څه هلک؟“ اوس مې کور کنبې

نمونځ هم وکړو.“

”ورنډار! مابتی څنگه وه اوس؟“

بنکلی پوښتنه وکړه او هم دغه وخت ورنډار د هغې سره لاس

ورکولو پسې څیرک سره کنبېناستله،

”ډېره بنه وه“

”او کاکي؟“

”هغه هم بنه وه. ځاموږۍ ابۍ سلامونه كول.“

وړندار د ځيرك خان سر نه پنځه پاوه تاؤ كړي.

(ځيرك خان وړندار ته څكه دے. وړندار داسې گڼي، لكه چې كله كله قمر و هغې ته څېلمه په كټكي كښيني او خپلو رڼو سترگو كښې د مينې ټوله رڼا روښانه كړې هغې ته وائي، ”وړندار! د مابتي روزنه زما په تا پور دے. زه د خپل پور عوض كښې ستا مينه خپل ځيرك خان د پاره غواړم“ او وړندار لكه چې خپلو موسكو سترگو كښې قمر و ته وائي، ”نېكبختې قمر و! ته خو ما ته داسې وائي، لكه چې ما ته هېره كړې ئې“).

پنجمه شبیه

نڙی، کنبی ډ پر بدلونونه مخې ته راغلي دي. بدلون خو د ځیرک خان ژوند کنبی هم راغلی ؤ. دغه بدلون د هغه ژوند ته ځان سره ډ پر ستونزي راوړي وو، خو چې تر څو ئې د زغم توان لرلو، تېروه ئې. په کور دننه مړې ځواگانې او کور نه بهر وږې تږې سترگې. دغه چاپېرچل کنبی د هغه سا نځښتله. د ژوند په کتوی، د سړیتوب برغولې پروت ؤ او لاندې ترې د ناشونو او تېرونو اور غرغنده ؤ، ځیرک ډ پر څوټکېدلې ؤ. د غوجل سره خوا کنبی د ټېکټر شلېدلې تېر پروت ؤ،

”دا په منځ څیرې کره او څاروؤ له ئې اخور کره!“

قدوس یوه ورځ مازیگری کنبی پانوس ته وئېلي وو.

پانوس لادغه تېر له گوتې نه وې وروړې او نن چې کله ځيرک ته ځان ډېر زيات يوازې بڼکاره شو، نو هم دغه تېر باندې ئې سترگې بڼخې شوې. ځيرک د دغه تېر هومره ارزښت هم نه لرلو. هغه غوښتل، چې د کميلې سره په لاسونو نکريزې پورې کړي..... په لېچو کښې مړوند پورې بڼگړي واچوي..... په زنه شين خال کيږدي..... اوږد پيچوکې وټري..... رنگين اغوستن واغوندي او اوس که هر خود بڼنځکود واده او گوډيانو د ودونو وخت تېر و، بيا هم هغه غوښتل، چې هغې ته خپل زړه راوسپړي. په کوچنيوالي د کميلې د اغوستن غوندي غوښتلو باندې مابتنۍ هغه ته وئېلي وو،

”غله شه! ته هلک ئې“.

هغه په دغه خبره يادولو سر وځنډلو، پخپل مخ ئې لاس رابڼکلو او بيا ځان ته گویا شو،

”که زه هلک يم، نو د فردوس غوندي بربت او ډيره مې ولې نشته؟ که زه هلک يم، نو“

داسې ډېرې پوښتنې به پاڅېدې او بې ځوابه به پاتې شوې او څه وخت وروستو به بيا مخې ته راغلې.

د زړه خپل پارڅوب وي. وگړي کله کله د خپل چاپېر چل نه دومره مړه خوا شي، چې دغلته نه د تېښتې رڼو لټوي او خپلې ټولې اندېښنې په دې وغلوي، چې دغه ځاي نه وتلو کښې به ئې زړه څه خوتيکاؤ شي. بيا ځيرک خو د خپلې نيا ځامورې د کور نه اخوا بل څه ليدلي نه وو. يو ځل نيم که قدوس سره مېلې

ته تله ۽، هغه به ۽، پانوس خوبه د ځيرک نه دومره ځنډه کوله، لکه چې بنځه ورسره په لويه لاره کنبې بې ستره بې پروني گرځي. ”اولس دوي چرته په قلاړه پرېږدي. پکار ده، چې دا هم لار شي. کراچۍ کنبې يوه لويه کوڅه ده او داسې وگړي ټول هلته اوسېږي. چې د ځان غوندي نور ۽ ويني، نو د ده به ورسره هم زړه يو شي. ما پخپله هغه ځان ليدلې د ۽ او څومره موده مې هلته ديارۍ کړې دي.“

د ځيرک په حقله د پرځند کاکا د خواخوږۍ خبرو ته ځواب کنبې يوه ورځ کاکوان ويلي وو. کاکوان مودو نه کراچۍ کنبې اوسېږي. مخکښې خوبه په کلونو کلي ته نه راتلو. چې واده ئې وکړو، نو درې څلور مياشتې پس به ئې کله او خپل کور وليده. څه موده اگاهو هغه کډه يوړله او پوخ هلته دېره شو. اوس بيا په کلونو کلي ته نه مخ کوي. د ناموس خان ملگر څيرک خان هم کاکوان سره کراچۍ ته تله ۽ او هم کاکوان د هغه مړي سره کلي ته راغله ۽. د پانوس خان سره هم د ځيرک خان په سر د هغه دېره ناسته ولاړه شوې وه.

(د کاکوان ځنې په قېنچۍ د سمولو وخت کنبې پرځند کاکا ژر غونډ شو)،

”دې هلک ته چې وگورم، نو زړه مې را ډک شي.“
 ”پرځند کاکا! ته ۽ وايه، اوس مونږ څه کولې شو؟ دا د خداي شکر ونه دي، چې ترونه ئې پاملرنه کوي.“
 (او بيا شېبې نيمې له غلي کېدو نه وروستو رو غوندي اندېښمن)

غبر کنبی ووائی)

”خو هغه هم تر کومه؟“

”کاکوانه! عبدالرحمان مُلا خه وخت خان پورې نیولے و، نو د مېخري خولی په سر به ئې هر وخت سپاره ترخ کنبی نیولې جومات ته مخه وه. هغه تمبه هم دولا مُلا پورې کړه“

”هغه خنگه پرخند کاکا؟“

”خدا مے دې د دولا مُلا کُودله ورانه کړي. اوس ته ووايه، چې عبدالرحمان مُلا نه ئې پټکے په داسې تور اورلړوني غورخوۍ اے مړه! سر دې نه خوږوم، خو عبدالرحمان مُلا ته گناه نه وه.“

وېنستو سمولو د پاره د خپل پير راتلو ته ناست خيرک خان د پرخند کاکا او کاکوان خبرې اورېدلې. هغه دوهم داسې خوک د کاکوان مخ کنبې وليدل، چې سترگو نه ئې وېره نه کېدله. هغه چې به کله کله کور نه ووتلو او د پرخند کاکا سره به خوک نه وو، نو د هغه د خپر لاندې به کنبېناستو. د پرخند کاکا ډېر بڼکلے ډولخا مے و. مېخ ته لويه هنداره خوړنده، يوه توليه، دوه خپوتکي، دوه قېنچي، درې رُمنځي، يو د اوبو کنډول، خو پتري او يوه چاره.

خو ورخو پورې خيرک خان خان کراچي کنبې ليدلو. هغه غوښتل، چې پرخند کاکا ته د زړه خبره وکړي، خو بيا به يوې ناليدلې وېرې هغه خه وئېلو ته نه پرېښودلو. يوه ورخ هغه زړه وکړو او پرخند کاکا ته ئې شونډې وُسپر دلې،

”کاکا!“

”هس خیرک خانہ خویہ!“

(هم دغه مینې خو به خیرک خان د پرخند کا کا خوا له راوستلو او هغه به ئې خپل گپلو).

”کا کا! ما وې (دغه وخت هغه داسې دواړه لاسونه یو بل کبې ورکړې ځنگنانو کبې نیولې وو، څنگه چې وړوکي له د نوم ایښودلو په وخت ناموس خان کړې وو) دا کوم کا کوان کا کا چې دے“

”هو خویہ! کا کوان ستا د پلار د پر بنه ملگرے و.“

”کا کا! هغه به (سا واخلي او هغسې لازمکې ته گوري) ما؟“

”خه بچیه؟“

(خیرک خان لږ غلے و. هغه زمکې نه سترگې نه پورته کولې. تر دې چې پرخند کا کا د هغه خوا له راغلو او چې بیا ئې وپوښتلو، نو خیرک خان په نځبتلې ژبه ووي،

”هغه کا کوان کا کا به ما (خیرک بیا لږ غلے شي) کراچی.“

خیرک خان نه پرخند کا کا خبره اخستې نه وه، بیا هم غلے شو او د پرخند کا کا سترگو کبې یو زړه سواندے نظر وینن شو. هغه د خیرک نه سترگې نه ویستلې او دغه وخت هغه ته د خیرک هغه ټول زغم ودرېدو، د کوم په سر ته رسېدو چې خیرک د کراچی نوم په خله واخستو.

”ته به کراچی کبې څنگه وخت تېر کړې او بیا ترونه؟“

د خیرک سترگو نه رڼې اوبنکې راغلې او د هغه د بڼو په سر ئې وځانگل او په غږېو نیولې غږ ئې ووي،

”هغوي خو به خو ورځې زما تپوس هم و نه کړي“.

دې خبرې سره پرځند کاکا هم غږېو ونيولو او خپله ژړا ئې نوره ټينگه و نه ساتلې شوه. د ځيرک خان ستغ وختونه د پرځند کاکا وړاندې وو. هغه په دې نه و، چې د قدوس او ناموس گيلې له به څه ځواب گوري، هغه په دې زړه خوړلو، چې ځيرک خان به په کاکوان څنگه سپاري؟ يو ځيرک خان د کراچۍ نه مړ راغلی و او دغه فال نه د هغه وېره کېدله. بيا هم هغه ځيرک له ډاډ وړکړو او دا لوظ ئې ورسره وکړو، چې کاکوان سره به خبره وکړي او هغه ته ئې د چا وړاندې د څه نه وئېلو بڼونه وکړه.

”زما څوک اوړي؟ زه به چا ته ووبم؟“

مشره مور دې خدا مې وېخښي، شوملې چې به لږې نړۍ شوې، نو هغې به زمکه اسمان يو کول،

”پيو ته تومله واچوي او بيا پکښې د اوبو منگې تش کړي، شوملې دومره نروبي کړي، چې“.

”مور! زه خو شوملې نه کووم. اوس ټول کله رامات وي او ته وائي،

”سينگلې ورته ډک کړه!“، نو ځاورې به ټينگې پاتې شي؟“

”خدا مې دې دوزخ پسې رنده کړه بنکلې! ځله کښې را له لوېشت مۀ راکوه! بنکاره ورته وايه، چې نورې نشته“.

د بنکلې خبره سمه وه، خو په مشره مور څه باور نه د مې پکار. که چا ته به ”نه“ کېدو، نو هم به گورېدلې، چې ”شوملې د موټراينې بنځې کړه ختميرې“ او که شوملې به نروبي کېدې، نو هم به ئې ځله نه ودرېدلې.

نن چې د شوملو نه سينگلي کبني بېلو شوو شوملو ته ورنډار
 وکتل، نو قمرو ورياده شوه. هغې به د ټينگو شوملو ډک
 سينگلې مشرې مور له بېل کړو او بيا چې به کلي کبني نروبې
 شوملې ويشېدې، نو هم به پرې د مشرې مور خه کار نه و. اوس
 خو کلي کبني خوک هم هغوي کره شوملو پسې نه راځي. اوس
 خو باټيچ هم دوي کره نه چغېږي، نه چورليږي. اوس خو دوي له
 خوک مياشت کبني يو حل مېلې نه بنگرې، نکريزې، شهنشي،
 نوي اغوستن او گاهي نه د پور گوره هم نه راوړي. د کلي ډېرې
 هغه بنځې هم اوس دوي کره نه راځي، کومې چې به د قمرو خوا
 له راتلې. اوس دغه کور کبني ناموس خان نه و، چې د مېلې نه
 به ئې ټولو له خيزونه راوړل، د پور گوره او گني به ئې راوړل،
 وږي به ئې راوړل. اوس د بنگرو او نکريزو مابتي هم دغه کور نه
 تلې او د خيرک خان مامي شوې وه. شهنشو سره لوبې کوونکي
 فردوس له اوس هغوي ژوندۍ گوډۍ د پاره خواوشا خپلو کبني
 سترگې غغلولې.

ماسخوتن غوټي په خپلو بنکرو پرتې نړۍ له ځنډ ورکړو. د کور
 لويو وړو او بنځو سرو خپلې پېنځې ځنډلې د کور انگن کبني
 ولاړ وو. زمکې جول وخورو او څپر اوس هم لکه د ټون شوي
 چرسې جوتې خوړلې.

”ځي ځملي! زلزله ودرېدلې.“

د مشرې مور غږ سره ټول خپلو خپلو کټونو ته لاړل، خو د خيرک
 خان سترگې اوس هم وېرندکې وې. مابتي نه وه، چې هغه له ئې

ڊاڊ ورکڙي ۽ ۽ اڏ د هغه دننه وٽي تپريستلي وه. پانوس خان نه
خو زلزله کڻي د خپل کټ نه پاڅي اڏ نه د غوٽي د بڻکر بگتي.
باندي باور کوي. هغه ته کتلو باندي ده هم خان له دلاسه ورکړه.
د مشري مور (خدا ۽ دي ۽ بخښي) اڏ د هغي د پتنوس به تل د
غوٽي په بڻکر توده وه.

”بيلماخه! دوزخ پسې روند شي! يو پنځه څلوېښت دري. خو به
پري ستا وي.“ خو پتنوس به دريو پسې خاندل.

څابنتي مال څيرک خان په ډېر گيله من نظر پرځند کاکا ته کتل اڏ
چې پرځند کاکا هغه ته وکتل، نو ډيري سمولو د پاره راغلي بشير
تي په ځاي پرېښودلو اڏ د کاکوان کور ته تي مخه کړه. هلته
ورنگ باندي هغه د څيرک د گيله من نظر په معنا پوهه شو.
کاکوان هم بېگا کراچي ته تلې ۽ دا ځل هغه د خپلي لور واده د
پاره راغلي ۽ اڏ پنځلس شپاړس ورځي نور بايد چې په کلي ۽
هغه خپل واره کور پرېښي وو. پرځند کاکا چې ستون شو، نو
څيرک خان د هغه د ډولځي مخي ته ولاړ نه ۽ هغه تلې ۽ دري
څلور ورځي تپري نه وې، چې کاکوان بيا کلي ته راغلو اڏ پرځند
کاکا هغه سره د خبري وړاندي بوتلو د پاره د خبري سر ۽ موندلو.
مازيگر کښي پرځند کاکا د کاکوان سره د ميراجان دوي د
کښتونو په لور لاړو اڏ خان تي ورته داسې راوسپرده،

”کاکوانه! د ناموس اڏ د هغه د تپري مړيني نه وروستو ما دغه
هلک هره ورځ ډېر نيمگرې اڏ شوکېدلې ليدلې دې. اوس د
ژوند په هغه برخه کښي دې، چې نه پري کور کښي وخت

تہرہری او نئے بھر چا سرہ د ناستی دے. ہغہ خیلو کنبی پردے دے، نو پردو کنبی خو پردے پردے دے، بیا تہ خو دا اولس پبڑنی۔“

”پر خند کا کا! د خیرک خان مرگ زہ دہر بی وزلہ کرے وم. زما خو دہ کلی کنبی یو ہغہ او یو ناموس خان سرہ ناستہ پاستہ وہ او ہغہ بہ ہم ستا خاے کنبی. بیا چہ کلہ ناموس خان مہ شو، نو زما پبڑنی بہ کلی تہ راتلی، خو زہ نئے. اوس چہ د ناموس د خوی پحقلہ تا نہ او نورو نہ اورم، نو لامی پہ زہ نہنی ورتیری. خہ وکرو دہ ہلک لہ، چہ مہ یار تہ مو مخ پہ لڑو شی؟“

پر خند کا کا پہ یو اہر زمکی تہ کتل، دوارہ لاسونہ ئی خیلو ترخونو کنبی ورکری وو او کا کوان نہ ئی خبرہ واخستہ،

”ما چری داسی نہ دی کری (ہغہ ہغسی زمکی تہ گوری) چہ خیل چوپال نہ د کار پہ وخت کنبی د کنبتونو پلہ چا سرہ راغلی یم. (ہغہ د کا کوان مخ تہ وگوری) نن د خیرک د پارہ تا سرہ راغلم. دغہ وروکے چہ وینم، زہ مہ غوخیری. اے مہ! (او د پر خند کا کا سترگو کنبی اوبنکی و خلبدی) تا چہ ہغہ خاے یادو، نو تہ ئی ہلتہ خان سرہ کراچی تہ بوخہ کنہ.“

پر خند کا کا خبری سر تہ رسولو سرہ پہ خاے ودرہدلو او کا کوان نہ ہم سابعہ سیلی۔ یورل۔ پخوانی خیرک خان او اوسنی خیرک خان کنبی د دانگ او پُرانگ توپیر و. رینستیا خو دا دی، چہ د ہغہ خیرک خان کلی نہ پہ تگ دہرو بی مخو د کا کوان ملا تپولہ وہ (دا ببلہ خبرہ دہ، چہ کلی تہ پہ راتگ ئی کونہی مور تہ ہر چا

اوبسکي زبادلي وي، خو دا خيرڪ خان بوتل له هغه له پيغور او
 تور شي. بيا دا خبره هم وه، چي ڪراچي ڪنبي به هغه په ڪوم
 دربار خيرڪ ڪوڏوي او په چا به ئي سپاري او ڪه خدا ۾ مه ڪره
 هغه باندې شه وڌي، نو خان له به د ڪومې باني پرتوگ گندي؟ لڙ
 وخت ڪنبي ڊبري پوڻتني د ڪاڪوان مخي ته وڏر ڊلي او په
 ڪراغو سترگو ئي ورته ڪتل، خو دغه پوڻتنو له د خوابونو د
 لٿون په ڄا ۾ ڪاڪوان پرڇند ته مخ ڪرو،
 ”قدوس دوي نه به سبا په شه خان زغورم؟“

”قدوس چي خان له خواب ورڪري، هله به بل نه پوڻتنه ڪوي.
 ڪاڪوانه! هغه ڪشر ته به تند ۾ په دي نه بوٽوم، چي هه! هلڪ و،
 خو قدوس ته (لڙ غلي ڪهدو نه وروستو ئي لڙ ڊر زور سره ووي)
 قدوس ته خپل مڙ ناموس خان هم مخي ته نه وڏر ڊري، چي په دي
 هلڪ ئي خان ناجانه ڪري د ۾؟“

خبري ڊبري وڌوي او بيا چي ڪله نمر په ڊوبدلو ڪلي ڪنبي
 تياره ڪره، نو د پرڇند او ڪاڪوان خبره سڀينه شوه.

خپل وخت سر ته رسولو نه ورڃ دوه اگاهو ڪاڪوان بنار ته د تگ
 تاييا وڪره او د پرڇند ڪاڪا په وينا خيرڪ خپله غوٽه چمتو ڪري د
 چرگانو بانگ ته غور اينسي و. ٽوله شپه هغه وينه وويسته. د
 خپل مور او پلار ياد او د مابتي مينې هغه ڊبر وڏر ڇولو. هغه
 غوڻتل، چي مابتي خپل دغه گام اخستو نه خبر ڪري، خو بيا
 به ورله دي وڊري غبر ته په خله لاس ڪڀنودلو، چي هسي نه د
 هغي بنونه د تڀنتي دغه لاره ڪنبي خند شي. يو حل خو هغه د

کور انگن کنبی ولاڑ اسمان ته په یو اهر کتلو شو. هغه خه وئېل غوښتل، خو د گیلې کولو چل نه ورتلو. هغه یوه سلگی ووهله او زر کوټې ته بېرته ستون شو. خپلې سلگی سره هغه ته ښکاره شول، لکه چې قدوس، پانوس، ښکلې او فردوس لورونه او ډانگي راخستي دي او د هغه هډوکي ماتوي او کميله بې وسه ولاړه منځ کنبې گوانښ هم کولې نه شي او چې کوم گوزار د خیرک په ځاندره پرېوتونکې دے، د هغې درېد ته کميله د اوس نه زېبرگي کوي. داسې بریښي، لکه د خیرک خان د پرهر څړیکې چې د کمیلې څرمن کنبې غونځیږي. د شپې په یو پوړۍ هغه له خوب جوته هم ورکړه، خو هغه ځان و سکونډلو،

”نن به زه د کړاوونو نه ازاد شم.....“

نن ما د پاره خوب خپل ژوند سره خیانت دے.....“

نن به زه د ژوند یو نوے مخ وینم (او دغه وخت د ژوند د دغه نوي مخ تېره غاښونه، سړې ویروونکې سترگې او غټ شونډان هغه ته مخامخ شول، خو هغه ترې خپل پام ستون کړو) زه به د نوي ژوند شا ته د تېر وخت هره بدرنگي ښخه او هېره کړم.“

د کمیلې د سلگی خیال هغه گوتې نه و نیولو او هغه ته ئې هغه ورځ وریاده کړه، کله چې کمیلې ډېر ژرلې وو او بیا هغې ورځ نه وروستو هغه او کمیلې چرې نینگانې و نه کړل.

”کمیلې! ولې کوکو؟“

ښکلې سړې سترگې کميله وپوښتله، خو سلگیو کميله خبرې ته نه پرېښودله. مور ئې هغه پرېښودله او فردوس ئې وپوښتلو،

”زہ ترې خہ خبر یم؟ بہر د راپوږی، نُمسی، او شیشرې سره دې او
خیرکو نینگانې کول نو“

”دا خیرکو دې ولې ووی؟ میرگاتیه! (د مابتی تر یخ غږ سره
فردوس خپله لینده اخستی بہر منډه کره) زہ به دې وشلوم کہ
هلک ته دې بیا وړان نوم واخستو.“

مابتی هغه پسی یو دوه توند گامونه ہم واخستل، خو د
میرگاتې پښې د بنکلې ژبې ته تلې دي.
”هه! هلک، د خہ هلک؟“

بنکلې خان سره پت حکه ووی، چې په مابتی بلوخبډلې نه شي.
د کمیلې په یادونو د خیرک د پاره د هغې د مور د کرکې کرنې
ژور بډلې. د کمیلې ډېر خویونه خپلې ترور مابتی ته تلې دي.....
د کمیلې ډېرې نخښې د مابتی غوندې دي..... د کمیلې ډېرې
خوښې د مابتی په رنگ دي. دغه خویونو، نخښو او رنگونو
کښې یو خوي، یوه نخښه او یو رنگ خیرک خان هم دے.
په هغه ماښام خیرک او کمیلې ډوډی خوړله. کمیلې خیرک ته
غلي ووی،

”شیشرې سمې کوترې ما نه پاخولې او زما کپری، ئې سمه
وسوزوله.“

”زہ به سبا له دوه پېرې خلور لوبشتې، یو پېره نهه نینگانې او
دوه خپقونه او دوه گوتې راوباسم او باچا به شم او بیا به تالہ ہم
سمه ډېره لاره ووهم او تہ به کوتوال شې او بیا به سم ډېر ډینگان
او کوترې او چپاتی د شیشرې نه وباسو، خو تہ مه ژاړه، بنه؟“

(وَرندار خېلمه کت کبني پُرته څنگل په سترگو ايښه د دواړو
خبرې اوري)

“زه به ترې سمې په زور زور کونترې خېژوم”
“نه کنه مړې! بيا خو به هغه هم خپلې مور ته ژاړي”
“نو ولې؟”

“بيا به بل ځل هغه تا گېره کړي او سم ډېر ډينگان او کونترې او
چپاتۍ به درنه وباسي”

“زه به ورسره بيا تگي وکړم” (بڼه! کميله تگي هم پېژني؟)
“نه کميلې! تگيژنان خو د خدا ۷ بدي شي. بيا به ما او تا دوزخ
ته غورځوي (وَرندار مخ نه څنگل اخوا کړي او ځيرک ته وگوري.
د ځيرک هغې ته شا وي. کميلې په نمرۍ شخوند پربښي وي او
ځيرک ته گوري. ځيرک لږ غلے وي او بيا خپله خبره سر ته
وړسوي) مونږ به نور نينگانې نه کوو، نو نه به مونږه څوک وهي
او نه به مونږه څوک.”

د توت په وڼه کبني ناست بانگي بانگ وکړو او ځيرک د يادونو
غېږ نه وشوکېدو. د خپلو پښو بڼکالو ته هم په ځله لاس ايښي
ځيرک غوټه ترخ کبني نيولې په ور ووتلو. پرځند کا کا لږ اخوا ولاړ
و. د ځيرک تېښته د يوې تورسړې مټيزتوب نه نه لږ تور لرونکې
وه او نه د لږې دښمنۍ خبره وه. پرځند کا کا مرگ ته هم غاړه
ايښې وه او د کا کوان غاړه ئې هم دغه بياسته کبني ورکړې وه.
پرځند کا کا کلي نه ډېر لږې پورې ځيرک سره لاړو او بيا د
سوپېدارو د وڼو منځ کبني دواړه خو شېبو د پاره کښېناستل. تر

دې چې کاکوان راغلو،

”کاکوانه! وارۀ؟“

پرځند کاکا د گنگوسي غوندي ټوي، دغه وخت هغه د تيارې او سيلۍ نه وېرېدلو، چې د هغه غږ کلي ته و نه رسوي.

”اندېنمن يم، که سبا د چا د خلې نه وځي. ما وارۀ کلي کنبې پرېښودل او څه موده وروستو به پخپله هم پوخ کلي ته راشم. د ناموس د پاره به ځان هم په داؤ کړم.“

پرځند کاکا ژوند کنبې په وړومبي ځل ځيرک خان ځان پورې دومره جوخت ونيولو او د اوبنکو او سلگيو سره ئې پرې د خپلې خواخوږۍ او مرستې زباد وکړو.

دغه نمر چې څرېکه وهله، نو ځيرک خان لاپخپله سيمه کنبې و، خو تر دغه وخته هغه ليدلې نه وه او بيا بله ورځ چې نمر ځملاستلو، نو ځيرک خان کراچۍ کنبې ناست و.

شپږمه شپبه

کلي کښې به عبدالرحمان مُلا قران لوستلو او دُولامُلا به خوړلو. دوه دُرې ورځو کښې قدوس ته د ځيرک د بې درکۍ احساس وُشو، خو کلي شپږ اته ورځې دغه غږ ته رسېدلو کښې واخستلې. د ښکلې ژبه دې چارې شي، که هغې راپورې ته وئيلي نۀ وو، نو کله به څو نورې ورځې هم هغه نه بې خبره و. ”عدوالرحمان ايله په غلمانو جهادونه کوي“.

قران خوړلو نه وروستو به دُولا مُلا دغه خبره کوله. دُولا به خپل
 ”عدو“ ته ”د رحمان عدو“ وئېلو. عبدالرحمان د دُولا عدو نه ؤ،
 خو هغه ته ځکه داسې بنکارېدلو، چې د کښتونو نه به د دُولا نه
 زياتې دانې د عبدالرحمان مُلا کور ته راتلې او د سرسائې
 گېډۍ به هم لږ دروند او پېر ؤ.

عبدالرحمان مُلا ته چا د دُولا مُلا دغه پېچموزې په مخ وئېلې نه
 شوې او بله دا چې هغه به ئې ځواب هم نه ورکولو او نه هغه چا له
 په ځواب ورکولو پر ؤ، خو قدوس خان که به پوښتلی کېدلو، نو
 هغه سره ځواب نه ؤ.

سحر وړي وخت مابتنۍ پروڼې ځان پسې رابنکلو، د پلار کور ته
 راغله او سرې سترگې ماتې سلگۍ ئې د لوي قدوس نه تر وړې
 کميلې په ټولو خله راپورې کړه،

”هغه ورک شوه نه دے (په زوره ژړا سره)، هغه د دې سابندۍ
 نه وتلے دے. د هغه اغوستن به په بنیرو رنگ وارولو، خو چا
 (درې څلور سلگۍ)..... او... او هغه خو به د دوډۍ نه وې، چې
 دغه ميرگاتې نه به ککړ لوڅه پاتې شو، نو (بيا سلگۍ).....

که ژوند ؤ، (اوس هغې ژړا لکه رو کړه، اوبنکې ئې وچې
 کړې) را به شي، زه به هم دا درشل بيا ووينم، او که خداے مه
 کړه..... (هغې دوه گامه په شا واخستل) زه به دې کور ته ؤ نه
 گورم. زه تاسو له هغه وخت پورې مړه شوم، تر څو چې ځيرک خان
 دلته راغله نه وي.“

د دغه وېنا په وخت څو ځله بنکلې او مور ئې د هغې نه د پروني

اخستلو د پاره لاسونه غځولي وو، خو مابتی خان ته پرېښي نه وو. مابتی خپل مېړه هم کور ته دننه تللو نه ایسار کړې و. هغې کور کښې خاموره ابی هم خبر کړې نه وه. د ځیرک بېلتون سره دغه کور مابتی هم وټاټېله. د دې کله د بل چا وي او کله نه، د قدوس او بلقیس زړونو کښې دغه غږ سره نه وړانډونکې کرښه رابښکلې شوه. مابتی نیازینه وه، ځکه ئې تل خپله اوږېدلې او خپله کړې وه. دغلته ئې هم خپله واوږېدله، خپله ئې وکړه.

کاګوان نن ډېر ناوخته راغلو. دغه وخت پورې د ځیرک خان سترګې ورغلې وې. د ور کړپ سره ښځه کښېناستلو. اوس هم که هر څو د هغه زړه لاپه ځای نه و، خو بیا ئې هم کاګوان وپوښتلو، "کاګا! ډوډی؟"

"خوړلې مې ده"

کاګوان خپله کوټه کښې چاپېره کتل. هغه څه وئېل غوښتل، خو د خبرې تاده ئې ایښودلې نه شوه. دا د هغه کور و. دېوال ته اغوستن ځوړند وو. یو مېخ ته بېوڅه هم و. پکې تورېښن غوندې جالکي نیولي وو. په دېوال د تېر باران د خڅوبي خاپونه ښکاره وو. تاخ کښې لوخي پراته وو. د دورې بوي د هغه سپېر مو له او نرې کشارې ئې غوړونو له راغلو. هغه ته ښکاره شول، لکه چې نیمکې دغه کوټه جارو کوي. هغه نه کوټه کښې ولاړ ځیرک خان هېر شو او خیال کښې د نیمکې سکونېلو د پاره وڅوځېدلو، چې د نکورې غږ ئې تر غوړو شو، "داجي! ما له دې الي پپان لاؤل؟"

نكوره خو اوس واده شوې هم ده. هغه ته كه ډېره گرانه وه، خو كله كله چې به داسې وخت كېنې هغې غږ وکړلو، نو ده به هم سوخت نه شونډه وچيچله.

“كاكا! خپر خو د مې كنه؟”

د خيړك خان تنكي خبرې لكه د نكورې د غږ هغه بيا ژور خيال نه راوويستلو. هغه د خبرې د پېل كولو ته څو ورځو نه ځان ژغورلو او نن خو هغه د خيړك خان خبره هم كړې وه، خو په لاره ئې بيا ځان ملامته كړو، چې هغه به خيړك د چا په اسره دغلته پرېږدي. كور ته راتلو سره هغه خپله پرېكړه بيا واخستله، ځكه چې هغه كله هم كور ته راغلي و، هر ځل هغه د نيمكي اغوستن مېخ ته داسې ځوړند ليدلي و، لكه چې چا راخستې او اغوستې وي. نن خيړك نه پخپلو شونډو مېنلې رنگ هم هېر شوي و، ځكه خو سره د راتلو كاډوان د خبرې تاده اېښودلې نه شوه.

“گوره خيړك خانه! ستا پلار زما ډېر بڼه ملگر مې و او د چا په نوم چې ستا پلار ستا نوم اېښي د مې، هغه ما سره كراچي ته راغلي و. هغه وخت مونږ هلكان وو. د دې بڼار ډېر ژور كومه د مې. دلته ډېرې تيارې دي. ما دلته خيړك بائېللي و (هغه كېنېناستلو سره غلې شولو، پېزار ئې وويسته او بيا ئې خپله خبره روانه وساتله) خيړك زړه ور و. په ژوند دې بڼار هغه تېرولې نه شو. ځكه ئې وورژلو. هغه ستا غونډې نه و، زما به ئې نه منله. ته د هغه غونډې نه ئې، زه ستا منلې نه شم.”

خيړك د زمكې نه سترگې اوچتولې نه او كاډوان هغه نه سترگې

ويستلې نۀ. نن د ځيرک د پاره هغه خبره هم کړې وه، او دا زړۀ ئې هم کړۀ و، چې ځيرک خان به هلته بوځي، چې هغه د خان غوندې خلقو سره خوشاله شي. بيا لاره کښې کاکوان په ځيرک ووپرېدلو او کور ته راتگ سره هغه يو ځل بيا خپل زړۀ وپرومبۀ. خبرې ته واپرولو. اوس هغه دا پرېکړه کړې وه، چې د ځيرک په خوښه به گام اخلي.

”کاکا! ما ته داسې ښکارېدل، چې زۀ نۀ د فردوس لالا ټولگي کښې د ناستې يم او نۀ کميلې سره ځانېږم. هغه ورځ تا د پرځند کاکا سره خبره وکړه او اوس زۀ دا گڼم، چې يو ځل زۀ هلته ورشم. يو ځل زۀ هاغه ځاۀ ووينم.“

”خو کۀ تۀ هلته هم خفه وي، نو بيا؟“

کاکوان د ځيرک خبره نيمه کښې غوڅولو سره پوښتنه وکړه.

”زۀ به دا ووبم، چې سلگيو سره ژوند دۀ،

څۀ هلته وي او څۀ به دلته شي.

زۀ به دا ووبم، چې ژوند يو پېتۀ دۀ،

څۀ مې هلته يوړو، څۀ به دلته وگرځوم.

زۀ به دا ووبم، چې په ما د خداۀ دغه پېرزودۀ،

هلته مې ورته هم غاړه ايښې وه، دلته به ترې هم څنډه نۀ کوم.“

په دې بله خبره نۀ کېدله. کاکوان سر نه ځولې. اخوا کړه او کت

کښې ځملاستلو. هغه څۀ و نۀ وئېل او دغې چپيا ځيرک ته يو

سوال پرېښودلو، چې د هغه کاکا د هغه د ژوند د پاره کوم گام

اخستۀ و، هغه به مرام ته ورسوي او کۀ نۀ؟ هغه دغه ځواب په

سحر پربنودلو. خو شېبو کښې د هغه سترگې خوبولې شوې او هغه اوده شو. د خیرک خبرې یو مخیزې او نېغې وې. د ځانگړي ژوند ډېرو کړاوونو د هغه خیرکتیا ډېره کړې وه. د کلي نه کراچۍ پورې مزل او وېره او کړاو هغه باندې هسې تېر شوي نه وو. هر څه چې وو، خود خیرک زړه ډاډه و او دا هغه له ډېره وه.

دغه ورځو کښې د کراچۍ په خوي پوهه گرانه وه. د ورځې سر او پښې به یخې وې، منع کښې به اور وربدلو. کراچۍ کښې یوه سپېڅلې سا راغلې وه او د کراچۍ د سیلۍ او سمندر څپو هغه ته هر کله وئېلې و. کلي کښې اوس د هغه په روکېدلو ځلې غلې شوې وې. پرځند کاکا به ځان ناجانه کولو د پاره کله کله قدوس یا پانوس ته ووي،

”زړه به نه خوړې! اوس لوي هلک د م. د هغه خپل خوي داسې و، چې چا سره ئې اروا نه گډېده. را به شي مړه!“

هغه به دغسې د قدوس یا پانوس ځله وخت په وخت گڼدله. (رڼا ورځ وه، خو غل هسې په ځان تیاره کړې وه). دې ته د چا هم پام نه و، چې کاکوان به زیاتره وخت د خیرک خان او ناموس خان سره تېرولو. د ناموس مړینې نه وروستو په ورومبي ځل هغه د خپلې لور واده ته دومره وخت کلي کښې تېر کړو. هغه چا ته هم وئیلې نه وو، چې کله به کلي کښې پرېږدي او بیا یوه ورځ ناڅاپه هغه دغه پرېکړه وکړه. په کومه ورځ چې کاکوان کلي نه لاړو، هم په هغه ورځ خیرک خان هم ورک شوی و. دغه کور نه خپل تگ سره خیرک خان ډېر څه وړي وو. ټولو نه لویه اغېزه په دغه کور د

مابتي، سوگند ؤ. ورومې خو د تماکو په خېلو تورې پيشوگۍ اړمې شوې. قولبه کنډمه شوه. يو غوټی روغ رمت راپرېوتلو او مړ شو. تورې پيشوگۍ خان لږ وروستو بنکاره کړو، غوټی هم دغه لسو ورځو کښې مړ ؤ. داسې نورې ډېرې خبرې هم وې. د ځيرک خان داسې خوي نه ؤ، چې دغه کور ته به ئې بنسېرې کړې وې. مونږ دومره وئېلې شو، چې د ځيرک خان سره د هغه دعا هم د دغه کور انگن سپېره پربښود مے سرتوره وتلې وه.

بله ورځ د شپې تياره کښې څلور بدکان د کاځوان کور ته راغلل. د کور وړوکي غونډې انگن کښې هغوي د کاځوان سره گنگوسو کښې بوخت وو او د څو شېبو مزل پسې کوټې ته دننه شول. د ځيرک خان ليدلو سره هغوي وار په وار د ځيرک خوا له ورغلل — د هغه زڼې له ئې لاس يوړل — د مينې، حېرانتيا او پېرزو ډکو سترگو سره ئې ورته وکتل او په هر ژبه د "ماشاء الله" او "چشم بد دور" غږونه وختل.

"دا په ما از مېښت د مے. دا ډېر معصوم او نازولې د مے. د دة په خوبنه ما راوستلو (بيا ځيرک خان ته مخ ور واپروي او د هغه پام ځان ته راگرځولو سره) ما د دة په خوبنه دا راوسته د مے. زه يوه ټکه هم نه اخلم. تاسو دا خفه نه کړئ او — او".

کاځوان د نورو خبرو ټوان وټاټېللو. ځيرک خان دې نه خبر نه ؤ، چې که کاځوان غوښتل، نو ډک موټې پېسې ئې اخستې شوې. که وخت د کاځوان دغه خبرې بيا چرته د ځيرک غوږ کښې وکړې، نو ځيرک به په کاځوان نور هم مېښ شي.

هم د دغه شپې بورېنونکې تياره کنبې څلورو بدکانو هغه ځان سره هغه کوڅې ته يوړلو، چرته چې سپين روبي د شپې تياره کنبې گناه نه خوند اخلي او د ورځې رڼا کنبې په توبو د خدا ۷ د تېريستلو هڅه کوي.

هم دغه ورځو کنبې تورپوختکو د برخو او پېژندگلو د پاره په امريکا کنبې خوځښت راوړونکي ارتهر لوتهر کنگ ته دا درناو ۷ ورکړ ۷ شو، چې سرمشر رېگن په قامي کچ د هغه د کليزې نمانځلو لاسليک وکړو او نړۍ دغه د خپلې پېژندگلو او برخې غوښتونکو خوځښتونو د پاره د يو مخوړيز برياليتوب په توگه و نمانځلو.

”خپل ټټيو د بل د اس نه غوره گڼم (پرځندکا کا خپل ډولځاي کنبې هلکانو سره شين شوي ۷) داسې وکړه، چې که ستا پرې څه کار نه وي، نو ما له ئې راکړه! څه به درته اوس نغدي کړم او څه به غنمو کنبې درو شمېرم“.

”پرځندکا کا! ته به پرې څه کوي؟“

”د شامو دام پخته! زه به پرې سورېرم“

(ناست ټول بيا شنه شي. د پرځندکا کا چوپال دې ودان وي).

”پرځندکا کا! دوه پايې او دوه ډنډې دي. ما نه وژگار د ۷. را وله

ئې او خپله توده سره پرې کوه! زه به اوس تا نه څه نغدي اخلم؟“

”د غر نه لويه او گل نه بنکلې دې ووبله (پرځندکا کا رمنځ له

غابښونه وځنډي) خو زه وايم، چې د پردي وړو کي وپريا توکي د

زباد سره د ملامتيا لوي غېن هم وي. بيا به ورته هر وخت کونجه

گرځې. (د هلکانو سترگو او وروځو نه بنکاري، چې د هغه په خبره ځان پوهوي) ما ته ئې سر بنکاره کړه! څه واخله او څه نېټه کړه! چې زما شي، نو زه پوهه شه او هغه پوهه شه! په گدی ئې کښېنم، که په ډنډو کښې ئې ځم. هغه هسې هم ستا د نیا ماډل دے.

پایه کښې پرځند کا کا د شامو دام ځوي نه سپکل واخلي او بیا هم د کلي چپیا کښې د پرځند کا کا ډولځاي په زوره زوره خاندي. په ورومبي ځل ځیرک هم دومره په زوره وځاندل. ژوندی سا د هغه مړڅپنه ځاندره کښې ویښه شوه. دغلته مېشته مخونه هغه پرون نه پېژندل او نن ځان ته وائي،
 "دا ټول زما ملگري دي".

دې سره هغه خپلو او د نورو اغوستن او مخ ته وکتل، د هغوي کړو وړو ته څېر شو او بیا ئې ووي،
 "نه! دا ټولې زما سوېلي دي".
 پرون پورې هغه غلے و، نن گویا شو.....

پرون پورې د هغه زړه کښې وېرې بو تا کول، نن د هغه زړه لوي و او ډاډه و.....

پرون هغه خپلې تندې له اوبه غوښتلې نه شوې، نن هغه پخپله څښلو نه اگا هو نورو ته ست کوي.....

پرون هغه د نورو بنکلا، مکېزونو، خبرو، کره وړه، پېزار او اغوستن ته پسڅېدلو.....

نن د هغه سترگو کښې ویاړ و. مخامخ ځورنده هنداره کښې هغه

رو رو ځان ته سترگې جیگې کړې، خپله شونډه ئې له ډېره نازه
وچپچله او ځان ته ئې ووي،

“د بڼکلا جوین او ځمار خو ما کښې اوسېږي.”

نن د رېښه ورځ وه. هغه د ماسخوتن نمونځ پسې په مصله ناست
ؤ، دعا د پاره ئې لپه خوره نیولې وه، ناڅاپه د هغه پام تمبې ته
شو، چرته چې به شېبه وروستو یو مخ بڼکاره کېدو، په نمژنو
سترگو به ئې دده ته کتل او بیا به روکېده.

“خو دغه سترگې زما لیدلو نه وروستو کوته کښې څوک گوري؟”
دې خیال راتلو سره هغه دعا ته خوره شوې لپه راغونډه کړه او
چې څنگه ئې شا ته مخ واړولو، د دغه کور مشر دده ته په یو اېر د
اوبڼکو ډکو سترگو سره کتل. تېره ورځ ما بنام نه چې څیرک دغه
کور ته راغلی ؤ، هغه نمونځ پرېښه نه ؤ. نمونځ هغه د سړو
غوندې کولو. رکوع، سجده او قعده کښې د بڼځو څرک لیدلې
شو.

“مودې ؤ شوې، چې دې کور ته سجیده نه وه راغلي (مېرaban
خپله ژړا ټینګه نه کړې شوه) تا سره دلته سجیده راغله.”

هغه څو گامونو سره ځان څیرک ته نژدې کړو، د هغه اوبړې ئې
منگولو کښې کلکې و نیولې،

“تا سره دې کور ته سجیدې راغلي دي — تۀ ډېر نیازین او ډېر
سپېڅلې ئې — ځدایه! یه ځدایه!”

دغه غږ په زوره شو. څیرک که په ډېرو خبرو نه پوهېدلو، خو د
اوبڼکو په ژبه پوهېدلو. دغه اوبڼکو سره د هغه ژوند ؤ، ځکه خو

د هغه سترگې هم لوندې شوې. دغه اوبنکو به د ځيرک خان دننه ټول دُرانۀ پيټي خان سره واخستل او د سترگو په لاس به ئې بهر وُغورخول. څۀ وخت پورې به بيا د هغه زړۀ سپک ؤ. د "يه خدايه!" چغې سره د دغه کوټې ور ډېرو بنځونکو نه ډک شو. که کراچۍ او د ځيرک د کلي ژبه، خوي، اغوستن او داسې نورو ډېرو توکو سره توپير لرلو، خو د جذبو د څرگندونې ژبه يوه وه (د جذبو د څرگندونې ژبه ټوله نړۍ کبني يوه وي، هر څو که د څرگندونې لاره بېله بېله کېدې شي). د ځيرک د کلي غونډې سپيلني او نمبر دغلته هم وو. ماسخوتن ناوخته چې ځيرک ځملاستلو، نو دغه وخت د دغه کوچي هر کور او هر گوت پير کبني شپه ويښه شوې وه. د پېنزېبو شرنګا سيلۍ هم ځان سره نځوله او دغه وخت د سپيلنو لوگۍ د هغه سترگو او بوي سپرېمو ته ورسېدو. دغه سوډ که هر څو ژوند کبني چا په هغه کرۍ نه ؤ، خو هغه اُردلي وو چې څوک د چا نظر ولې ماتوي. ژوند کبني يو ځل دوه د مشرې مور په وېنا مشکۍ، څو ځله ځامورې ابۍ او مابتۍ د هغه نظر مات کرۍ ؤ. يوه ورځ خو ورله په انتګي مابتۍ د رنجو خال هم ايښۍ ؤ.

”دغه پتو ستا د م؟“

ځيرک په دېوال د مدهوبالا څوړند انځور ته گوته ونيوله. دغه انځور سره د "پاکيزه" د ميناکماري، د "بازارِ حسن" د ثمينه پيرزاده او د "منډي" د سميتا پاتېل انځورونه هم څوړند وو. "نه — دغه زۀ نه يم — دغه پتو هم زما نه د م. زما او د دې

نومونه یو دي، نور هېڅ نه.“

”دا خو ستا غوندي بڼکاري!!!“

یو لاس کښې مجمر نیولې او بل لاس سره لکه بیوځې لاس په ځای ولاړ وو. مدهوبالاڅه خیال کښې ورکه وه او د ځیرک دغه معصوم تپوس ته موسکۍ بیا لوگۍ هغه ته کولو سره ئې ووي،

”اوس نه. پخوا دغسې وم — (هغې د انځور نه سترگې په قلاړه مجمر ته بڼکته کړې) دغې نه هم بڼکلې وم (هغې په ځان لږې خندا د پاره زیاتې وکړو او بیا ئې انځور ته وکتل) ځکه خو مېرaban ما له مدهو بالانوم ایښه و (یو څو ساگانو له غلې کېدو او سکروټو له پوکې ورکولو نه وروستو) ما ټول ژوند د دې د نوم په پور تېر کړو او نن د خپلې برخې د وني سیوري ته کښېناستم.“

”تا او دې کښې خو څوک هم توپیر کولې نه شي.“

مدهوبالادې خبرو سره څو شېبو له د ځیرک سترگو کښې وگوري او هغه ته ښغ کتلو کښې ووائې،

”ما به هم کله کله ځان و نه پېژندلو. ځواني وه، بڼکلا وه، جوښ و او ډېر مینه وال وو. بیا چې ځواني لاړه، بڼکلا لاړه، جوښ لاړو او مینه وال لاړل، نوزة خپل ځان ته مخامخ ودرېدم..... ځان مې وپېژندلو او دغه پېژندگلو ماته کړم.“

”ته ولې نه خاندې؟ گوره پتېو کښې هغه ستا غوندي بڼځه چې ده، هغه خو خاندې.“

(مدهوبالاد ځیرک خان په دغه پوښتنه لږه موسکۍ شي او ځواب ورکړي) ”زه ډېره بڼکلې وم، ډېره به خندېدم، خو بیا زه د نظره

شوم. اوس خويو مدهوش زما نظر ماتوي، زه د هغه تنده ماتوم.“
(پربړده مړه! د مدهوبالا سر کنبې ډز شوه دے. اوس ځيرک
مدهوش څه پېژني او د هغه تنده څه پېژني او مينه وال څه پېژني
او پېژندگلو څه پېژني؟)

خو شېبو له ځيرک او مدهوبالا دغه انځور نه سترگې و نه
ويستلې. مدهوبالا د خپل تېر شوي جوبن ساندي ته غور شوه او
ځيرک د مدهوبالا د خبرو معنې لټولې. دغه سانده د مدهوبالا د
سا ملگرې ده او دغه خبرې اوس وخت کنبې ځيرک د پاره د
پوهې چرې هم کېدلې نه شي.

کلي نه د کراچۍ منزل ځيرک په وينښ خوب تېر کړے و. د منزل
سترې او اوږد پلؤ هغه ته لکه د کوچنيتوب د خوب لږ لږ ياد وو.
کراچۍ کنبې د بنارس اډه کنبې کوزېدل او بيا د فقير کالونۍ
پربشان چوک نه په جابنه کوڅو کنبې د کاکوان کور ته رسېدل
که وشمېرو، نو ځيرک ته ډېره لاره د بنارس نه فقير کالونۍ پورې
بنسکارېدلې. د پربشان گرځونې نه چې کومې څلور پخې لارې
وتلې وې، د هغو په هر اړخ بې شمېره لويې وړې اتۍ،
ډولځيونه، د کېستيو، د منيارۍ، د اغوستن، د لوبنو، د لوبو،
د نورو ډېرو ټوکو د اخستلو او خرڅ ځايونه وو. هغه وخت خو
هغه پوهه نه و، چې گرځونه کنبې دومره ډېرې تورسړې څنگه
سرتورې د لويې لارې په غاړه ناستې يا ولاړې دي، يا گرځي او
موټرو يا رکشو کنبې ئې څه خبرو د پاره سرونه دننه کړي دي.
ټول ژوند کنبې بيا هغه ته ډېر ځل د فقير کالونۍ د دغه گوټ پېر

پہ غارہ د چيو خنبلو وخت پہ لاس نہ ؤ ورغلے .

اوومه شېبه

ډېرې خبرې تر دې سپیناوي ته پاتې وې. د مېترخان د ځوي واده کښې د ځلمي بهرام په مردکي ژوبله که د هغه د مړینې لاره نه وه گرځېدلې، بیا هم د بهرام وینه د مېترخان په وړاره نڅښتې وه. دغه وینه د مېترخان، د هغه د ځوي، د وړاره یا که د هغه کورنۍ کښې هر څوک وو، د وینې د تُوښدلو نه پرته نه وینځلې کېدله. پښتنې وینې چرې هم بې له وینې نه ستنیږي. مړۍ خاورې شي، خو د هغه د کور ژوندي د هغه د قبر د خاورو نه د هغه د وینې پیغور اوري او دغه پیغور نه لمبه اخلي. د بهرام وینه اته کلونو پورې د مېترخان د کورنۍ درشل ته ناسته وه. تېره ورځ د مېترخان وینه د بهرام د وینې وینځلو د پاره توي شوه. د بهرام وروڼو د خپل ورور د قبر په ځله برغولې کېښودلو. د بهرام وروڼه خبر وو، چې نه دغه وژنه مېترخان کړې وه او نه د مېترخان وړاره د بهرام په وینه خپل څه سر راگرځولو، خو د کلي اولس پیغورونه وو او د بهرام په ژوبل کېدلو د مېترخان د وړاره تېښته هیله شوه او د غسې اته کلونه د دښمنۍ بوټا نن مېترخان وځورې. د مېترخان ښه ورځ چې کلي کښې چا زغملي نه شوه، هغه د بهرام ساگانو د پاره پُړېوانه سیلۍ وټرله. اوس د مېترخان د کورنۍ څوښه ده، چې مېترخان په تله کښې د بهرام د وینې سره سم گڼي او که د مېترخان د وینې ارزښت ورته د بهرام نه ډېر ښکاري.

کاکوان د مېترخان د وژنې نه و غوږ بدللو او د ځيرک خوا له په تللو کښې ورته په لاره لاره دغه ټوله پېښه، دغې پېښې سره تړلې نورې پېښې او د مېترخان سریتوب او د بهرام ځواني څېلمه ودرېدل.

”بهرام سره که دغسې مرگ نه بناېده (لږه چپيا)

خو مېترخان هم بې ځايه توي شو“

کاکوان ځان سره زړه کښې ووي او بيا د ځيرک پله تگ نه اگاهو ئې چاپېره سترگې وځغلولې. دا وېره نن هم لکه د سيوري د کاکوان بدرگه وي، چې د کلي څوک قدوس خان دوي ته د ځيرک و نه وائي. هغه قدوس خان هم پېژني او د هغه په دووسۍ يا ايرزړۍ د سریتوب رنگ هم پېژني، بيا هم هغه يو پښتون دے او په دې پوهه دے، چې د پښتون مړه ځاندره کښې پېغور سا اچوي. پښتون د ملا ځلې کښې د دوزخ په ليدلو جومات ته نه ځي، خو د دې پېغور نه ځان ژغورنې د پاره هر وخت اودس کښې گرځي، ”لوي سنډا ئې او نمونځ نه کوي“.

په درشل پښه اينسودلو سره څه گوري، چې د ځيرک نه چاپېره گڼ بدکان داسې ناست دي، لکه چې په زوره زوره خدا نه وروستو بيا د څه داسې ځواب د اورېدلو هيله لري، چې خدا نه به لورې بوړې کيږي (ځکه خو پکښې د ځنې لاسونو مسواکې گوتې په ځلو پرتې دي او ځنې لاسونه داسې جيگ شوي، لکه چې د غږونو د نه پورته کولو غوښتنه ئې کړې وي). مېرaban لکه چې د ځيرک ځنې مښي، ځکه ئې لاسونه د ځيرک څڼو کښې نڅښتلي

اؤ د هغه شا ته غلے ناست ؤ. د خیرک د بني لاس د مسواکې گوتې اوچت بند پخپلو شونډو پروت ؤ، بل لاس ئې خپله کینه خنه باندې د مېرaban تپلي لاس پسې نخبستې ؤ او سترگې ئې داسې اوچتې نیولې وې، لکه چې خه دونې له خواب لتوي. د هغه د سترگو گاتې بني اړخ ته اوچت وو، حکه ئې د سترگو سپين او تور ډېر بنکاره شوي وو. هره سترگه کبني د اوبنکو يو يو توي شوي خاڅکي دغه تور او سپين نور خرگند کړي وو. (کاکوان دومره خو پوهه شو، چې دغه اوبنکې د خدا سره راغلې وې. د مخونو تختی نه داسې برېښېدل).

“خیرک بنه د مې کنه مروا”

اؤ دې وئبلو سره خیرک خپلې سترگې يو حل د هغه شا ته ناست مېرaban ته واړولې. دې اوږېدو سره يو حل بيا د خدا انگازې د دېوالونو نه راوتمېدلې، چې يوې گنگوسې د دغه انگازو ټول زوږ خان کبني راوښتولو،

“زرکه”

د سمیتا دغه “زرکه” په ټول ډېر دروند ؤ. د “خیرک” سره د غریز سمون نه پرته ئې هم یوه نیازینه معنا وتله. د خیرک سترگې، د خیرک شونډې، د خیرک غړی، د خیرک خرمن، د خیرک خاندیره، د خیرک تگ او زرکه. که د نومونو ایښودونکو یوه ډله ټاکلې شوې وه او د خیرک د پاره د خه بنخونک نوم ایښودلو کار ورته سپارلې شوی ؤ، نو ارو مرو به ئې هغه د پاره هم دغه “زرکه” نوم خوښولو. ټولې سترگې يو بل ته وار په وار واړېدلې

اؤ تېولو سترگو کښې دغه نوم د پاره د خوښې څرک ؤ.
 ”نن نه به دا زرکه وي.“

د مېرaban په غلي غږ کښې دغه پږېکړې وئېلو سره ځيرک خپلې
 سترگې يو ځل بيا مېرaban پله واړولې. مېرaban هغه خپله سينه
 پورې جوخت کړو او په دغه کوټه د رنې چپيا وزرې خورې کړې.
 نن ځيرک خان له بل نوم کېښودے شو. دا نوم به اوس څوک نه
 وړانوي، ځکه چې دغلته د نومونو وړانولو دستور نشته. د
 ځيرک خان نه که چرې چا ”ځيرکو“ کولو، نو مشرې مور ورله د
 پلار څمخ.....

په درشل ولاړ کاکوان کړاغې سترگې ولاړ ؤ. هغه ته د چا پام نه ؤ.
 دومره مينه، سوډ او پېرزو هغه په ټول ژوند کښې ليدلې نه وه.
 سميتا د ”زرکه“ نوم اخستلو نه وروستو غلې شوې وه. د نوم
 اخستلو په وخت هغې د ځيرک مخ کښې سترگې ښخې کړې وې.
 نه هغې چا ته د دغه نوم اخستلو نه وروستو کتلي وو، نه ئې
 خپلې سترگې تر دغې سا د ځيرک مخ نه ويستې وې.

”سميتا! ځواړه راوړه کنه! د ټولو ځلې خوږې کړه!“

د ځيرک تندے ښکولو سره سم مېرaban سميتا ته دغه ووي او
 بيا ئې خپل پلؤ پسې لاسونه د روپيو راخستلو له وځخول، چې
 سميتا ووي،

”دا ځواړه زما له اړخه.“

”ولې؟ زمونږ برخه پکښې نشته؟“ د تاجو تپوس نور هم ځان سره
 ملگري کړل او خوږو راوړلو د پاره سميتا د ورلاړه ونيوله. درشل

تہ رسېدلو سرہ هغې کا کوان وُلیدلو او دغسې کا کوان پخپل
غلي ودرېدو د پنبېمانۍ نه سترگې بنکته کړې.
”دتنه ورشه!“

د سمیتا خبرې او لارې پربنودلو سره د نورو هم هغه ته پام شو او
هغه په درشل دتنه پنبه کېنودله.

”راخه! راکه! تا خو زمونږ کور ته ژوند راوستلې دے.“
مېرaban په کا کوان د هرکلي پېرزو وکړه. خیرک هم د هغه هرکلي
ته پاڅېده. خیرک په اوره لویته سمه کړه. د هغه په سترگو او
شونډو موسکا وه. کا کوان وُلیدل، چې خاورې د خپلې خاورې
رنگ واخستلو. په سا کېدلو سره د خیرک سترگو کېنې د زرکې
نظر وینس شو او هغه زمکې ته وکتل.

”لکه چې خیرک خپله پېژندگلو نوره کړه؟“
کا کوان د چيو نه گوت شوملو سره سم مېرaban وپوښتلو. د
کا کوان دغه کور کېنې ډېر درناوے کېدلو. د دغه کور هر بدک
د زرکې راتلل د کا کوان ورکړه گڼله.

”د هرې سندرې ځان له سر وي، ځان له تال وي. د تپت غږ سندرہ
چې څوک اوچتو پردو کېنې رانیسي، نو هسې ځان سترے کوي.
هر سر پخپل ځاے او خپله پرده کېنې بنه بنکاري.“

(مېرaban لکه د يو ژور فلسفي خبرې کولې. هغه مخامخ څوکی
باندي داسې ناست و، چې يوه پنبه ئې بنکته خوړنده وه او بله
پنبه ئې نېغه کړې وه او په دغه پنبه ئې خپل هغه لاس اډانه کړے
و، د کوم لپه کېنې چې ئې خپله زنه او د مخ ټوله کاسه ايښې وه)

”په زرکه د ځيرک پرده وه، ځکه بې ځاي ؤ، ځکه رږبه ده. اوس هغه خپل سر له راغلو. اوس به رنگ هم راپرېږدي او د هرې سا نه به ځوند هم واخلي.“

کاکوان تلې د مې او شپه رو رو خپل رنگونه شيندلو د پاره تيارو کبښې شړنگ شړنگ خوځي.

ژوند د تربدلې هوسۍ سترگې دي، چې وينم ئې نن هډو د مرگ نه بغاوت کوو، چې څه کيږي؟ زړه مو د نړۍ په نندارو باندې ډېر وځورپه اوس د بنائستونو تلاوت کوو، چې څه کيږي؟ ډېره مې ادا ستا د بنکلا په باب کبښې وکړله دا ځل ئې تفسير لکه قيامت کوو، چې څه کيږي؟ ډېر په اقتداء کبښې د بې لارې ملا پاتې شو دا ځل به مدهوشه! امامت کوو، چې څه کيږي؟

د کوتبې نه بهر د ”مدهوش“ غږ واوږدلې شو. دا ورومې ځل نه ؤ. دې نه اگاهو هم زرکې دغه دروند بوغ غږ اوږدلې ؤ او نن هم ورته ياد د مې. هغه وخت وئيلي شوي وو،

اے! د خپلې مينې لپوتتوب خمار وهليه!
 زه به دې پخپل حسن نشه په سر کبښې ماته کړم
 ته را ته يو ځل د خپلو شونډو په سر ووايه!
 زه به ستا د ست سره توبه په سر کبښې ماته کړم
 زه به د ورتلو سره مدهوشه! ورته سپارم ځان
 زه به ئې د زړه هره گيله په سر کبښې ماته کړم

او دغه غږ اوږدولو سره زرکې ليدلي وو، چې مدهوبالا تونده پاڅېدلې او بهر وتلې وه.

مدهوش ټول ژوند شاعري ته سپارلې ؤ. مدهوبالا سره مينې نه وروستو هغه د نړۍ هرې چارې نه ځان رانغښتې ؤ. دغه مينه په ډېره حسن پرستۍ، لږه خواخوږۍ او لږه ډېره جنسي تنده باندې اډانه وه. يو ځل مدهوبالا د پېژند روغولو د پاره تلې وه. يوې کرکۍ ته سړي او بلې ته بنځې ولاړې وې. دغه د مدهوبالا د جوېن ورځې وې. د شپې که به هر څو سړي د هغې په درشل لکه د ځاؤرو پراته وو، خو دغه ورځ وه او د ورځ په رڼا کښې گناه کوونکي خپلو مخونو باندې د سړيتوب نقشونه برخېره کوي. مدهوبالا که به د نندارې په وخت هر څو د سازونو په بڼونه لکه د مستې زرکې په چرچقو وه، خو دغه ورځ وه او د ورځ په رڼا کښې به د هغې مخ او خويونه نور شول.

هغې دا نه وئېل، چې څوک دې هغې له خپل پېر ورکړي، خو هغې دا هم نه گڼل، چې دغلته به هغې پسې ملنډه ؤشي.

“اخوا شه! د بنځو لېن کښې ؤدرېره!”

يو سړي هغې له دیکه ورکړه او د کتار نه ئې ؤويسته. د هغې سترگې وټرېدلې او چې څنگه د بنځو پله روانه شوه، نو يوې بنځې پرې غږ وکړو،

“دېخوا را نه شې! (دې غږ کښې کرکه او زور ؤ) خدا مې مو ورکړه چې.”

“نوزه کوم خوا لاره شم؟” مدهوبالا په ځا مې ؤدرېدله او ځان سره

ئې بې د شونډو خوځولو ووي. دغه پوښتنې له تر دغه وخته هغه د خواب لټون كښې وه، چې كړكې نه پرې بابوگي غږ وکړو،
 ”اے دغه! (اؤ سر خوځولو سره) نه ريښتيا، اے دغې! (اؤ بيا ملنډه كولو سره) دغه ئې كه دغه ئې، اؤ چې پېژند كښې به درله خه ليكو؟ خه! پښې سپكوه!“

دې ټول وخت كښې مدهوبالاد دواړو لاسونو گوتې يو بل كښې وركړې اؤ خپلو شونډو ته نيولې د خپلو گناگيرو سترگو سره (چې دغه وخت پكښې د گيلې اوبنكې هم ځلېدلې) چاپېره كتل، چې يو دروند اؤ بوغ غږ ووي،

”دا خه خبر دے، چې ته به ورله پېژند كښې خه ليكې. دا د خداے نه تپوس وکړه! (دغه خبرو سره هغه كتار نه وتلے كړكې. پله روان شوے و) چې كه دا ئې ستا د مور غوندي يا ستا د پلار غوندي يا زما غوندي يا ستا د خور غوندي روغ كړے و، نو خه تېل پرې سوزېدل؟ د هغه په خدايي كښې پرې خه كمے راتلو؟ د هغه نه تپوس وکړه، چې هغه درته ووائې. تاسو خو وائي كنه، چې هغه په هر خه خبر دے، نو بيا دا خواب هغه نه ولې نه اخلي؟“

”مدھوش! پرېرېده! رآخه ترې!“

كتار كښې ولاړ يو سړي په مدھوش غږ وکړو اؤ هغه په خاے د دې چې كتار ته ستون شوے و، مدهوبالا پسې روان شو اؤ نن څومره كلونه تېر شوي دي، خو مدھوش د مدهوبالا خوا له خامخا مياشت كښې يو ځل ورځي اؤ مدهوبالا هم خپل زړه هغه

ته سپارلې دے. دغه مینه پتیه پاتې ننه شوه. مدهوبالاته که اوس پورې پېژند په لاس ورغله ننه دے او دغه پېژندگلو د هغې بې پېلامه، بې نخښې او پتیه ده. مدهوش د کلي کلوبغی نه ووتلو او د مدهوبالارزښت مندی، کښې ټیټ شو. اوس چې مدهوبالانوي خوک دغه بازار کښې وویني، نو مجمر لاس کښې اخستې د هغه نظر ماتوي (مدهوبالا دا گڼي، چې هغه د نظره شوې ده). ډېر وختونه تېر شول. اوس مدهوش هاغه مدهوش ننه دے او مدهوبالا هم هاغه مدهوبالا ننه ده. د مدهوش مخ کښې کوتونه ژور شوي دي او وېښتو کښې ئې د سپینو شمېر په تورو او ږېدلې دے. اوس ډېر تراخه څښکي ننه او ډېر توده سيزي ننه. چې کله هم راشي، مدهوبالا ځان ښکلې کړي. د برنډې کین اړخ ته کوټه کښې یو بدک هم مدهوبالا او مدهوش باندي ننه بلوڅي. مدهوش که دغلته یوه ورځ پاتې کیږي او که دوه ورځې، مدهوبالا د هغه په څنګل پرته وي.

دا مستي او دا شراب، زه گنهگار ښه یمه
 دا سپرله او دا شباب، زه گنهگار ښه یمه
 دا ځوانی او دا عذاب، زه گنهگار ښه یمه
 شېخه! ته گټه ثواب، زه گنهگار ښه یمه

د مدهوبالاد کوټې نه داسې ډېرې سندرې راځي او مدهوبالادغه سندرې د خپل ژوند تاریخ د پاره خوندي کوي او کله کله پرې خپله غاړه هم گوري. د دغه سندرو د پاره په یوه پاڼه مدهوش غټ غټ لیکلي دي، "د ټولې مینې نیمګړې سندره".

قدوس خان اوس هم کله کله ځيرک يادوي، خو پانوس لکه چې د خپل مړ ورور او مړې وړندار په ژوندي وراره هم خاورې اړولې وې. د ځامورۍ ابۍ د څلوېښتۍ نه چې وړندار راغلي ده، نو پخپله ئې هم کټ نيولې دے. هغه د مابتۍ هغه سلگۍ نه شي هېرولې، کومې چې د يوې ښځې په دې خبره را ماتې شوې، چې "ځدايه کنه! د ابۍ سا ختله او په ځله ئې د قمر و هغه څو يادولو" (بيا داسې خبرې سره خو هغه ښځې هم پوزه لږه ډېره رابښکلې وه، نو اغېزه ئې زياته وه). ډېرې مودې راهسې وړندار ليدلي وو، چې د ځيرک په يادولو به د مابتۍ سترگې ډېرې غمژنې کېدلې او د هغه روکېدلو نه وروستو د هغې سترگو کښې د خدا د رڼا په ځامو د ځواچينۍ توره لږه مېشته شوې وه. وړندار چې د مابتۍ نه خپل کور ته روانېدله، نو هم ئې ليدله، چې د ځامورې ابۍ د مړينې اوبښکو کښې مابتۍ د خپل ورک شوي ځيرک د پاره سلگۍ نغښتلې دي.

"مابتۍ د قمر و نه د پيو په ځامو مينه روډلې ده....."

دغه خبره باندې هغې د مابتۍ خيال په ډډه واړولو.

نمر او سپوږمۍ د يو بل پلؤ نه پرېږدي تياره او رڼا يو بل کښې روکېږي شپو ورځو ژوند په مخا راخستې دے ځيرک د زرکې ټول رنگونه ځان نه تاؤ کړل، اوس د سندرې غږ سره د چورلک مکېز زده کوي.

خپل کلي کښې د گل پرداز خان په نوم پېژندگلو لرونکې دغه کوڅو کښې "گل پري" شوے و او هغه وخت به د هغه يو څو څښت

سره موسمونو ستوماني ويستله. د هغه پېژندگلو د يو مېړه په توگه كېدله. د هغه يوه لور او دوه ځامن اوس په پوهنتون كښې دي. د كوڅې پائې كښې جومات ته خېلمه د هغه كور دى. هغه به ماښام ديارى له وتلو. د هغه ښځه گل پري دې نه خبر نه وه، چې ماسخوتن د هغې گل پرداز خان پخپله گل پري كيږي او د هغه پښو كښې پنزېبونه شنيږي. گل پرداز خان كلي نه د هغه د نيمگري ذات د تكميل خوب ويستلى و. دغه ښار كښې هغه پوره شوى و. هغه په زېږون بدك نه و. د گل پرداز خان اغوستن كښې چې به څومره غلې او سور و، د گل پري كېدو سره به پكښې دومره مستي او جوين ډېر شول. د دوكرې ډنگ سره به چې هغه ټوپ كړل، نو ننداره كوونكې سترگې به بقې پاتې شوې. د هغه مېرمن، د هغه لور او د هغه ځامن به چې د اولس نه د خپل پلار د سړيتوب اورېدل، نو په ده به وياړېدل. گل پرداز خان ځكه لرې ځان له استوگن خوښ كړى و، چې رنگينه او مسته گل پري د هغه په درشل د هغه د خوږې درنې گل پري سره د چا په ځله مخ نه شي. هغه د دواړو گل پريانو منځ كښې ځان دېوال كړى و. د هغه واره چې ښوونځي نه پوهنتون ته شول، نو د هغه ټوپ سره به سترگې نه بېدلې، ځكه ئې دغه ځامنه ځان راوغښتلو. كور كښې ئې ووي، چې د هغه كار نور نشته. د يو څو مړو په كور كښې ئې كار پېل كړو. گل پرداز خان خپل ځان كښې پټه گل پري ووزله او د يو گل پرداز خان ژوند ئې كولو. اوس هغه پنځه وخته نمونځ كوي. كله كله چې د پنزېبو شرنگ د هغه خيال كښې

انگازې کړي او د هغه پښو کښې خوځښت راشي، نو ورسره ئې سترگې هم لوندې شي. هغه سترگې وژوري، شونډې وچيچي، سر وځوځوي او خپلې دتنه گل پري له په مری گوتې کيږدي، بيا ځان پوره گل پرداز خان کړي. هغه غواړي، چې د هغه دتنه گل پري دې چرې هم بيا هغه کښې او د هغه په دوهم ځوي کښې سا وانخلي (هغه يو ولسم کښې زده کړه کوي او پلار د خپل ځوي په پښو ايښودلو پوهه شومې دى)، خو په يو خيال د بندېز هڅه، هغه خيال ته بيا بلنه ورکول وي، دغه د وگړي د ساپوهنې جوت ريښتيا دي.

اتمہ شبیہ

گل پرداز خان د پاره د هغه دننه ژوندی گل پری وژل د پر گران وو، خوزرکې نه خپل بڼکاره ځیرک خان د پر زر هېر شو. رینبتیا خو دا دي، چې هغه ځیرک خان د زرکې ؤ. زرکه یوه بڼکلې، نیازینه، ناویاته او مینې نه ډکه سندرہ وه او د سازونو په ساپوهنه ځان پوهولو د پاره هغې کښې تنده پېغله شوې وه. هغې پښو کښې پنزېبونه ترلي وو، د سمیتا د راتگ لاره ئې څارله.

”مړې! چرته تلې وې ته؟ (د زرکې تپوس کښې د یو وړوکي د تپوس سپېڅلې مکېز ځلېدللو) زه سمه دېره سترې شوم او څومره وخت نه درته ناسته یم.“

”څار شم د خپلې زرکې نه (سمیتا د زرکې دلاسي د پاره دېره نانې کتانی شوه) ما وې، چې خپلې زرکې ته ځان بیخي وژگار کړم.“

د سمیتا سپیناوی کولو پورې زرکه ودر بدلې وه، خپلې لمنې ئې سمي کړې وې او په خپله لويته ئې خپله ملا ترله.

”د بنځې ځاندره کبني مخ، تيوڼه، نري، ملا او پلن کوناتي خپل زړه رابنکون او خپله بنکلا لري. د نخا وخت کبني ساز ته غور کېږده، چې هغه تا نه څه غواړي، سندرې باندي ځان پوهه کړه، چې هغه تا ته څه وائي او چې کله ته په دغه وينا او دغه غوښتنه پوهه شي (سمیتا د گنگوسو غوندي خبرې کوي او دغه وخت کينه پښه په زمکه پوره ايښې، د بنې پښې کونډې لږه کړه کړي او پونده ئې لږه اوچته کړي، دواړه لاسونه ځواره کړي. زرکې نه يو گام په شا شي، چې دغه بنونه وويني)، نو بيا به“.

”په گډېدو شم“ (زرکې گڼل، چې سمیتا به ورته پنږب له د شرنگ وړکولو ووائي).

سمیتا د هغې دغه نيازينه خبره واوري، موسکې شي، خوا له ئې راشي او ووائي،

”نه! بيا به خپل بدن، خپله ځاندره گویا کړې (خو شېبو له هغه بې د څه ساز نه ونځيږي. د هغې پنږبونه شرنگهار کوي، هغه خپلو سترگو ته گوته ونيسي او زرکه وويني، چې سترگې څنگه خبرې کوي. بيا خپلو مېمو ته، بيا خپلې ملا ته، بيا خپلو کوناتو ته او زرکه گوته په ځله پاتې شي) ځان به دومره تنده تنده کړې، چې تا ته کتونکې سترگې جل واخلي. ته ځان کبني پته شوې بنځه د نخا په وخت بنکاره کوه. دومره مه بنځه کېږه، چې څوک تا بدک وگڼي“.

”د مدهوبالا غوندي بنجھ؟“

(سمیتا بیا موسکی شی) ”هو! د مدهوبالا غوندي بنجھ.“

دغه وخت مدهوبالا د اوبو نه ډک جیخ لاس کښې نیولے ور کښې ولاړه وي.

”زرکې! سمیتا ته د مېرaban نه هر څه زده کړي دي.“

مدهوبالا د زرکې خوا له په موسکو سترگو دغې وېنا سره راشي.

”او مدهوبالا د مېرaban ټولې دعاگانې گټلې دي.“

سمیتا د مدهوبالا خبرې پسې ترلې خپله ووائې او زرکه د دواړو

سترگو کښې یو بل د پاره بشپړې مینې ته وگوري.

تک . تک

دین . دین

تک . تک

دین . دین

تنک . تنک . تنک . دین

تنک . تنک . دین

تنک . تنک . دین . دا

تنک . تنک . دین . دا

تنک . تنک . دین . دا

دینک . تنک . دین . دینک . تنک . دین

دینک . تنک . دین . دا

دا . دا . دا

سندرې سره څه وخت سمیتا خپلو خوځښتونو سره زرکې ته نڅا

بنائی، بیا زرکہ پاخوی او مدهوبالا تنداره کوی.
 مدهوبالا او سمیتا زرونو کنبی غواری، چې یو بل ته وگوري او
 د سرگم سره د زرکې د نڅا ستائینه وکړي، خو هغوي د زرکې د
 نڅا یو خوځښت هم بائبلل نه غواري.... هغوي نه غواري، چې
 یوې شیبې له هم د دغه تندارې خوند له لاسه ورکړي. د سرگم
 غلي کېدلو سره سترې سترې زرکه د سمیتا او مدهوبالا منځ
 کنبی خوره وره ځملي. خو شیبو پورې د هغې پېنزبونه هم
 دغسې شیبېرې. هغه خوبولې وي. سمیتا خو دغومره وخت کنبی
 اوده شوې هم وي، خو مدهوبالا وینسه وي. اوده سمیتا په ډډه
 واوړي، د زرکې لاس خپله سینه پسې په اودو اودو جوخت کړي
 او زرکې ته مابتی. مخامخ ودریږي.

خوب گاهیره مرغی. وه او د مابتی یادېدل په دغه مرغی د
 وېرې لیندې نه ویشته شومې کانې شو. پرځند کاکا او کمیلې نه
 وروستو که د زرکې زړه چا پسې کړېدلو، نو هغه مابتی. وه، هغه
 مابتی. چې د گناه په شپه پکنبی توبې د قمر و ساه پوکلې وه. د
 ځامورې ابی. مینه که هر خو زرکې ډېره گڼله، خو هغه به د ورځ
 څه برخې د پاره وه. نن هغې د خپلو اندامونو د گویا کولو ژبه زده
 کوله او نن ځانېستی وخت د مابتی. مشر ځوي میړلوس گل پل
 واخستو. ډېر خواږه ککوري د هغه پل سره ورغولې شول. مابتی.
 نن هم نه خاندل (هر څو که ډېره خواچینه هم نه وه). کله چې ځیرک
 خان پل اخستې و، نو هغه سره ککوري نه وو رغوولې شوي.
 کمیلې ته به ئې مور وې، "پا پلې پل واخله..... یو دې بختور شه،

سبا بل واخله۔“ یو ککورے نیم د خیرک پینو سره هم خوئبدلے و۔
تر دغه وخته، د خیرک خان دنته چا کتلی نئه وو۔ کله چي هغه لږ
لویگانے شو، نو کور کنبې خه خان خانی نه پرته د هغه بنخونک
کبدل هم د کورمې سترگې هغه نه اړولې وې۔ چي د خوارلس
کلونو شو، نو کور ئې پرېښودلو۔ اوس خو د هغه نه کميله هم
لرې کړې شوې وه۔ د فردوس دنته یو ورې شرمخ و سبدلو او کور
نه بهر د گني شمېر لېوانو د خلو نه هغه پسي لږې خڅېدلې۔

نن د هغه ژوند کنبې دا ورخ راغله، چي دغه کور کنبې چاپېره
گني شمېر ډيوې بلې کړې شوې دي۔ په دېوالونو مېخونه ټک
وهلي شوي دي او دغه مېخونو سره په تارونو رنگ رنگ خېرې
خوړندې دي۔ انگن چنکاؤ شوم دے او گرتیانې لوگے شوې
دي۔ ټولو بنخونکو رنگارنگ، بنکلي او ډولي اغوستن
اغوستي دي او د خوړو پخلي د پاره لوئي پتيلې باندې کړې
شوې دي۔ زرکه لکه د ناوې بنکلي کړې شوې ده۔ نور ټول خپلو
کنبې په خبرو او ټوقو بوخت دي۔ کوټه کنبې زرکې د ناوې خېره
کنبې د ماستخوتن په نمونخ ولاړه ده۔

”ته خان سم کړه، هسې نه مېرaban اوس ووايي، چي زرکه
راؤباسی۔ زه به يوازې خه کوم؟“

سمیتا مجمر لاس کنبې نیولې مدهوبالاته ووي او په غلې خله
مدهوبالاد سمیتا سره کوټې پله روانه شوه۔ زرکه په مصله ولاړه
وي۔ داسې بنکاري، لکه د بنکلا يوې نیازینې ناوې چي د
سپرلي گني رنگونه خان نه تاؤ کړي وي او د جنت بن کنبې د

مینې غېږ ته هرکلي وئېلو د پاره ولاړه وي. سمیتا او مدهوبالا
 خو شېبو د پاره دغه نندارې نه خوند واخلي (هغه دواړه نه
 پوهیږي، چې دغه وخت د هغوي سترگو کښې رانه خاڅکي ولې
 راغلل). د نمونځ سر ته رسولو نه وروستو دواړه د زرکې خوا له
 راغلې او د هغې خورې کړې لپې سره ئې د هغې د شونډو په
 خوځښت ځان سره "امین" ووي. په مخ د دعا لپه رابنکلو سره
 دواړو داسې وگڼل، لکه چې شوي دعا نمانځلې شوي وي.
 "زه ورځم او مېرaban نه تپوس کوم، چې تا بهر وباسو."

د سمیتا خبرې ته موسکې زرکې ښه وکړل او چې کله سمیتا بهر
 وتله، نو مدهوبالا بیا مجمر ته لاس کړو. د هغې زړه غوښتل،
 چې نن ځان مجمر کښې کیږدي او زرکې ته ئې لورگې کړي. دغه
 وخت د زرکې په ښې سترگه د وېښتو خو تارونه لکه د خوڼدې
 خوړند وو. په تندي ئې وړه غونډې ټیکه د پرڅې د داسې
 خاڅکي په خېر پرتو وه، چې د رڼا وړانگه پکښې دننه د خدا نه
 شنه ولاړه وي. د دنگې غاړې نه ئې یو نرې پرقینده امېل لاسونه
 تاؤ کړي وو. دروند سور اغوستن ئې اغوسته و، چې په هغې د
 مقبش ستوري ښلې شوي وو. خوشبویانو ئې د سألو پلؤ نیولې و.
 نمانځه نه اگاهو مدهوبالا، سمیتا او شېمین د زرکې ډول
 سینگار کښې بوختې وې. سمیتا د هغې څڼو کښې گلونه
 تومبل. مدهوبالا د هغې سترگې تورې کړې وې، د سترگو لکې
 ئې ورله لکه د تېرې تورې ویستې وې او دغه وخت ئې ورله د
 اوږدو ښو جمدن نور نېغول. شېمین د گلونو او رنگونو نه ډکه

غوری لاس کنبی نیولی ولاڑہ وہ۔ هغی نہ خان ہبر شو او د زرکی د خاندری پہ مہینو مورو او ډوغلونو کنبی ئی سترگی پہ تیندکونو شوې۔ د هغی سترگی کراغی او خله وازہ پاتې شوې وہ۔
 ”د زرکی کمیس دې خداے زرکی نہ هبر کری“، زړه کنبی به خامخا شېمین دغه وئیلی وي۔

”شېمین!“

د سمیتا غر سره شېمین هغی ته وکتل او د هغی د دغه غر زور ئی د هغی پہ سترگو کنبی لکه د سکروټو وئیدلو۔ د خپلو سترگو تېر ورله پہ مخ پنبمانې چپې خورې کری، خداے پله ئی وکتل، دواړه لاسونہ ئی زنی سره قبنجی کری غورونو له یورل او کوتې نہ سرتیتې ووتله۔

د شېمین سترگو کنبی لیدلې سوکری د سمیتا سترگی هم د زرکی دنگې غری، مہینو ډونگو، خوئینده سینې، نری ملا او پلنو ټوټو باندي وځوئېولې۔ هغی داسې وگڼل، لکه چې د کوتې پہ نزدې گوت کنبی د بنکلا یو تنده غرے روح ډډه وهله د زرکی ننداره کنبی ورک وي۔ د دغه روح سپینه ریره او سپین پتکے دغه تیاره کنبی خان خلوي۔ سمیتا خپل ژوند کنبی د مدهوبالا نہ وروستو دا دوہمہ بنکلا وئیده (دا بنکلا د مدهوبالا نہ کہ یو پہ درې نہ وي، نو یو پہ دوہ خو اومرو ده)۔

”مہرابان غر وکرو“۔

د کوتې پہ درشل دننه پنبه ایبنودلو سره سمیتا ووی او هغی سره بدرگه خو نور بنخونک هم وو۔ هغوي یو رنگینه خادر لاسونو

کنبی نیولے ؤ، چہ گن شمپر خونہی ترے چاپہرہ خورند وو۔
 هغوي شپہ وارو دغه خادر لکه د خیر اوچت و نیولو او د خادر
 لاندی زرکه د مدهوبالا او سمیتا منخ کنبی روانه شوه. د درشل
 نه بهر پنبه ایبنودلو سره په هغوي د گلونو پانہی ونوستلی شوې.
 هره سترگه کنبی حبرانتیا بیر سر ودربدله. دغه بنکلا بنخونکو
 کنبی چا لیدلی نه وه. د قمر و بنائست د زرکی پوستکی نه بهر
 او د ناموس خان سریتوب د خیرک خان په خرمن دتنه ژوندے و
 او په ریښتیا ژوندے و.

زرکی انگن ته رسېدلو سره د مېرaban پنبو له لاس یوړلو. مېرaban
 د هغه په سر لاس کېښودلو او بیا ئې په غاړه راکښلو حبرانې
 سترگې خان ته کړې.

”زه دا غږ کوم، چې زرکه به زما د سیوري لاندې وي.

زه دا لوظ کوم، چې د زرکی پاملرنه به ما په پور وي او دغه پور د
 پاره به تر خپله وسه هره لاره خپلوم.

زه دا خبره خرگندوم، چې نن نه به زرکه زمونږ د کور شمپر کنبی
 وي.

زه غوښتنه کوم، د دې کور د هر وگړي نه، چې هغه به د زرکی
 زړه ساتي او د هغې خوبه به په خان غوره گڼي.

زه دعا کوم، چې الله دې زرکه زمونږ سترگو کنبی د رڼا، زمونږ
 په مخونو د موسکا، زمونږ زړونو کنبی د خوشالی او زمونږ کور
 کنبی د پیاوړی مخ وگرځوي.

”امین“ (گهو څلو په یو ځل ووي)

بیا چي مېرaban کنبېناستلو، نو هغه سره په غبرگه پرته شوکی۔ زرکه هم کنبېناستله۔ د هغې په سر هغسې د خادر خپر خور و۔ اوس به یو یو بنځونک راتلو او د زرکې غېر کنبې به ئې خه روپۍ غورځولې۔ ځنې به د لارې نه په راتلو سترگې د زرکې مخ نه نه ویستلې او د هغې لمن کنبې خه روپۍ ایښودلو نه وروستو چي به ستنېدلو، نو هم به ئې سترگې د زرکې په مخ بنځې وې۔
(خدايه! مدهوبالابيا مجمر راخستے)

د پر وخت دغه سلامونه و شول۔ د زرکې کوتې نه راوتلو نه اگاهو چي کوم زوږ و، هغه زوږ اوس يوې غلې ننداره کنبې وړک شومے دے۔ شېمین د مېرaban د سترگو په وېنا د زرکې لمن یو خپوتکي کنبې تشه کره او کوتې ته ئې دننه کره۔ ټول مېلمانة داسې گندلې خلې وو، لکه د ژمي شپه چي د ځيرک خان دوي کلي کنبې د نیمې نه واوړي۔ د مېرaban په وېنا مېلمنو ته چي او خواږه کېښودم شي۔ ځنې د زرکې ننداره کنبې بې پامه د تودو چيو نه په گوټ کولو خپله ځله و سيزي او ځنې د پتاسې، سموسې، متايۍ يا پیکورې سره خپلو گوتو نه چک ووهي۔

د پر وخت وروستو د ژړا يوه بڼکالو د دغه شپې چپيا کنبې ځان بڼکاره کړي۔ د گل پرداز سترگو نه اوښکې روانې وي۔ د خپلې ژړا ټينگولو هڅه کنبې د هغه ځله چينگه پاتې شوې وي او سترگې ئې درې برخې غونډۍ شوې وي۔ مېرaban د خپل ځامه نه پاخي او دواړه لاسونه گل پرداز ته هرکلي د پاره خواږه کړي۔ د گل پرداز په سر سيندهۍ ځولۍ وي۔ بنځونک د دېوال چني ته

ناست گل پرداز ته كتلو سره گاکیر شي او دغه خو شبیې د هغوي سترگې زرکې نه واړي.

گل پرداز به هغه وخت کبې خاوري نه دوي پاخلې، کله چې مېرaban يو بدک و. هغه سکن و او په نڅا کبې به د هغه لوربه نه مېرېدله. يوه ورځ د مېرې کورنۍ يو وگړی اتن کبې "روشنې" نومې بدک پسې وځښتلو او د روشني په ژړا انگولاهم چې کله دغه سړي د هغې پرتو غاښ نه لاس و نه ويستل، نو "راني" ورغله او دغه سړي ته په پښو پړوتله. اولس په لوي شمېر کبې دغلته و. دغه سړي راني هم د سر نه ونيوله او خو گامونه ئې په زمکه راکښله. نندارتون ته ولاړ وگړي لبوني نه وو، چې د دغه سړي لاس ئې نيولو او ځان له ئې وپړيا ساتار کتلو. د راني هم مور خور يو کړی شول. راني په زمکه پرته وه. ژړا کبې ناگهانه هغې ځان ته ووي،

"زما مور هم زما په لويگانې کېدلوزه پرېښي يم او زما خو بندود پاره هم زه د سرتيتي پېلام وم. هغوي که زه دېر زر پردې کړم، خو اوس د هغوي څه پړه ده، چې دا زما خور او مور کنځي. زه خو اوس هم چې يوازې شم، نو خپلې مور، خور، پلار، ورور او کور پسې ژاړم. هر څو که سترگو کبې مې اوښکې نه راځي. هغوي به زه پردې کړي يم، خو زه ئې اوس هم خپل گڼم."

راني پاڅېدله او د اولس گڼې نه ووتله. خو شېبو کبې چې بېرته راغله، نو څه گوري، چې د روشني نه اغوستن شلولې شوې دې. دغه مور سړي سره خو د انډيوالې ځامن وو. هغوي پرقې

باجی غارہ چنگی پری شپیلی کنبی پوکے وهلے کی پری او پہ
گوتو تری سندرہ ویستلی کی پری.

انگن خوشے پروت دے. چا پیرہ بنخونک ناست دی. د
سندر غاری پیلام سره سمیتا زرکه د لاس نه نیولے پاخوله. دغه
شلگونو شمیر کنبی یوازی د مہرابان، گل پری، سمیتا،
مدھوبلا، تاجی او شہمین سترگو کنبی اوبنکی وی. د زرکی
سترگو کنبی ہم راہے خا خکی خوارے شوی وو، خولا تر دغه وخته
ئی د خبٹمو درشل نه پنبه ویستلی نه وه. زرکه د مہرابان پنبو
له گوتے یوسی. هغه ئی پہ سر لاس اینودلو سره گل پری ته
مخامخ کری. زرکه خان ته مخامخ یو سپین ریرے سرے وینی،
حکے چے زرکه دغه مخ کنبی دننه گل پری نه پېژنی. بیا هم د
هغه پنبو ته تیتیبی، چے هغه ئی دواړه لاسونه ونیسی او بنکته
کېدلو نه ئی ایساره کری. په سر ئی لاس کی پری او تندے ئی
بنکول کری. اوس که زرکه هغه نه پېژنی، هم خه خبره نه ده (حکے
چے زرکی د هغه (هغی) شونډو کنبی د مینے تپ پخپل تندي
ولیدلو او د هغه د گوتو پېرزو ئی پخپلو انگو ولیدله).

په انگن کنبی زرکه ودرېدله سمیتا د هغی مخ نه پلؤ
واخستلو او د لوپتې لری کېدلو سره ننداره کوونکې سترگی
وینی، چے د رنگونو بنا پیری خپل مخ بنکاره کرو. د بنکلا د
کانی بت سا واخستله. باید چے اوس پوری باجی "هنگ" کرے
و، خود سندر غاری سترگی د بنکلا بت د هغه د لاس نه ویستلی
وی او هغه له یو راگ هم په لاس نه ورتلو او بیا چے په خان پوهه

شو، نوؤئی وئبل،

لکہ گل چہ د صحرا منخ کنہی موسیبری
 داسی تا دہی خدای زما ژوند کنہی خندان کړی
 د جنت نوم به په خله باندي وا نه خلم
 کہ دہی بنکلیه؛ خدای زما جانان کړی
 لکہ زہ چہ تا نہ خپل خان خارومہ
 خدای دہی ما و تا بنائست ستا ہم ارزان کړی

گھا-ما-پا-دا-پا-ما-گھا-رے-رے-رے-رے-رے
 سا-رے-ما-ما-گھا-رے-سا
 دا-نی-سا-رے-سا
 دا-نی-سا-رے-سا

خوک کہ پہ دہی ما تہ کافر وائی، نو و دہی وائی
 زہ ستا پہ مخ کنہی د خدای د نور جلوہ وینمہ
 خوک کہ پہ دہی ما تومتی گنی، نو و دہی گنی
 زہ د انسان خاندہرہ کنہی پتہ فربتہ وینمہ

زہ ستا تندي کنہی د سپہخلی ژوند محراب وینمہ
 زہ ستا پہ سترگو کنہی د خپل ہر سوال خواب وینمہ
 زہ ستا لاسونو کنہی د خپلی برخي کرہی وینمہ
 زہ ستا پہ شونہو کنہی خمار وینمہ، شراب وینمہ

سپورمی۔ لیدلو باندی ستا تندر نیولی، وینم
 په دومره بنکلو کنبی یو ستا غوندی نیازین نئ منم
 سپرلو حولی تا ته نیولی ده، رنگونه غواری
 د دہ گلونو کنبی یو ستا شان گلورین نئ منم

د بنائستونو بنار خو ستا په سر نازیری گلہ!
 خہ تہ ترې وُخہ! چي په دې بنار کنبی بیا خہ پاتې شي؟
 دا چي دے کور د خیالہ گرخی، خو په تا ویاریری
 خہ مخ ترې واروہ! چي ستا یار کنبی بیا خہ پاتې شي؟

لوگری چي د زرکي د خاندري کومي برخي ته هم خہ وئيلي وو، د
 هغي برخي خوئنتونه داسي وو، چي ليدونکو سترگو نه ئي رپ
 وهل هبر کري وو. نن په ورومبي خل سندرہ مجسمہ شوي وه. خو
 شپبو کنبی داسي بنکاره شو، لکه چي سيلی هم د زرکي د
 خاندري دغه خوئنتونو ته خان سپارلے وي. سپورمی د وريخو
 نه خو گامونه بنکتہ راغلي وه، چي د زرکي په خلا خلندہ شي. د
 ستورو مخونو شپبہ په شپبہ رنگونہ اړول. دوکري خپلہ تمري
 غرولہ.... رباب خپلو پردو کنبی غرپدہ.... شپبلی د پوکونکي
 د روح غر سندريز کولو او باجہ خپلو راگونو کنبی بوختہ وه، خو
 دومره ډيرو غرونو کنبی یو د زرکي د پنزبونو شرنگهار و. کہ
 سپورمی، ستوري، وريخي، وني او سيلی سا راکنبلي وو، نو
 دغه نندارتون کنبی روکو شوو سترگو لرونکي هم بل خہ نئ

لیدل. د هر لے او تاپ سره د زرکې نڅا د لیدونکو ژوند کښې د ټولو نه ښکلې ننداره وه. د دغه کوڅې پارېرېژ او د دغه کور انګنې کښې په پُربوتونکو پاڼو کښې یو سپرلے و، او هغه د زرکې اغوستن کښې نۀ یوازې پخپله په چورلکونو و، ځان سره ئې په چاپېرچل هم د ځان څخه د وتلو اوبۀ څښکولې وې.

کوم وخت چې راګونه د دنگو غرونو نه ټیټې پردې له راغلل، دغه وخت زرکې خپل کین لاس اوچت و نیولو، د مړوند نه ئې خپلې پنځۀ واړه ګوتې لکه د اودۀ شوې پاڼې ځوړندې پُربښودې..... ښے لاس ئې ځان نه لږ اخوا په مائله زاویه کړے و (هم د دغه ښي لاس د مسواکې او مټې ګوتې سره ئې خپلو کښې یو کړي وو او نورې درې ګوتې ئې ښغې نیولې وې، چې دغو کښې قچۍ ګوته د زمکې پله وه)، خپلې سترګې ئې د اوږدو ښو لاندې په ځاؤره ځملولې وې..... ښۍ پښه ئې کونډۍ کښې لږه کوتیې کړې وه او د هم دغه پښې پونده ئې زمکې نه اوچته کړې وه.... ښۍ ډونګه ئې ویستلې وه او دغه ډونګه ویستلو سره د هغې ملا د ترڅ نه کوناتي پورې لکه د برغې شوې لیندې ښکارېدله او کوناتي ئې د دوکړۍ سره یو ځام داسې څوځولو، چې په څو شېبو کښې ورسره ټول ننداره کوونکي هم په سرونو څوځولو شول.

ناڅاپه باجه غلې شوه. دوکړۍ څو ټپونه وکړل، خو غلې باجه سره د دوکړۍ مخ نه هم خپېره اوچته شوه. د رباب تارونه د دوکړۍ سره په ځام ودرېدل او شپېلۍ هم سا راکښله. ټولې

سترگې سازوندو ته واؤر بدلې. زرکه همغسې ولاړه وه (دومره وه، چې کوناته ئې نه خوځولو او سترگې ئې د زمکې مخ نه د سازوندو اړخ ته سر اخوا اړولو سره نېغې کړې). باجې ته ناست سرود خان خپلو سترگو نه د اوبنکو لړۍ نه لیدله. د هغه لاس پښو کار پربښې ؤ. په لفظونو کښې که ما د زرکې انځور او د دغه سندرې غږ او د نڅا خوځښتونه ښودلې شول، نو ما به دا لپه کړې وه، چې تاسو به هم خپلې اوبنکې سترگو کښې ایسارې کړې نه وې. زرکې خپلې سترگې د سازوندو نه بېرته زمکې ته ستنې کړې (مخ ئې اوس هم راگرځولې نه ؤ)..... خان نه لرې نیولې ښې لاس او اوچت نیولې کین لاس ئې د خپلو ولو نه خوړند کړل..... خپله نېغه کړې پونده ئې په خاوره کېښودله او د مېرaban په لورې روانه شوه. د مېرaban خوا له راتلو سره ئې د هغه پښو له لاسونه یوړل. مېرaban خپل ځای نه پورته نه شو، هغې ته ئې په سر لاس کېښودو. مدهوبالا راغله، زرکه ئې لاس نه ونيوله او کوتې ته ئې روانه کړه. گل پرداز خان د راگونو زور کښې د دغه ځای نه وتلې ؤ. د لاسونو خوړندېدلو سره تداره کوونکې سترگې د سرودخان نه زرکې پله شوې وې او کوتې ته د ننوتلو پورې په هغې پسې وې.

د دغه کوڅې نه زرکه نوم لاپلو، هم په دغه شپه د ښار هره کوڅه، هره لاره، هرې ماڼۍ او هره جونگره کښې خور شو. خو ورځو کښې د دغه نوم انگازه تر ډېره لرې لري ورسېدله.

”هلکانو! زړه مه خورئ! هر څه منم، خو پېر ملا نه منم

(پر خند کا کا خیل ڊولڇي ڪنبي توده روغه ڪڙي وه) دا د گور نه خبر وي، عذاب نه خبر وي، دوزخ نه خبر وي او بيا دي هم پر خند لي وي؟ (قبنچي ڊمنخ د دلداري د ڊيري نه اوچتولو سره لږ په زور ووائی) نه منم... نه منم.

چي پر خند کا کا ئي نه مني، نو ڪه ڇوڪ ڪله ورکوي، هم ئي ڀري منله نه شي. ڪلونه منخ ڪنبي تهر شول، خو دولا ملا د پر خند کا کا خلي نه و نه وتلو. دغه ورڇو ڪنبي نريوالي موناڙي الوتکو ڀنگي ڪڙي وي، د پښتنو خاور ڀي بيا وينه غوښتلي وه. دغه ورڇو ڪنبي خوبه چاهم د دولا ملا سره خله گڏولي نه شوه (اوس خود دهغه يوه پښه ڪلي ڪنبي وي، يوه پښه ڪابل ڪنبي او منخ ڪنبي پښور پليتوي)، بيا هم د پر خند کا کا سوخت په وڀره تکره دے. پر خند کا کا دا مني، چي ڪه دولا ملا چرته خيله خله د عبدالرحمان ملا نه نيولي وه، نو خيرڪ خان به ڪلي نه ورک شوم نه و او زه و ايم، چي ڪه د خيرڪ خان کور هغه له خيل سيوري ڪنبي خاے ورکڙي و، نو خيرڪ خان به ورک شوم نه و او د هغه وختونه به داسي په شاتار نور شوي نه وو.

(بيا هم زه او پر خند کا کا دواڙه تهر کوو. ڪه خيرڪ خان ڪلي ڪنبي و، نو هغه ته خيل شتون چري هم په لاس ورتله نه شو او خيله پڙندگلو چري هم په لاس ورتلي نه شوه او نيازيني زرکي به د بي ڇوڪه خيرڪ خان خاندراه ڪنبي سا ورکڙي وه..... لوي خداے پخپلو چارو بنه پوهيري).

وختونه خود مېرaban هم نور شول. د بنار د ٽولو نه د لوي سبتھ.

سید پوسجیرشا مانی کنبی د خہ مہلمنو دُرناوی کنبی شیپی
 وینیپی ساتلو د پارہ بلنه راغله. مہرابان اؤ د هغه سره اوسېدونکو
 بدکانو دغسې خاے کنبی د نندارې تۆدولو خوب هم لیدلے نۀ
 ؤ. دغسې مانیو کنبی شیپی وینسولو د پارہ د کراچی اؤ لاهور
 حورې بللې کیرې. د مہرابان لخوا کور کنبی په بلنه اؤرېدلو
 ټولې خلی بېرته پاتې شوې. دا ولې؟

ټولو نه ورومبې د مدهوبالا سترگو کنبی وېرې چپه ؤوهله. د
 چاپېره ولاړو بدکانو د مخونو په لوستلو مہرابان ؤوې،
 ”کومه بلا چې زما په درشل زما گلونه شوکوي، زۀ د هغې بلا
 انگن ته حم اؤ هلته ئې ماتؤم. دا غېر خور شوے دے اؤ خواشینی
 په دې چې د سبتھ غوړونو کنبی ئې خان خاے کرے دے. هغه
 حکه لوي وړاندیز کرے دے. ما خپل وار تېر کرے دے. ما چې
 روشنی د پارہ هغه وخت بل خوک وژلي شول، نو اوس خو خپل
 سر نه هم تېره یم. خان وژلو ته خپلمه کول هم د بل وژلو نه ډېر
 ستغ وي.“

په مہرابان د دغه کور د استوگنو باور ؤ. بله ورخ مازیگر سمیتا
 د زرکې وېنستۀ رُمنخول اؤ مہرابان کور ته دننه شو. د سترگورپ
 کنبی مدهوبالا هم د هغه خواله راغله. زرکه خپل خاے نه داسې
 پاخېدلۀ اؤ خپله لوپتہ ئې په سر داسې خوره کره، لکه د قدوس
 خان په راتگ چې هغې یؤ خل بنکلې د خپلې لوپتې په سمولو
 لیدلې وه (اوس مونږ خیرک خان ته نیم سرے وئېلے شو اؤ کۀ
 پوره بنخه؟).

”ما هغه سره هره خبره غوڅه کړه. انگن باندې به څوک پښه نه رږدي..... مېدان به څوک د نندارې سر ته رسېدلو پورې نه ټولوي..... هغوي به مونږ هلته وړي، خو مونږ به خپله سورلي. کښې بېرته راځو..... که چا د قچرۍ کولو زړه وکړو، مونږ به هم په هغه وخت هلته نه پاڅېږو.“

زرکه پوهه نه وه، چې دغه خبرې مېرaban چا سره غوڅې کړې او سپينې کړې وې او ولې؟ هغه پوهه نه وه، چې په دومره لوي وړاندیز راتلو هم بدکان ولې وپريندک وو؟

هغه شپه راغله، چې که د هر چا زړونه هر څو مېرaban ډاډه کړي وو، خو بيا هم په ډکو ځورېدو وو. ماسخوتن سورلي د مېرaban دوي کوڅه کښې ولاړه وه. مېرaban او سميتا مخکښې وو. زرکه د هني، آرا او کوشليا سره ورپسې وه. مدهوبالا مېرaban د تگ نه پاتې کړه. په کوڅه کښې ټولې سترگې په دغه سورلي ښځې وې. ډېره موده وروستو مدهوبالا په مصله ودرېدله. د نمونځ ډېر ټکي هغې نه هېر شوي وو، خو د ولاړې او ناستې پاستې چل اوس هم ورتلو. د رکعتونو شمېر هم نه ورتلو، خو بيا هم ودرېدله. هغې څه وئېل نه. په مصله چې څه وخت ناسته وه، لپه ئې ځوره کړې وه او سترگې ئې په اوبنکو گويا شوې وې. ”الله دې د بدو سترگو او بدې ورځ نه وژغوري“

(هله! د پرځند کا کا دعا خو په کلونو وروستو د مدهوبالا په ژبه هم راغله. زرکه پياوړې ده).

هلته سازونه غږېدل. آرا او کوشليا د دغه سازونو وېنا سره

خوځېدلې. يوه سندرہ ؤ شوه، دوېمه سندرہ ؤ شوه او نندارې اوس هم څه په بله اړولې نه وو. په ورومېي ځل بهر نڅا د پاره سميتا په کوټه دننه زرکې ته څومره پښونې کړې وې، چې دوه سندرې پکښې سر ته رسېدلې وې. د کوټې نه د سميتا په راوتلو دغه سازونه غلي کړې شول او بيا ليدونکو نه سا وختله. زرکه انگن کښې ودرېدلې. رڼا د هغې د مخ وړاندې تته ښکاره شوه. د هغې په سپين اغوستن د زير رنگ گلونه لکه د پسرلي د زيري ځلند وو. زرکه د مېرaban پښو ته ټيټه شوه او دې کښې ساز هنگ کړو. ننداره کوونکي د هغې سترگو، مخ او ځاندرې ته ويلي شي او که د هغې په نڅا خپل سرونه د هغې پښو کښې کيږدي؟ سندرہ نيمې نه اوږدېدلې وه، چې يو مېلمه ځان نه لاس واخستلو. هغه ښځه پاڅېدلو او د سترگو رپ کښې ئې زرکه خپله غېږ کښې ونيوله، په زمکه ئې راوېرځوله او داسې ئې ترې خپل لاسونه او پښې چاپېره کړې، لکه چې يو وړي ځناور ته پېغله هوسۍ په لاس ورشي. سېټه خپله خبره سر ته ورسوله. د هغه سړي ورغلل او هغه مېلمه ئې د زرکې نه وښو کولو. مېرaban څه هم و نه وئېل. هم هغه وخت ننداره راوښغبتلې شوه او دوي خپل کور ته پخپله سورلي کښې روان شول. په ټوله لاره د زرکې سلگيو نه پرته ټول غلي وو.

په کور چې دوي دننه شول، نو مدهوبالا اوس هم په مصله ناسته وه. مېرaban ورته لږ پښه نيولې شو. د هغې خوږې لپې او سړو سترگو ته ئې وکتل او ښځه خپلې کوټې ته دننه شو. څومره کلونو

کنبی پہ ورومبی حُل مدهوبالا اؤ سمیتا د مہرابان دغه مخ
 وُلیدلو. هغه چرتہ ہم کور تہ پہ رانتوتلو نبغ خیلې کوتې تہ تلے نہ
 ؤ. مہرابان د کوتې ور حان پسی پورې کرو اؤ رنا ئی تپہ کرہ.

(شپہ نن ډہرہ بورنوونکې شوې وه. زرکہ د مدهوبالا اؤ سمیتا
 منح کنبی پرتہ وه. آرا، هني اؤ کوشلیا یؤ کت کنبی ناستې وې.
 خو خله دوي وُخارل، چې مہرابان به خیلې کوتې نہ ووتلو، د کور
 انگن کنبی به ودربدلو اؤ بیا به خیلې کوتې تہ لارلو). دا حُل چې
 مہرابان خیلې کوتې نہ ووتلو، نو نبغ د کور ور له لارو، د ور
 ژرندہ ئی لا بېرتہ کرې نہ وه، چې د سحر بانگ وُشو. نیم بانگ
 پورې هغه ہم پہ دغه حَاے ولاړ ؤ اؤ بیا بېرتہ خیلې کوتې تہ
 ستون شو. نورې دُرې وارہ ہم اوس اودہ شوې وې، خو سمیتا اؤ
 مدهوبالا شپہ د زرکې سلگیو تہ ژړلو کنبی اؤ د مہرابان خارنہ
 کنبی پہ ویسنہ تېرہ کرہ.

دُرې ورخې مہرابان د کور درشل نہ پښہ بهر ایښې نہ وه اؤ نہ ئی
 کور کنبی چا سرہ خبرې کرې وې. پہ خلورمه ورخ ما بنام هغه
 کور نہ ووتلو. دغه دُرې ورخو کنبی کټ چا هغه پوښتلے ہم ؤ، خو
 هغه خټه حُواب ورکړے نہ ؤ. پہ دغه ورخ کور نہ وتلو کنبی هغه
 مدهوبالاته ووي،

”کہ ما ناوخته کرو، نو ور تہ ژرندہ ووه!“.

شپہ مدهوبالاد ور خارنہ کنبی تېرہ کرہ، خو ژرندہ ئی ؤ نہ وهله.
 سحر سمیتا ورخپانہ راوړلہ، مدهوبالا له ئی ورکړہ اؤ پخپلہ
 نبغہ کوتې تہ ننوتله. ورخپانہ کنبی د بنار د یؤ نوموړي سړي

پتوؤ، چي هغه چا لويه لاره کښې وژلې ؤ او د هغه د ځاندرې څه برخې ئې په چاره غوڅې کړې هغه سره خوا کښې ايښې وې. په انځور ليدلو او خبر لوستلو مدهوبالا ورځپاڼه يو اړخ ته کېښودله. په هغې غونې ځير ځير شول. هغه سميتا پسې ورتلله، چې دې کښې ور بېرته شو او مېرaban کور ته راغلو. "سميتا!"

سميتا د ور کړپ پسې خپل نوم اوربدلو سره د کوټې نه ابلې پښې راووتله او مېرaban ئې وليدلو. مېرaban راغلو، سميتا او مدهوبالا ئې خپله سينه پسې جوختې کړې او ؤ ئې وئېل، "ځان وژلو ته خپلمه کول هم د بل وژلو نه ډېر سټغ وي (بيا هغه هم په ژړا شو او مدهوبالا او سميتا هم) د زرکې سلگۍ دا خو ورڅې زما غوړونو نه نۀ وتلې (مېرaban دواړه خپلې سينې نه اخوا کړې، خپلې اوبښکې ئې وچې کړې) ما بېگا د هغه په چغو کښې د زرکې سلگۍ ښخې کړې".

دغه مړې د سپټه نۀ ؤ. دغه مړې د هغه چا ؤ، چې د زرکې اومې خلې ته ئې ځان ټينگ کړې نۀ ؤ. د سپټه په بلنه باندي ټول بدکان گاگير شوي وو او بيا مدهوبالا خو ډېره وېرېدلې ځکه وه، چې سپټه د ښار هغه نوموړو سړو کښې شمېر ؤ، چې روپۍ هم ورسره وې، زور هم او روپۍ او زور د دغه وېرې موند نۀ ؤ. د وېرې موند دا ؤ، چې سپټه د يو ډېر تور زړه څښتن ؤ. خو ځله هغه مدهوبالا پسې لاس پښې وهلي وو او خبره دې له راغله، چې يوه ورځ ئې د مدهوبالا د ټښتولو هڅه هم کړې وه. بيا چې کله

راني ڇو بدڪانو خپله مېراڀان ڪرڻ، نو مدهوبالا هم د دة د
 سيوري لاندي د سبتھ ڪومي نه ووتله. د سبتھ نور هم څلور
 وروڻه دي. دوه مشران او دوه هغه نه ڪشران. تاسو د ڪراچي په
 نومې ځاے ڪنډې د هغوي پوښتنه وکړئ، نو اولس به درته
 ووائې، چې هغوي څومره پياوړي، نامتو او د سريتوب څښتن
 دي. د وينې تړون ئې سترگو ڪنډې دے، نور خو به د دغه وروڻو
 زړه چرې هم سبتھ له ور نه شي. د هغه مشر ورور دې خداے
 وځښي، هغه به پرې چوکه اينودله، خو چې ڪله نه د ڪراچي
 سياست ڪنډې د ژبې په بنسټ واکمنو د اوسېدونکو وېش پېل
 ڪړو او بيا يوې ځانگړې ژبې سره ئې خپل ټول ڪومک وټرلو، نو
 سبتھ د مشر ورور لاس نه هم ووتلو. د ويوونکو د غاړې دې وي،
 خو گڼې ځلې وائي، چې خپل مشر ورور دة پخپله وژلے و.

نهمه شېبه

ما هغه وخت عبدالغفار خان پېژندلو. هغه زما د کلي د يو خان خوږ و. پلار ئې زما ياد نه شي. د درې خانانو پلار و. هغه درې واړه پېژنم. اولس به ورته باچا خان وئېلو. زه خبر نه وم، چې هغه ته باچا خان ولې وائي؟ (خپل نوم ورته ولې نه وائي). خه موده اگاهو زمونږ د کلي منير بابا چې د جلال اباد نه راستون شو، نو په جومات کښې ئې خبره کوله، چې "دا خو مياشتې سوکړه وه، خود باچا خان بابا جنازه چې پورته شوه، نو سوکړه ماته شوه".

منير بابا خو پخپله بابا د م، هغه باچا خان ته بابا وائي؟

منيربابا ما ته او زما د ترونو خامنو ته او زما پلار ته او زما د پلار ورونو ته ډېر گران ؤ. يو سبب خو ئې دا ؤ، چې هغه د كلي پخوانو مشرانو كښې ؤ. اوس خو زما د نيکه سره نور ټول مړه دي. منيربابا، كوستان استاذ، تازه نور بابا، پايدين بابا، شكور استاذ، سابق صېب او سپدولي بابا ژوندي دي. بيا دې نورو كښې زه پايدين بابا خپل نيکه گڼم، ځكه چې د هغه خوي صلاح الدين كاكا زما د پلار د ځلميتوب ملگره دے او دغه ملگرتيا اوس هم بنه كلکه ده (او تر هغې به كلکه وي، تر څو چې زما د پلار ځامن يا د صلاح الدين كاكا ځامن پږځمن شوي نه وي) او شكور استاذ راته ځكه ډېر گران دے، چې پټۍ سپپارې نه واخله د والناس پورې ئې راته قران په وئېلو هم زده كړه دے او ژباړه هم. د منيربابا سره زمونږ د مينې دوهمه موخه دا وه، چې هغه زمونږ د نيکه ډېر نژدې ملگره ؤ. زمونږ نيکه د پوجون بابا (خدا دې وځښي) مرگ نه وروستو زمونږ د كلي د جومات ساتندويه ؤ او كله چې زمونږ نيکه مړ شو، نو د كلي اولس منيربابا ته دغه پټكې په سر كښودلو (بيا وروستو چې منيربابا مړ شو، نو عزيز كاكا د جومات ساتندويه شو. الله دې ژوند د ساتي).

يو منيربابا به باچاخان ته "بابا" نه وئېلو. د ډيورنډ كښې په دواړه اړخونو پښتنو هغه خپل "بابا" منله ؤ. پښتانه چا ته وپريا د "بابا" او "ماما" نوم نه ورکوي. پولس نه وپريږي، نو "پولس ماما" ورته وائي او پيري نه وپريږي، نو "پېر ماما" ورته وائي. پاتي

شو، ”بابا“. دوي هغه چا ته ”بابا“ وائي، چې دوي ئې ؤمني.
(گورگور بابا پکښې نه شمېرم، هغه هسې بابا شوے دے).

د ”انجمن اصلاح افاغنه“ نه د ”خدائي خدمتگار“ پورې به هغه د خپلې خاورې، خپلې ژبې او خپل اولس خبره کوله. دې منح کښې هغه خپل ځان هېر کړے ؤ. پښتنو په ځوانۍ کښې ”باچا خان“ کړو او په سپينه ږيره ئې ”باچا خان بابا“ کړو. کراچۍ کښې د دغه باچا خان په نوم يوې گرځونې له هم نوم ورکړے شو. څه وخت چې واکمنو کراچۍ د ژبې په بنسټ وېشله، او د يوې ژبې ويونکو د بلې ژبې ويونکي وژل، نو هغه وخت باچا خان کراچۍ کښې ؤوې،

”د هندوستان وېش نه وړاندې تاسو د مسلمان، هندو او سيکه په نامه ځانونه وژل او اوس د پښتون، مهاجر او پنجابي په نومونو يو بل وژئ. تاسو د يو بل د رڼاوے ولي نه کوئ؟“

د يو بل د وينې ارزښت ولي نه پېژنئ؟

د يو بل برخه او حق ولي نه منئ؟

د وينې وړم نه تاسو له ولي کرکه نه درځي؟

ستاسو سترگې ولي مينه ليدل نه غواړي؟

تاسو د وطن په مينه ولي نه يو کيرئ؟“

نن د هغه د تلين په وړومبۍ ورځ نړۍ هغه او د هغه په بنونه او بنودنه پسې لاسونه ؤمروړل.

کلي کښې راپورې خپل تمبل له تېل ورکړي او نمر ته ئې ايښے دے. کلي نه درې ډولۍ لارې او يوه ډولۍ ورته هم راغلي نه ده.

سبا نه بله ورځ به ما بنام دا تمبل د ځيرک خان اوومې نه وروستو په ورومبي ځل د قدوس خان کور کښې و غږېږي. ميرگاتي له (نه ريښتيا) فردوس خان له ئې نيوکه وکړه. دا ځل چې راپورې تمبل غږوي، نو مابتي به نه وي. مابتي خپله مور او ښکلي نيمه ځله ستانه کړي دي. هغې ورته خپله پرېکړه ووييله، چې د ځيرک خان سره دغه کور نه هغه هم وتلې ده. ښکلي به دغه ورځ خپل اغوستن کښې نه ځايېږي، خو دا خبره لرې ده، چې د بلقيس زړه به د راپورې تمبل سره تړپک ووهي. فردوس خان تلو تلو، نو په شيشره مښېدو. هلکه! شيشره چې پېغله شوه، نو ښايېږي شوه.

مېرaban مياشت کښې دوه ځله بهر نڅا د پاره زرکه او د هغې سوېلې بوځي. اوس خو دغه کوڅه کښې ټولو نه لوي کور د هغوي دے. زرکه لکه د نواب د لور ژوند کوي او دې ژوند کښې کله کله هغې ته د خپل کلي د کور نږدې بلې ورياده شي، کله کله ورته د مابتي مينه ودرېږي او کله کله ورته کميله په غوږ کښې "څنگه ئې دغه؟" ووائي..... خو دا خبرې دومره د اوږدو نه وي. مدهوبالا مجمر راخستې وي او يا ورته سميتا خپله يا د مدهوبالا يا د مېرaban قبصه راخستې وي. اوس خو د هغې لاسونو باندي د نکريزو رنگ نه پيکه کيږي. که سميتا نه وي، نو آرا وي او که هغه نه وي، نو هېلن وي او که هغه نه وي، نو بل چا نکريزې خوشتې کړې وي.

مېرaban مياشت کښې يو ځل خامخا د خپلې مور پوښتنې له ځي. د هغه مور اوس هم هغه خپل نه گڼي، خو ورور ئې د تېرو

خو میاشتو نه کور ته د هغه راتگ خپل سپکاوے نه گڼي. اوس
مېرaban هلته ډکې منگولې ځي.

(اے پليستې نړۍ!)

مور ئې هم ډېره غاړه پسې نه وړي. خو خپله پره نه مني. هغه د
سندھ د يو پېژندلي خپل سره تړون لري. تربور مېرbor به ئې ورور
له پېغور هم ورکوي، خو بيا هې هې پليستې نړۍ! پېغور پېغور
دے خود مېرaban ډکې منگولې.

مونږ نه دا څنگه هېر شوي دي، چې سېته هغه ورځ خپله ماڼۍ
کښې زرکه وليدلې او بيا پسې ورپېښ نه شولو. مېرaban دا گڼل،
چې هغه شپه په زرکه غوټه کېدونکې په ښار کېږي او شولې شو او
د هغه هاغه دغه د هغه نه غوڅ شوم د هغه په ځله کېږي
ورکړې شوم و، نو گڼې دا ډېره وه؟ مېرaban پوهه نه و، چې
سېته هغه مړې په شرق هم نه ويشتلو. نن چې مېرaban کور
کښې نشته، سېته د هغه انگن ته ورغلو. د خپلې کوټې په
درشل ولاړې زرکې چې څنگه وليدلو، نو دننه لاړه او ښکاري په
کوټره شخوند پسې ورننوتلو. دا خو ښه وه، چې سميتا ليدلې و
او دا ښه وه، چې د سېته سره ټوپک گرځوونکي بهر ولاړ وو.
سميتا چې کوټې ته ورننوتله، نو سېته بيا زرکه کتې کښې
خمولې وه او کميس ئې ترې شلولې و. خداے دې دوي په ښکې
واړوي، خو پرتو غاښ اچوئ کنه!!!

سميتا په خداے د دې چې د سېته لاس نيولي وو، د هغه په پښو
پرېوتله او و ئې وې،

”سبتہ صب! کہ تہ خپلی اوبہ ویستل غوارې، نوہی! ما واخله.
زہ بہ ویش ہم نہ کوم. چي څنگه دې خوبه وي، خو دې سپېڅلې
تہ څہ مہ وایہ.“

”زمرې وابنہ نہ خوري.“

”تھکے اللہ جو واسطو. ان کے چھہ دے“

زرکه کہ د هغوي په ژبه نه پوهېدله، خو په دې پوهه وه، چې دغه
وږه څارو د هغې پربنسودلو ته چمتو نه دے. دغه وخت
مدھوبلاهم کوتې ته دننه شوه او چې څنگه ئې سبتہ وُلیدلو، نو
په هغه ځای پنبه نیولې شوه. لاس پنبو نه ئې سا ووتله.

”راځه! راځه! ډارلنگ!“

د سمیتا مدھوبلا ته پام شو او په ځای ودرېدله. هغه نېغه
ورغله، په زرکه ئې خپله لویته خوره کره او یو اړخ ته ودرېدله.
دغه وخت پورې نور اته نېغه بدکان هم کوتې ته ورغلي وو.

”تا ما پسې خپلې تهي شلولې وې، ما غاړه ایښې نه وه. اوس دا
ماشومه پرېږده! تہ چې څه وائي، زہ به هغسې کوم. زما د غوښې
یوه یوه تیکه په چارو غوڅه کره. زہ به هېڅ هم نه وایم. هس!
واخله!“

مدھوبلا خپل دواړه لاسونه خواره کړي، سترگې پټې کړي او
دواړه شونډې جوختې کړي. د زرکې سترگې تړېدلي وې.....
هغې لویته ځان ته نیولې وه او هرې سلگۍ سره ئې بې شمېره
اوبنکې بهېدلې. سبتہ د زرکې خوا نه روان شو او خپل بنه لاس
ئې د مدھوبلاخت ته وغوځولو او هغه ئې ځان ته جوخته کره. بل

لاس ئې د هغې کمیس نه لاندې کړو او په کوناتو ئې ورله خوره
سپېره منبل پېل کړل.

”هغه وخت ته خوږه وې.....“

اومه وې.....

نېنځکه وې.

اوس ستغه شوې ئې. زما ستوني نه ستغ شيونه نه تيريري. ما
خپل ستوني له د پستو نمریو خوند ورکړې دے.

ته به مې ونځنېلې.“

هغه په زوره زوره وځاندي..... د مدهوبالابدي نه خپل لاس وباسي
او بيا زرکې ته مخ واړوي.

”ااا!“

د سېته شېطاني سترگې ځان ته په کتلو ليدلو سره د زرکې ځلې
نه د وېرې ډک غږ ووتلو او ناڅاپه ودرېدلو. دغه وېره د مېرaban
ليدلو سره پښه نيولې شوې وه.

”دا څه؟“

د مېرaban شونډې ډېر سوخت نه تورې شوې.

”سېته صېب! دا دې بڼه و نه کړل (هغه د زرکې خوا له لارلو، هغه
ئې پاخوله، لويته ئې ترې چاپېره کړه) ورپورې کړې!“

”ما سره دومره زور، واک او چل شته، چې تاسو ټولو نه هم دلته
اغوستن وباسم او لوڅ او برېنډ مو د بنار په لارو کوڅو کښې
وگرځوم. ستاسو تپوس به ما نه څوک وکړي؟ (هغه د مېرaban خوا
له راغلو) دا نېنځکه ما ته دلته پرېږدئ او ورک شی! پښې

سپکي کړئ!“

”ما هم ژوند بروتوب کښې تېر کړم نۀ دے. ستا غوندې لکې خوتې گرځېدونکو خو دا نړۍ وړانه کړه. ستا زور او واک پخپل ځاے، خو اوس ما هم د خپلو مېرabanانو نه دومره زور، واک او چل اخستي، چې په بنځونک اغوستن اغوستلو به درته ځان بد ښکاري، خو نور به که خبر وي، بنځې ته خور وائې.“

(او هو! ښه، نو مېرaban دا غواړي. سمیتا بهر ووتله. د سېتهه سرو ته ئې ووتېل، چې سېتهه شپې ته ایسار شو او هغوي لارل (هغوي د سېتهه په تنده پوهه دي، چې هغه دغسې تودو پالنگونو کښې پستي برستن ته شپې د پاره کله کله ایسارېږي)).

بدکانو د سېتهه ځله کښې شوړه ورکړه..... د کوټې ور ئې پورې کړو..... هغه ئې کت کښې لاسونو او پښو نه وټرلو، ترخونو نه نوم پورې ئې ترې هم بیاسته تاؤ کړه او په اوچت غږ کښې ئې دا سندرہ په تېپ سوره کړه،

”الے..... الے موحا مارو اړه!

او موحا جوگي اړه!

مارورا متېهرا مونجا!

مارورا سوهنا مونجا!

مارورا لاهوتي مونجا!“

د مېرaban په وینا زرکه بلې کوټې ته بوتلې شوه. آرا او ښنا هغې سره لارلې. تېل راؤړمے شول او مېرaban د سېتهه پرتوگ د کت په پیاړمه ځوړند کړو. هغه ډېر زورونه وکړل، خو اوس گېر و.

مېرaban پخپل لاس تېل ؤ مېنل او د سېتهه غمانې او لينگي ئې غورول. هغه پخپلو لاسونو دغه دومره ؤ مېنل، چې اوس ئې تلے سوزولو.

”نېک خو بيخي سر نه اوچتوي“ (د سېتهه په زورونو پرهر شوؤ پېنو ته کتلو سره مېرaban کوشليا ته ؤوي) ”راشه کنه! که ستا لاسونه ئې جيگ کړي“.

اوس مېنل ډېر شوي وو. سېتهه هم سترے شوے ؤ. هني او نيمت او کوشليا يو خوا شوې، سميتا او کرن او تیکارا بلخوا شوې. دغه شپږو د هغه پېنې کلکې ؤ نيولې او مدهوبالاد هغه پېنې ؤ سپر دلې. سېتهه بيا ډېر زورونه ؤ کرل او بيا سترے شو.

”دومره زورونه خو ما ژوند کښې ليدلي نه وو. خه زياتے خو درسره نه کوؤم، مار دې ايجازه کښې راولم، چې پردی لونه او خامن نه چيچي (د سېتهه په نوم کښې هغه په دواړه لاسونو يو خو ديکې ؤ وهلې) دا سندره نوره اوچته کړی او چې خنگه زه لاسونه اوچت کړم، د ده پېنې دومره زور سره راکاږی، چې سورې ئې خيرې شي“.

”جوگي ايا مونا سونجاتا

جوگي ايا مونا سونجاتا

ايرا وين وچائي ويا

الے... الے موجا مارو اړا.....“

د مېرaban غږ سره چې بدکانو زور کړل، نو د سېتهه دواړه پېنې يو بل نه په جق لرې کړې شوې او د هغه د رگونو د غوښېدلو شر

واؤر بدلے شو. سبتيه خپل هوش وُبا ببللو.

”د بنار په يوه كوڅه كښې ئې وُغورځوئ. كه د خپل پلار نه زېر بدلے وي، نو د نمر سترگه ختلو نه وړاندې به مړ وي او كه مور ئې گاونډي ته اېږي وئيلي وي، نو بيا خدا مے كړمے ناكام د مے، پخپله به خه كؤم نو“.

دوه ورځې وروستو وُرخپانه كښې د سبتيه د ځان وژنې خبر خپور شومے و. يوه لويه قېصه هم ورسره وه.

”دې قېصې نه خو مونږ هېډو خبر نه وو“
نيمت ووي.

سبتيه بڼه سر مے نه و، خو د سبتيه مور بڼه بڼه وه.

نيمت دغه كور كښې اوسېدونكې يوازې بدك د مے، چې دغه هم چيره كړمے شومے و. هغه دغه كور كښې يوازې بدك د مے، چې بهر څوك په لاس ورشي، نو هغه نه مخكښې كيږي. خپل خارښ د پاره په بوكه كيږي، پېسې نه اخلي. خدا مے دې نه كړي، چې مېرaban ترې وُغورېږي، گڼې مړ به ئې كړي.

نيمت به كله كله په ژړا شو. هغه كښې دننه سر مے به نېغ شو او د هغه زړه به ئې په موتي كښې كلك ونيولو. د هغه ځلې نه به پشم روان شو او د هغه سترگې به سړې سكروتي شوې. په ډډه به واؤر بدلو او چې په ځاندره كښې به ئې خه خوځښت هم نه راتلو، نو چغې به ئې كړې. د هغه ډرډ او خوږو باندي د هغه مېرaban پوهه و. مېرaban خپل كور كښې د استوگنې لاره هغه له د هغه د قېصې اوږدلو نه وروستو وركړې وه او هغه وخت ئې ورته

وئيلي وو،

”د خدا ۾ په کارونو کښې گوتې وهل مې خوښ نه وي. د دې زور سړي نه وروستو ووځي.“

نېمت ته به چا وئيلي نه وو، چې چيره کېدلو سره غېښې نېغېدلو نه وځي، خو زړه خپل تخنېدل او غوښتنې نه پرېږدي. د نېمت ژوند لکه د يو هروختي عذاب تېرېږي او هغه هم کانه دے، چوي.... نرېږي.... ماتېږي، خو څه وائي نه.

دې څلور پنځه کلونو کښې پېدرگل هم شونډې سړې کړې وې. هغه اوس پوهنتون نه وتلے دے او څوارلسم پورې ئې زده کړه کړې ده. اوس هغه د کراچۍ د هرې کارخانې، هر مکتب او هرې ادارې ور وهلے دے، خو هغه له څوک کار نه ورکوي. ورځپاڼه کښې چې کله هم د څه کار او وظيفې د پاره غږ لولي، نو هماغه وخت هلته ورځي. پلار ئې ډېر پوهه کړو، چې بل څه کار کوه، خو ځوے ئې غاړه نه ږدي.

”ولې؟ ما چې دومره زده کړه کړې ده. ما ته به څوک دا ووائي، چې زه ليکل لوستل کولے نه شم. دلته سړي کار کوي، بنځې وظيفې تر سره کوي، ما کښې څه نيمگړتيا ده، چې ما له وظيفه نه راکوي؟ زه به بل څه له گوتې نه وړم، تر څو چې مې خپل دغه مرام ترلاسه کړے نه وي.“

مونږ خو څوره لپه يو، چې الله دې وکړي، چې هر چا ته د هغه حق او برخه ورکړې شي. د نړۍ په مخ چې چرته هم گړکه زېږېدلې ده، د دغې گړکې د ځېلو په کنستلو مونږ د بل برخې او حق ته تور

زړه وینو او بیا هم دغه کرکه د کورمو، خېلونو، سیمو، قامونو او هېوادونو تر منځه د نڅښتې تاده گرځي.

د تېنتیس جان په مخ او سترگو کښې چا هم د مرگ وېره لیدلې نه وه. هغه ټول ژوند په مرگ پسې ملنډه کښې تېر کړو. لامه توپنچه به ئې هر وخت په ټوټې خوړنده وه. هغه داسې هم نه ؤ، چې هر وخت به ئې گڼې تورې نه وینې څڅېدلې. هغه چرته هم چا ته ستغه سپوره وئېلې نه وه او ښکاره ده، چې هغه چا سره ستغه سپوره نه وه کړې، نو په هغه هم څوک بلوڅېدلې نه دي. لامه توپنچه د هغه د تره وه او تره ته دا ډېر نژدې ؤ، نو هغه ورله یو ډول د والی په توگه دغه توپنچه ورکړې وه.

زما ورسره خدا ۷ شته، دغه توپنچه هم نه خوښېدلې، خو چرې مې ورته وئېلې نه وو. دومره ده، چې یوه بله خبره مې ورته کړې وه. خپل ماتور کښې به د هغه پښه په اکسلاټر ډېره جوخته وه. ما هغه ته یوه ورځ ووي،

”جانیه! ته دومره توند ماتور مه ځغلوه. دا خو تامرې دي، بیا به سمې شي، خو خدا ۷ مه کړه، که ځان یا بل څوک لارو ۷ در نه.“

”ایاتولا“

د مرگي وېره مې په سر باندې سوره ولې کړم؟

د رنگ نه ډکه دا نړۍ ځان ته سپېره ولې کړم؟

(په زوره زوره ئې وځاندل) مرگ په نېټه د ۷.

”خو وگور ۷ ته د چیرو نېنځکه ده، چې بیا به ئې وگنډې او نه د

تامرې ماتور د ۷، چې بیا به تامرې نېغې او کوشېر کړې.“

د هغه مخ نه خندا ورکه شوه. ما ورومبي ځل د هغه سترگو کښې
وېره وليدله. رو غوندي ئې ووي،

”اياتولا! زه د باجوړ خان هومره زړه ور خو نه يم او نه د خپل تره
هومره باتور يم. کله کله د شپې چې خلم، نو غوړ کښې را ته
څوک ووائي، ”بوؤؤ“ او زه وېورنېږم. يار! دغه بو ما ته د مرگ
ښکاري. زه راپاڅم او په زور زور وځاندم. دغه په زور زور خندا
کښې د بو غوړ ورک شي، خو هغه بيا هم وي، زه ئې غږ نه اؤرم. (د
هغه غږ نور هم ټيټ شي) زه ئې غږ نه اؤرم، خو هغه بيا هم وي.
هغه بيا هم وي. (بيا ئې غږ خپل ځاى له راشي) کله کله دې
ورندار ما وپوښتي، ”دا په تاڅه وښي؟“، زه ورته ووييم، ”بو دى،
و مې ځغلوه“. هغه زما په خندا نه پوهېږي او که پوهېږي هم، نو
څه وائي نه. اياتولا! دا ښځه هم څه بلا وي. پوهه به پرې نه شي.
گوره! ستا هغه ستا څومره پاملرنه کوي. ستا غوندي پيرياني
سره به څوک وخت تېر کړي؟ او هغه هم کاپيران!“

هغه بيا په ډېره زوره زوره وځاندي. زه پوهه شوم، چې هغه ته بيا
غوړ کښې چا بو ووي. ما ورته تگ کښې ووي،
”پيريان دروغ دي (ما د هغه لاس خپل منگول کښې لږ جوخت
وښووه، ځله مې د هغه غوړ ته نژدې کړه او چې کله ترې روانېدم،
نو) مرگ ريښتيا دى.“

هاغه ورځ هغه ما ته څه و نه وئېل، خو ډېر وخت پورې ما دا
گڼل، لکه چې هغه ما ته گوري او زړه کښې وائي،
”جانیه! وځانده جانیه! بو دى.“

”د ژمي تور ما بنام کښې لږه خوره وه. ناخاپه يو چړينگ شو، بيا يو لوي غرخ شو او بيا...“ ډېرې ځلې دي، ډېرې خبرې دي. ما پخپله دغه د ډغرې ځامه ليدلې نه دے. وختي رياض وې، چې ماتور ئې بيخي چپریت شوم. ځوم ئې ژوبل دے او مېرمن ئې هم. پخپله ئې سر خوړلې دے.

”گوليه! که ماتور ئې په ونه نه و وراچولې، نو اوس به ئې بنځه او ځوم هم مړه وو.“

ما چې د پېروشا خبره واؤرېده، نو هغه ته مې ووي،
 ”گوليه! تېنتيس ځان وژلو سره د خپلې بنځې پېغلتوب او د خپل ځوي راتلونکې ژوند هم وژلي دي.“

خبره ما پېروشا ته د گولي په نوم واؤروله. هغه دواړه پرې ځان پوهوي. تېنتيس خان ته به اوس بؤ غږ نه کوي.

”روژه راغله ډانگ په لاس

لوي وهي واره ترې خلاص“

زرکې ته د روژې په راتگ خپل کلي کښې د وړو هغه چغې وريادې شوې وې، ځان سره ناسته دغه خيالونو کښې ورکه وه. مابتی، مړخپنې او شانواؤ د هغوي نورو همخولو نجونو به په يو غږ کښې چغه کړه،

”روژه راغله ډانگ په لاس

لوي وهي واره ترې خلاص“

او دغه لارو کښې به تودوښه شوه. قدوس خان به کور د پاره ډېر څه راؤړل. په روژو کښې به ما بنام پانوس خان د نمونځ په نوم

ووتلو او بيا په پوله به ئې د خپلو ملگرو سره سيگرېټ څښکل. بنسکلي به ورنډار ته د سيگرېټو گيله کوله، ځکه خو چې به پانوس کور ته تللو، نو هغې نه اگاهو به ئې ځله سمه شوړه باندې ووينځله. د ورنډار خپل سپين ږيرے هم روژه کښې باتۍ ته تيله وهي، خو اوس مشره مور نشته، چې څمخ.....“

هلته په کوټه کښې مدهوبالا سره خوا کښې مجمر پروت دے. مجمر کښې پراته سکاره مړه شوي دي. ټول سپيلني لوگي شوي دي. مدهوبالا خو د ما بنام نه سميتا ته وئيلي وو،
 “که لږ سپيلني يا نمبر چا راوړل“.

“سبا به راوړم مدهو! اوس خوشته کنه؟“

“دغه خو پانې دي نو. بېگا له مدهوش راځي، ځکه مې وئېل. د هغه ډېر خوښ وي“.

سم د ما بنام نه مدهوبالا خان پسې د کوټې ور پورې کړے و. هغې د خپل مخ نه واخله، خپلو پنډو پورې ټول وېښته تورلي وو. د مدهوش د خوښې زېره ساړي ئې اغوستې وه، يو گل ئې خپلو ځنيو کښې ايښے و او هم د دغه گل رنگ ئې خپلو شونډو له ورکړے و. دا ځل مدهوش هم ډېر وخت هغې نه لرې و او دا ځل ډېره موده تېرېدلې باندې په ورومبي ځل هغې خان باندې پيکه شوي پېغلتوب له بيا رنگونه ورکړي وو..... د مخ کوټونه ئې پټ کړي وو..... خپلې سپينې څڼې خو به هغې هسې هم تورولې، خپل تېر جوين ئې بيا مېلمه کړے و.

مدهوش سره سميتا، هېلن او زرکه هم د مدهوبالا کوټې ته

ورغلې. دغه اوس لوي کور ؤ. اوس د هر چا خپله کوټه وه، خپل کټ ؤ. دومره موده کښې هغه وختونه تلي وو، چې يوه کوټه کښې څلور کټونه او زياتره په يو کټ کښې دوه ښځونک. اوس ژوند کښې پراختيا راغلې وه. مېرaban چې مړ شوه د مې، نو د دغه کور پاملرنه سميتا ته په غاړه شوې ده. "سبا به راوړو مدهو! اوس خو شته کنه". کله چې سميتا مدهوبالا ته دا وئيلي وو، نو هغې ته خپل مېرaban ډېر ياد شوه ؤ. مېرaban تل هغه لکه د خپلې لور ساتلې وه او هم لور به ئې ورته وئېل. دا نوم مدهوبالا ئې هغې له نړۍ د پاره ورکړه ؤ. د مېرaban پخپله ځله به تل هغې د پاره "لورې" ؤ.

د هغه ورځ نن څلور کلونه ؤ شول. مېرaban ډېر ناروغه ؤ. خپله سورلۍ کښې هغوي د روغتون نه کور ته تلل او په لاره د جمعې نمونځ نه اگاهو امام صېب د جومات مخې ته څو سپين روبو سره ولاړ ؤ.

"لورې! چې کور ته لاړ شو، نو نمونځ به کووم".

بيا مېرaban هېڅ ؤ نه وئېل. سميتا او مدهوبالا خو ورته هم څه وئيلي نه وو.

کور کښې بمبې ته په کټکي ناست مېرaban خپلې پښې ووينځلې، مدهوبالا لاس نه ونيولو، د زرکې کوټې ته لاړو او زرکې زر زر دوه مصلې په زمکه خورې کړې.

"زه هم اودس کښې يم"، مدهوبالا ووي.

"خو بله مصله نشته"، زرکې زر ځواب ورکړو.

”دوه مصلې درېو له ډېرې دي“، مېرaban غوڅه كړه.
 هغه ورځ په نمونځ كښې مېرaban ډېر ژړلي وو. د زرکې خودومره
 څه نه وو، خو مدهوبالا ډېر ژړل. سمیتا هم دواړه لاسونه خپل
 شيوا ته غبرگ کړي وو، د هغې اوبنکې هم نه ودرېدلې.
 ”يوه ورځ زه نمونځ د پاره جومات ته ننوتم. يو سړی زما خوا نه
 اخوا شو، زه بل ته نژدې شوم. هغه هم زما نه اخوا شو، زه بل ته
 نژدې شوم. دې كښې يو سړي مولانا ته گيلله وکړه. مولانا زه
 ورتلم،

”څه تنگولو له راغله ئې؟ زر تر زره وځه!“

زه جومات نه راووتلم. بله ورځ مې يو بل مولانا نه تپوس وکړو،
 چې زه به جومات كښې څنگه ودرېرم؟ هغه ډېر بښه ؤ، هغه را ته
 ووي،

”جومات كښې به سړي ودرېري، بيا تاسو.“

ما ورته ووي، ”زه خو هلك يم؟“

هغه موسکې شو، ”ته د هلك غوندې ئې.“

بيا زما کور كښې هم زما وروڼو، زما خور او مور زه پېغور گنلم.
 زما پلار مړ ؤ. زه خپل زړه له دا دلایسه وركووم، چې زما مور زما د
 وروڼو لاس ته ناسته وه، ځكه ئې زما د وروڼو د زړه خبره پخپله
 ځله كوله، گنې بيا چې كله (هغه د زرکې تندي بنكولولو د پاره
 لږه غلې شوه) دا غورمخې زمونږ کور ته راغله، نو زما وروڼو هم
 زما مور سره زما مخ کېدلو ته غاړه کېښودله.“

هغه شپه هغه د مصلې نه اوچت نه شو او ډېر وخت ئې ژړل. د

هغه ژړا کښې زرکه هم اوده شوې وه. زرکه چې د سحر نمونخ ته پاڅېدله، نو مېرaban سره مدهوبالا او سمیتا سرې سترگې ناستې وې. دغه کور کښې ټول سرونه بې سيوري شوي وو. اوس د مېرaban په وېنا د دغه کور مشرتابه د سمیتا سره وه.

هېلن غږ وکړو، خو مدهوبالا ور بېرته نه کړو. بیا ئې غږ وکړو، خو دا ځل هم کوټه کښې دننه کشکړپ و نه شو. چې کله د سمیتا په دې غږ چې ”مدهو! مېلمه دې راغلو“، هم چپيا وه، نو سمیتا گاځيره شوه او د کوټې تمبه ئې بېرته کړه. څه ويني، چې مدهوبالا کټ کښې پرته ده. د هغې خوا کښې مجمر پروت دے او دغه مجمر کښې ټول سپيلني سوزېدلي دي او ټول سکاره ايرې شوي دي. خو شېبو کښې د کور ټولې اوسېدونکې دغه کوټه کښې وې او د ټولو سلگۍ ماتې وې. يو مدهوش نه ژړل. مدهوش غلے ناست و او خپله غېږ کښې ئې د مدهوبالا سر ايښے و. زرکه خود هر چا نه ډېره ژړېدله. خو شېبو کښې د مدهوش د سترگو نه يوې رڼې اوبنکې د هغه د ځېځمې نه پښه په انتگي کېښودله او د دغه اوبنکې پلؤ نيولې نورې گڼې اوبنکې روانې شوې. هغه ځله و سپردله،

”بېلتون د مرگ استازے

د بېلتون رنگ تور دے

د مرگ ونگه توره ده

بېلتون د يار سترگو نه

د ژوند رڼا واخسته

بيلتون د يار شونډو و نه
 په زور موسکا واخسته
 بيلتون د ياره سره
 زما نه ساه واخسته
 بيلتون د يار انځور نه
 د بنکلا رنگ و ترورپه
 بيلتون د يار د غږ نه
 سندريز شرنګ و ترورپه
 بيلتون تالا کر مه زه
 بيلتون تالا کر مه زه
 د نيازبين ژوند خدايه!
 د سپيره مرګ خدايه!
 زما نيازبين جانان
 زما نيازبين جانان
 زما نيازبين جانان (يوه نيمه سلګۍ)
 زما نيازبين جانان (يو څو سلګۍ)
 زما نيازبين جانان (اوس غېږه کښې مدهوبالا و نيسي او
 په چغو ژاړي او ورسره نورې ډېرې سترګې په ژړا دي)
 زما گل خاورې نه کرې!
 زما گل خاورې نه کرې!

د مدهوبالا جنازه مولانا شېر بهادر کېماري و لوستله. د بناغلي
 مولانا نه چاپېره اوسېدونکي مليان ډډه کوي. بناغلي مذهبي

مشران په مذهبي غونډو کې په دې وړاندیز کېون کوي، چې بناغلي مولانا شېربھادر کېماري ته به بلنه نه ورکوي. د بناغلي مولانا نژدې اوسېدونکي هغه سره ډېره مينه کوي او د هغه هره خبره په سر سترگو مني. د نورو بناغلو مليانو منونکي د هغه او د هغه منونکو سره ځکه نه نژدې کېږي، چې هغوي ته وېبله شوي دي، چې په دې وخت کې مولانا شېربھادر کېماري د خداي لخوا يو ازمېښت او يوه فتنه ده. هر څو که دغه بناغلي مليان د بناغلي مولانا داسې څه خبره په گوته کولې نه شي، خو دومره وخت اولس سره کوم ځای وي، چې ځان پوهه کړي. هغوي خو د کنډک گډوري دي، چې په کومه لاره ئې بوځي، چې په کومه چرې ئې حلالوي او چې په کوم نوم ئې صدقه کوي. د مدهوبالاجنازه کېسې د شمېر خو بنځونک او بدکان وو او شېر اته د بناغلي مولانا مقتديان.

د جنوبي ايشيا په اسمان بيا تورې وريځې وگوانېږي. دا ځل اېتمې چاؤدنو د هند لخوا پېل وکړو او چاپېره دا گنگوسي انگازه شوې، چې هند به اوس په پاکستان بريد کوي. د پاکستان لخوا خپله اېتمې وسله ډاگيز کولو کېسې ځنډ او دغه ځنډ د دغه گنگوسو اور له نور هم پوکي ورکړل. خبره دې له راغله، چې پاکستان هم اېتمې ځوابي چاؤدنې وکړې او نړۍ د نورو دوو داسې هېوادونو پېژندنه وکړه، کوم چې هر وخت يو بل سره د تورې په څوکه خبرې کوي او اوس په زمکه ژوندي د لويې درکې سره مخ شول. د چاغې په غرونو کېسې شوې د دغې

پاکستاني اېټمي ازمېنې د يادونې نځېنه د پېښور رېډيو سټېشن د ودانۍ په يو ګوټ کښې شېرشاه سُوري پُل ته څېلمه روغه کړې شوه. زه خودا د پاکستان د شين گنبد دننه د پښتون په وينو سور وجود او شتون پسې ملنډه گڼم. پاکستان هر توغندي او هرې وسلې له د پښتنو اتلانو نوم ورکوي، خو بنسوونځي، پوهنتون او روغتون باندې ئې د نورو قامونو د مړو نومونه ايښودلي کيږي. پښتون بچي ته د عربو تاريخ زوتولې کيږي او د پنجابيانو ليکلې شوې جغرافيه ورته بنودلې کيږي. مذهب د هغه د قامي پېژندګلو وړانولو د پاره پکارولې کيږي او د مذهب په نوم هغه د نړيوالې نځښتې د پاره د خشاک په توګه استولې کيږي. اولس دومره وږمې کړم شوم د، چې هغه د خپلې برخې غوښتلو د پاره وخت نه مومي. که څوک راپاڅي، نو هغه پسې ئې وږمې تږمې کاکم غږ وکړي،

“ما له به ما کام چه لاؤلې؟”

“جه دودی، گوالم”

“جما يکني کيږي”

“جما پايۍ يکې چوې”

اوس پلار ئې خپله برخه و غواړي، که خپل لوڅ او ابلې او وږي کاکي له څه تابيا وکړي؟

ټولو نه لوي ستونزې دغه لاره کښې پښتون پخپله د. هغه د پاکستان په نوم سياست کوونکي خپل گڼي او د خپلې خاورې په نوم سياست کوونکي پږدي. د پاکستان په خاوره سياست

کونکي ورته د ده د خاورې مشرانو باندې دومره تور منبلي دي، چې هغوي سپينيرې او خړې شوې اوبه رينيرې، خداي زده چې د دې اولس او دې خاورې به تر هغې څه وننگه روغه شوې وي؟ پښتانه ځانونو ته پښتانه وائي، خو پښتو نه کوي. خپل ورور ته تر بور وائي. د ورور په کور جيگ شوي بېرغ نه لوي بېرغ په بل رنگ کښې خپل دېوال باندې جيگوي، خپل وېش کوي او ځکه په مړه خاوره اوس هم وړي دي.

اوس دغه کور کښې نوي گڼ مخونه اوسيرې، چې د هغوي مکېز ته پېغلې هم پسخيرې. دلته اوس زرکه پاتې ده، هېلن پاتې ده او سميتا. هغې د مېرaban لهجه خپله کړې، "چې کومه بلا زما په درشل ما ماتوي، زه د هغې بلا انگن ته ځم او د هغې په انگن کښې ئې ماتوم".

بېگا زرکه اوده شوې نه ده. ټوله شپه هغه ويښه وه. شپه چې نيمې نه واوړېدلې، نو زرکه هېلن پسې ورغله. نور کله خو چې د زرکې زړه بې ځايه وي، نو هغه د سميتا خوا له ځي، خو نن سميتا بهر نڅا د پاره تلې ده. هېلن راغله او هغه او زرکه ډېر وخت پورې غلې ناستې وې. بيا څه وخت د زرکې سترگې پټې شوې. هېلن اوس هم ويښه وه. هغې د زرکې نه سترگې نه ويستلې.

"دا څه وښي، چې څوک هم زرکې له لاس يو سي، نو هغه غواړي، چې په زرکه پسې مې ټول ځان و منبلو؟".
دا خبره يوازې د هېلن زړه کښې تېره شوې نه وه. دا خبره د دغه

کور د نورو بنخونکو په گنگوسو کنبې هم هېلن اوږېدلې وه. هغې څه وخت پورې ځان زرکې نه لرې وساتلو او بیا ئې رو غوندې خپل لاس په هغې واچولو. هغې زړه و نه کرې شو. بیا ئې خپل لاس هغې نه لرې کړو. هېلن ډبوسکې ده. هغه د زرکې نه کشره ده، خو د خپلې پرڅېدلې ځاندرې له مخه هغې نه ډېره مشره بنکاري. اوس خو د زرکې مخ کنبې هم کوټونه راغلي دي. بیا هم د هېلن په مخ د نورو نوو او زرو بنخونکو نه زیات پېغلتوب دے او د زرکې نه لرې. اوس هغه په ډډه اوږېده او زرکې ته ئې شا کړه. هغې ځان لږ زرکې ته نزدې کړو او بیا ئې څو شپې وروستو د زرکې لاس په خپله خېته کېښودلو. هغه اوډه شوې ځان نه خبر نه شوه. زرکه پاڅېدلې وه.

هم په دغه ورځ مازیگر نمونځ نه وروستو زرکه د مصلې نه و نه خوځېدله. هغه غلې وه. داسې بنکارېدل، لکه چې د جاگر راتلو نه اگاهو سیلی سا را کښلې وي. زرکه چې کله هم دومره غلې شوې ده، نو څه نا څه پېښ شوي دي. سمیتا غرمه وینښه شوې ده او د هېلن په وېنا د زرکې کوټه کنبې د زرکې د مصلې نه پاڅېدلو ته ایساره ده. د ماښام نمونځ هم و شو او زرکه بیا هم په مصله ده. سمیتا نور زغم و نه کرې شو. هغه غلې پاڅېدله او د زرکې خوا کنبې کېښناستله. هغې د زرکې په اوږه لاس کېښودلو،

“څه دي؟”

هېڅ ځواب ور نه کرې شو. هغه بیا هم غلې ده.

”ما ته خو ووايه!“

دا ځل زرکې ځله و سپر دله،

”ما له پېنزېب راوړې!“

د سترگو رب کښې آشا پېنزېبونه راوړل. په مصله زرکې خپلو

پښو ته پېنزېب وټول او غږ ئې کړو،

”که چرې ستا پړې د زړه سوډ شي

زما د زړه نړۍ دې رنګه شي مېښه!

ځدايه زمونږ کلي ته خبر کړې!

چې د جاکړ د پښو بڼکالو مې واوړېدنه!“

زرکه پاڅېدله، ټولې يو اړخ ته شوې او کوټه کښې د هغې د

پېنزېبو شرنګهار شو.

دين تک

تک دين دين تک

تک تک دين تک تک دين

دين دين تک دين دين تک

تک دين

دين تک

بې د څه سندري او سازه په کوټه کښې زرکه وڅڅېدله او دومره

وڅڅېدله، چې خوله خوله شوه. هغې ته کتونکې سترګې بقې

پاتې شوې وې. ډېرو خود زرکې د بڼکلا اوړېدلي وو او بيا ئې د

ژوند په دغه پوړۍ هم وليدل، چې هغه اوس هم بڼکلې وه، خود

هغې د نڅائې اوړېدلي وو، نن ئې وليدل.

د هغې لاسونه پښې ودرېدل او د پېنښو شړنگه‌هار هم د هغې د لاسونو پښو ودرېدلو نه خو ساگانې وروستو غلې شو. داسې بڼکارېدل، لکه چې په هغې سر وچورلېده. هغه په زمکه راپرېوتله. پېنښونو سره د هغې پښې په وینو شوې وې او د هغې سترگو نه اوبنکې بهېدلې او هغې اسمان ته سترگې اړولې وې. سمیتا سره ټولې راغلي او هغه ئې کټ ته کړه.

“دا روغتون ته وړو؟”

هېلن ته روغتون ور یاد شو. د مدهوبالانه وروستو د زرکې سره ټولو نه زیات وخت هېلن تېروي. هر څو که د خپل مېرaban د زرکې په حقله بڼونه اوس هم د سمیتا یاده ده او سمیتا هسې هم زړه کښې د زرکې د پاره ډېره مینه او درناوې لري.

“نه! زما زرکه به اوس بڼه شي.”

دې وئېلو سره سمیتا په ژړا خپلې کوټې ته لاړه. نورې اوس هم د زرکې کوټه کښې ناستې وې. زرکه باندي خولې بهېدې او د هغې د پټو شوو سترگو نه هم اوبنکې روانې وې. بله ورځ سحر نمر څړیکه ووهله او تلوزیون باندي په سوېلي سیمو مانسهره او بټگرام د زلزلې قیامتونه ښودلي کېدل.

لسمه شپه

ژوند د بې شمېره موسمونو نوم دے. څنگه چې يو غم د بل غم خوږده ده، دغسې يو موسم په بل موسم شخوند وهي. ټولو نه ډېر زړه هغه وخت ودرېږي، کله چې ځواني خپلو ځينو کنبې سپين ډکي په ډېرېدو وويني. هر سپين ډکے د مړينې يو خاموشه استاځه وي.

په کومه ورځ چې د مدهوبالا جنازه کېدله، په هغه ورځ زړکې خپل زړه کښې ډېر لوي بدلون ليدلې ؤ. زه خو دا نه منم، چې گڼې هغه به هم په دغه ورځ کلي کښې د کميلې واده نه غوږېدلې وه. کلي سره خو د هغه هېڅ ډول تماس او اړيکه نه وو. زه دا وئېله شم، چې زړکې دا ليدلې وو، چې د مېرaban او مدهوبالا په مړينو خداي ته د هغوي بخښنې د پاره دومره لپې هم نه وې، څومره سترگې چې به د نڅا په شپه د هغوي تندرې ته شوگيرې وې (ځکه ئې په دغه شپه زړه نور ؤ). په دغه شپه کميله په پالنگ کښې ناوې شوې وه. د هغې په تندي ټيکه څوړنده وه، د هغې غاړه کښې امېل ځنگېدلو، پوزې نه ئې تتکې ټالونه وهل او دواړه لېچو کښې سره بنگرې بې سا پراته وو. د دغه بنگرو د شرنگ وېرې د کميلې لاسونو نه څوڅښت اخستې ؤ. د هغې لاسونه او پښې په نکريزو سره وو. د واده اغوستن کښې د هغې مخ نور هم ښکلې شوې ؤ. د پېغلتوب خپله ښکلا وي او د ښکلا خپل حد وي. د واده اغوستن کښې د پېغلتوب ښکلا خپل حد ته ورسې. يوه پېغله هم د خپل واده د شپې نه ټول ژوند کښې زياته ښکلې کېدلې نه شي (هغه که د موندرو غوندي ولې نه وي). جامنور د خپلې ناوې خوا له ورغلو او هغې سره کښېناستلو. د هغه زړه درزېدلو او مونږ په دې هغه ته گرم ځکه وئېله نه شو، چې پالنگ کښې هغه ته مخامخ سپورمې ناسته وه. دغه شپه تېره شوه. د کميلې زړه خو هغه سپرېدلې نه شو، چې کميله د ځلمي جامنور غېږه کښې ده، که د هغې د کوچنيوالي د نيازبين

خیرک خان غېږه کښې. په دغه شپه خیرک خان د سمیتا غېږه او د مدهوبالا او کمیلې یادونو کښې تېره کړې وه. دا به منو، چې خیرک خان او زرکه خومره سپېڅلي وو، دغومره کميله هم وه. اوس خو کميله د خیرک یادونو نه شوکېدلې ده. د خپلو وړو روزنې هغه د ډېر څه نه لرې کړې ده او د وخت تېرېدلو سره هغې د خیرک مینه په جامنور کښې موندلې ده. د جامنور په مخ کښې اوس هغې ته کله کله د خیرک خان د مخ کښې ښکاره شي. دغه مخ په اوبو کښې د سیوري غونډې وي او دغه سیوري ته هغه د خپلو وړو د مینې کانه و غورځوي او په څپو کښې د کوچنیوالي خیرک خان ورک شي. کمیلې سره د خیرک یادونه اوس د ښکلې په غمژنو سترگو مخ کېږي. ښکلې ډېره ژاړي. تر څه حده هغې دا منلې دي، چې د خیرک خان کور پرېښودلو کښې د هغې کرکه هم ککړه وه. په کومه ورځ چې ورنډار مړه شوه او مابتی د هغې مخ لیدلو د پاره اډیرې ته لاړه، نو ډېرو ځلو ډېر څه ووی، خو دغه خبرې سیلې شوې. دغه ټولو خبرو نه ښکلې ته د هغې د زړه پېغور دروند و.

فردوس خان داسې خوتکېدلې تېې نیولې و، کومه تبه چې یوه شپه په خیرک خان تېره شوې وه. هغه وخت ښکلې خیرک خان نه په دې خبره خپله غاړه خوشې کړې وه، "اوس د دې ملابادر د ناستې ځای چې وپېژنو، نو تپوس به ئې وکړو"، نن د خپل میرگاتې سر ته ناسته وه. خو شېبو کښې خو ځله د پانوس خان د گرځنده تڼۍ ووزولې شوې او هغه د پاره رنځپوه راوستلې شو.

پرځنداکا دې خدا ډېر وځښي، څوک چې به تېې ونيولو، نو هغه به وئېل،

”تاریز څپوټکي باندې ترمکيا وکړی او په تندي ئې ورله کېږدی! دا رنځپوه ستن ټومبي، بله لاره نه ورځي.“

رنځپوه فردوس ته ستن ووهله او هغې ورځ نه هغه په دواړو پښو شل شوې دې. کوبژدن شوې ښځه ترې پاتې شوه. د هغه جینۍ د واده په ورځ ده د ځان وژنې هڅه هم کړې وه. د وړوکوالي شیشره چې لویه شوه، نو سترگې به ورته برېښېدلې. هغه په رینتیا زېب النساء وه.

فردوس اوس ژوند په دې تېروي، چې چرته خو د ځیرک سره مخ شي او د هغه په پښو پړېږي. هغه نه به د باران هغه شپه چرته هېره نه شي، په کومه شپه چې هغه د ځیرک لمن خټ ته خېژولې وه او بیا ځیرک ټوله شپه په درشل وینسه تېره کړې وه. نن هغه خپلې نه میتیازې بهیرې او هغه پړې نه پوهیرې. ترڅو به ښکلې ژوندۍ وي او دغه به وینځي. بله ورځ به د شاجوش ښځه د خپل مشر لېور دغه اغوستن وینځلو ته غاړه کېږدي؟

پېدرگل ته یوه کمپنۍ کښې کار په لاس ورغلو. هغه د سحر نه مازیگر پورې هلته بوخت وي او د مازیگر نه ماسخوتن پورې د بجازي اتۍ کښې وي. ښځې په دغه اتۍ ورماتې وي. هغه گڼي، چې که ځان له اتۍ پړانيزي، نو ډېره گټه به وکړي. هغه د پاره دغه ښځه روزگار دې، خو لږه سا واخلي! پړېږدی چې هغه خو د خپلو وژگارو ورځو بدل واخلي. د مشر ورور ئې اوس واره گرځي.

خور ئې هم واده شوې ده. کشر وراره ئې خړپوڅې کوي. هغه واده نۀ دے کرے. مور ئې خو ځايه د پېغلو د مېندو ځلې بوي کرې، ”خوري! تگ لږ داسې دغه کوي، خو نور سم دم دے. ما ئې يو ځل (هغه لږه غلې شي او سترگې بنکته کرې) بنختگ ليدلے و. (بيا تونده شي) مور ئې يم. چې زۀ پوهه شوې نۀ يم، نو نور به پرې څوک پوهيږي.“

ځۀ زور وړي! ستا په دغه سوگندونو څوک لور ورکوي ځۀ؟
هس! دا ده، چې کۀ چرته په يو کور کښې دې په بل نوم د څم دورې غوندي و موندله.

نېمت ژوندے جارن ورک شومے دے. اېډز د هغه وينه کښې ځان ځامے کرے دے او خپله دننه نېمت هغه پر کرو. هغه خپل خاربن د مرگ په وېره وژلے دے او ځان ئې د نړۍ سترگو نه پت کرے دے. د کور استوگن کله کله د هغه نوم اخلي، خو هغه پرانستلې مرغۍ وه، هغه کله هم د چا قدغن يا بندېز منلے نۀ و. زرکې ته به د بانگ اوږدلو سره کله کله نېمت ياد بدلو. هغې ته د جمعې هغه ورځ ياد بدلے، کله چې نېمت د هغې سر رېمنځولو او د بانگ اوږدلو سره هغې زر لويته په سر کرله. نېمت موسکے شو او هغې ته ئې و وئېل،

”بانگ خو بنځو او سپرو د پاره وي، تۀ سر ولې پتوي؟“

د نېمت دغه گيلې نه ډک تپوس ته زرکې وئيلي وو،

”څومره ډېرې لسيزې تېرې شوې، د جومات په درشل مې پښه ايښې نۀ ده.“

نېمت هم په هغه ورځ زرکې ته د سرو اغوستن واغوستلو، خادر ئې پرې ډوب په سر کړو او جومات ته ئې بوتلله. امام صېب ورومې رکعت تزدې کړې ؤ، چې دوي هم ورسره ودرېدل. که نمونځ کښې چا خاړلې وه، نو زرکه په رکوع او سجیده کښې ښکاره ښځه وه. اوس هغه وخت نه ؤ، چې د هغې نمونځ کښې ځنې ځنې ځامې ښځونک څرک لیدلې شول. نمونځ نه په راستنېدلو هغې په لاره نېمت ته د خپل کلي جومات کښې د جمعې نمونځ سره تړلې گڼې قبصې وکړې. هغې نېمت ته ووي، چې څنگه به د کلي کوچنیو هلکانو په جومات کښې ورانې کول او د هغې تره او د کلي نورو مشرانو به پرې پښې درېولې. هغې نېمت ته ووي، چې هغه وخت به جومات کښې ټوکې هغې ته لویه گناه ښکارېدلې او بیا دغه گناه کوونکو سره صف کښې د هغې ودرېدل متره شول. ډېر اوږد وخت نه وروستو جومات کښې نمونځ کول زرکې د پاره د نېمت ټولو څخه لویه ورکړه وه او چې کله به هم هغې ته نېمت یاد شولو، نو په دغه ترڅ کښې به ئې ورته دعا کوله.

دولاملا په ډرون برید کښې ووزلې شو. هغه سره یو عرب هم ؤ. د یو څپر لاندې شپږ مړي وموندلې شول. شینتېغانو د ټولې نړۍ په تلویزونو د خپل بریالیتوب زور وکړو، خو دغه کور سره خوا کښې د خپلو دوو لونیو، یو ځلمي ځوي او د خپلې نرور غېږ کښې تي ته پروت نومي سره شهید شوي موستان بابا باندې په هره ژبه گیتۍ پرته ده. چا هم دا و نه وئبل، چې د هغه څه تور ؤ.

خپلو هېوادونو کښې د ځناورو د ژوند ځوندي کوونکو هم د ډولا
ملا شا ته پټ کړي شوي شپږ مړي و نه شمېرل. هغه خو په سوله،
مینه او امن مټن پښتانه وو. دغه خو د امن په نوم وینه تویونکو
ته وگړي نه ښکاري. دغه ساگانو د پاره خو د سپینې ماڼۍ د
ویاند په ځله دغه خبره وي،

**“We appologise for innocent inadvertent casulities and
deaths”**

او مونږ چې د ویاند سترگو ته گورو، نو د هغه د ژبې وېنا د پاره
د هغه سترگو کښې هېڅ پېلام نه وي.

“دا خو د ټولني د پوهې نیمگړتیا ده. اوس چې دوي تشې ښځې
او سړي پېژني، نو مونږ څه وکړو؟“ هېلن ووي.

“سړو خو هسې هم د هر څه نه پښې تو کړې دي، اوس ښځو ته هم
سلو کښې درې دېرش څوکی ورکړې شوي، صدر صېب او د
وزیرانو دې لښکر ته مونږ نه ښکارو؟“

“سیاستمداران خو د یو بل ترلو پړانستلو نه نه وژگاریري، مونږ
ته به څه پام وکړي؟ مونږ ته خو پېژند کښې یو د “ښځونک”
لیکلو باندې څوک غوږ نه گروي.“

“او که مونږ له بل څه کار راکړه شي، نو.“

“زه خو کله کله وېم، چې دېوال نه د اېشور انځور راکوز کړم،
سمه پرې وگرځم او بیا ئې پوته پوته وشلوم او بیا ئې وښېزم او
بیا ئې هغه ایري.“

(کوشلیا به نور هم ډېر څه ویلي وو، خو کټ کښې پټ مخ پرتې
زرکې ترې خبره واخستله)

”داسې مه وايه! د خدا ې هر نوم او هر انځور بڼكلې، پياوړې، نازولې او سپېڅلې دې. مونږ ته هم گوره! مونږ هم ځانونه بې وسه گڼلي دي. بې وسه دووسان كيږي او په خپله دووسې خو بې وسه زورور ځان ته پر كولې نه شي (هغه لږه غلې شي. اوس كت كښې هغه ناسته ده) دا زمونږ نيمگړتيا ده، چې زمونږ مېرaban يو كور سره ځان تړلې وي. مونږ به دې بڼار كښې څومره يو او دې ټول ملك كښې به څومره يو او دې ټوله نړۍ كښې به څومره يو؟ مونږ له د خپلې برخې او پېژندگلو ژبه او توان خدا ې راكړي دي، خو مونږ خپله برخه نورو ته بڅښلې ده. مونږ كښې هر يو نېنځك دې. زه چې مونږ وايم (هغه وويني، چې ټولې سترگې هغې ته په يو اېر دي او ټول غوږونه هغې ته څك دي. د زر كې خبرې كله كله وي) نو سړي هم يادوم، بڼڅې هم يادوم او مونږ هم يادوم. هر سړي او هره بڼڅه كښې دننه يو نېنځك پټ دې، څنگه چې په هر زور او ځوان كښې او هره بوډۍ او پېغله كښې دننه يو ماشوم پټ وي. دغه ماشوم ځېل كول غواړي، قېصه اورېدل غواړي، خندل غواړي، ژړل غواړي، نېنځكه غواړي، كلابوڅخه غواړي. دغسې سړي وي او كه بڼڅه، هغه يا هغې كښې دننه يو نېنځك پټ وي. دغه نېنځك د وېرې نه زيرېږي. خدا ې دې وڅښي او خدا ې دې ټول مړي وڅښي، مېرaban ستاسو ياد شي؟ (هغه يو ځل چاپېره د ټولو سترگو نه ځواب و غواړي. د مېرaban پېژندونكې سترگې په اوبنكو وځليږي او د مېرaban د مړينې نه وروستو دغه كور ته راتلونكې سترگې نه نه

وګړي او نه بڼه) هغه خپل دتنه نېنځک مړ کړې ؤ، نو مېرaban شوې ؤ. هغه څه نوم ؤ؟ (هغه لکه چې څه يادوي) هس! روشني. که راني خپله دتنه وېره وژلې نه وه، نو روشني سره به څه کېدل؟ (هغه بيا خو شېبو له غلې شي) زه خو وېم، چې دغه مور به هغه وژلې وه. بيا دغه بل سرې چې (دا ځل هغه لږه ډېره غلې شوه او ژرغونې هم شوه). ما دا وئېل، چې هر هغه سرې او هر هغه بڼه او هر هغه بڼځونک کېنې دتنه يو نېنځک دے، کوم چې د کړکې د وېرې نه مينه وژني.....

کوم چې د ورانې د وېرې نه روغې پله گام نه اخلي.....

کوم چې د بل زيان کېنې ځان له گتیه لټوي.....

کوم چې د دعا په شا خپله ايرزري پټوي.....

کوم چې خپلو بې وسيو له د برخې او نصيب نوم ورکوي او.

هغه خبره په دغه ځای پرېږدي. څوک هم څه نه وايي. ډېر وخت پورې دغه کوټه کېنې د ساگانو بڼکالو اوږدې کيږي، نور څه نه. چپيا چې نوره هم اوږده شي، نو سميتا د زرکې خواله راشي، هغه څملي او هغې سره خوا کېنې کېنې. کوټه کېنې اوس هم څوک ځله نه پرانيزي. زرکه اسمان ته گوري او پخپله وېنا وروستی رده کېږدي،

”لارې کوڅې او منډې پرېږده، جوماتونو کېنې د بمونو چوډنه او ځانمرگي بریدونه، يو قبر کېنې د شلگونو د ځاندر و برخې بڼې شي. د ځاورې گېډه نه مړيږي او د ادم او حوا نوعي باندې د زمکې تناب راوغښتلې شو. خپل ځان وگړي ته دومره گران او

نزدې شو، چې د نورو د ژوند او سا ارزښت ئې سترگو کښې نه غړېږي. ترهه گر او پوځي دواړو سره ټوپکونه دي، د دواړو د ټوپکونو مړدکي په ټوډو سينو کښې ځانونه يخوي. د دواړو په مړدکو اولس ژوبل کيږي او اولس وژل کيږي. وړ او پر پکښې نشته. د مرگونو د خان اشرد مے، نېنځکان پکښې مړي.

خدا مے ته پر مه وايئ!

خپل دننه نېنځک ولتهوئ!

د هغه مخ ووينئ!

د هغه زړه وگورئ!

د هغه پېژندگلو ورکړئ!

د هغه ځا مے ورکړئ!

د هغه برخه ورکړئ!

که وژنئ، نو هغه بو و وژنئ، چې ستاسو زړونو نه ئې د ژوند مينه تروړلې ده.....

که مړه کوئ، نو هغه وېره مړه کړئ، چې ستاسو د هيلې نه ئې هڅه شوکولې ده.....

که پښې رډئ، نو په هغه انا ئې کېږدئ، چې تاسو کښې ئې کړکې له ځا مے ورکړم د مے.....

(ټوله کوټه غلې ده. زرکه اوس هم بره گوري او د هغې سترگو نه رانه، سپين او سپېڅلي څاڅکي توييږي. ټول بنځونک يوه شپه زرکې ته او بيا يو بل ته سترگې وځغلوئ)

وېره زما درشل له راغله. ما نه د ژوند مينه تروړل غواړي.....

زما د هیلې نه هڅه شو کول غواړي.....
 ما په انا د کړکې وینزه کوي، خو زه نه وپرېرم، ځکه چې زه مینه
 د کړکې نه بريالی گڼم.....

زه هیله د اندېښنې نه زوروره گڼم.....
 زه به مرم، خو ویاړېرم به. زما جنازه کښې به ډېر اولس وي. زما
 خپل به زما مړي ته ژاړي. زما مور او زما پلار به هغه ډولۍ ته
 لاره کښې هرکلي د پاره ولاړ وي، کومه ډولۍ کښې چې به
 نیازینې پرېښتې زما سا وړي او حورې او غلمان به جنجیان وي.
 زه خدا ۛ ته یو رنگ کښې هم سپکې نه وپم.....

زه نه وپرېرم.....

زه نه وپرېرم.....

د دې وېنا په وخت ټول ښځونک هم په سلگيو وي او د هغوي
 سمیتا هم. د زرکې سترگو نه اوبښکې بهیږي، خو هغه ژاړي نه.
 داسې وېرینې، لکه د مېرaban سا چې یو ځل بیا سمیتا کښې
 و غونځیږي،

”خدا ۛ هر چا د پاره خوږ، مینې نه ډک، نیازین، نازولې او
 پالونکې د ۛ.....

هغه وېرې له شتون ورکړې نه د ۛ.....

نه زرکې! ته به نه وپرېږي!

څوک به هم نه وپرېږي!

چې کومه بلا زما په درشل زما گلونو ته گواښیږي، زه د هغې بلا
 انگن کښې هغه ماتوم.“

دې ورځو کښې پاکستان هرې خوا نه گېر ؤ. په يوه پوله ئې افغانستان سره شاتار ؤ. د دغه نړيوالو نځښته کښې ده قبايلي سيمه نمرودي لمبو ته وِسپارله. بلې خوا نه هند سره هره خبره د تورې په سر شوه. بلوچستان کښې د خپلواکۍ او ځانگړې پېژندگلو خوځښت وده ؤ موندله. په سويلي سيمو کښې پخوا نه کرونده شوې سپرغۍ د يوې چاؤدنې سره رادوڅارې شوې او ټول وطن باندي لکه د لمبو پورې شوې. څه سپرغۍ د اسلام اباد په شنه قبا لکه د پېغور د تورکي پرېوتلې او تاريخ به دغه تورکي په ډبرو وينځلو هم نمانځي نه کړې شي. په پوله د وړانکارو خوځښت نړيوالو ځواکونو ته په نمرپرېوتيزو قبايلي سيمو د ډرون الوتکو د بريدونو لاره سمه کړې او وړانکارو ته ئې په پوله دننه چاؤدنو او ځانمرگو بريدونو کولو کښې د وينې تويولو جواز ورکړې. دا وخت نړۍ کښې ټولو نه تود تنور پاکستان دے، چې هر څوک پکښې خپله پېره پورې کوي. په يو پاکستان کښې درې واکمنۍ دي. يوه د گېلاني، يوه د کياني او يوه د چودھري. هر يو پېژني، چې بل به کوم ځاے نه رانيسم. دېرش دوه دېرش کلونه اگاهو د عبدالغفار خان غر پښتون قام د پاره بانگ ؤ، خو پښتنو پيرنگي خپلو ته خپل غوږونه اړولي وو. نن پښتنه خاؤره د ډېورنډ د کرښې دواړه اړخونو نه دغه پښتنو له پېغور ورکوي او هغوي ځان سپينولو د پاره هېڅ ځواب نه لري. دلته خبرې ټولې شپېلي کښې دي او د باتۍ په بوي هر چا ځان غلے کړے دے. اوبه چې هغه دوېشت ديريشت کلونه اگاهو خړې کړې شوې دي،

نو اوسه پورې خړې دي. د قبائيلي سيمو راتلونکې يوازې او يوازې پښتونخوا سره گډون کښې خوندي دے. اوس د قبائيلي سيمو اولس هم دغه خبره خپل زړه نه اورېدلې ده. د قبائيلي سيمو نه په سېنت کښې ناست هغه ډېر مشران اوس هم د قبائيلو بېل شتون او بېلې پېژندگلو د پاره غږ کوي او دا حکه چې د قبائيلو ژوند بڼه کېدل به د هغوي د ملکۍ او خانۍ د پاره خنډ شي. هغوي د قبائيل په نوم سېنت کښې کښيني، خو د قبائيلو د پاره د يوې خبرې کولو توان او واک هم نه لري.

د خداي کړه دي، چې کلي کښې نکورې څه خړې اوبه رڼې کړې. مابتۍ د يوې اورېدې مودې نه په کت پرته ده. خو ځله د نکورې زړه کښې تېر شول، چې هغه مابتۍ ته د خپل زړه غوټه راوسپړي. د چم گاونډ کومې بنځې چې هم د مابتۍ پوښتنې له راغلې دي، هغې بنځو ليدلي دي، چې د ځيرک پحقله د مابتۍ اندېښنې او خواشينې اوس د هغې دننه لکه د وژونکي رنځ ځپله ژوره کړې ده. دغه ورځ بنکلې هم د مابتۍ پوښتنې له راغلې وه. د نکورې زړه کښې پرته خبره د هغې په ژبه نه راتلله، خو مابتۍ د هغې سترگو کښې دغه خبرې ليدلې.

”نکورې! زړه دې پرې مه خوره! ژبه وځوځوه!“

مابتۍ دې سره لږه موسکۍ هم شوه، چې نکوره وېنا د پاره زړه وره کړي. هغې په سرپيچک سر تړلې دے او د ناستې توان نه لري. د هغې سترگې چاپېره تورې شوې دي او شونډې ئې چوډلې دي. عزت خان چې بنوونځي نه راشي، نو بيا کور کښې د زياتې

ناستې نه څنډه کوي. هغه مابتی په دې رنځ پرته لیدلې نه شي. هغه نه رنځپوهه ته غاړه ږدي او نه د بنار روغتون ته ځي. عزت خان پخپله هم د هغې په رنځ پوهه دے، خو د دغه رنځ دارو د هغه لاس کښې نه دي. دغه کور کښې داسې نیمگړتیا نشته، چې څوک به پرې گوته کیږدي. ششش

”خیرک خان (د نکورې خلې نه په وړومبي ځل دغه نوم اؤربدلو سره په بې سا مابتی کښې خوځښت راغلو او د هغې مړاوې رنځورې سترگې ژوندی شوې) کراچی کښې دے (نکوره نور هم څه وئېل غواړي، خو لږه غلې شوه. هغه مابتی ته نه گوري او مابتی اوس د هغې نه سترگې نه و باسي) بابا د پرځند کاکا په وېنا او د خیرک په خوښه هغه بوتلے و“.

اوس نکوره غلې شوه. هغې وگڼل، لکه چې د هغې د سر نه یو دروند پېټه هغې پخپله کوز کړو (دغه پېټه کوزولو د پاره د مابتی د تپوس په وخت موسکا اوږه ورکړې وه). مابتی کټ کښې نېغه ناسته وه. د نکورې او د هغې سترگو نه اوبنکې خښدلې. بنکلې په کټ کښې نېغې ناستې مابتی ته اډانه شوې ده. څوک څه هم نه وائي. د ژوند نهویشته کلونه مابتی د دغه ورک زيري لاره څارلو کښې تېر کړي وو. د هغې په څڼو کښې د عزت خان د ږیرې نه گڼ سپین وېښته دي. عزت خان چرې هم هغې نه دا گيله نه ده کړې، چې هغه خپل کور او وړو له ډېر وخت نه ورکوي. هغه د هغې په خوي پوهه شومے و. خو ځله عزت خان په هغې کښې د هغه دوکبیانيې مابتی لټون ته زړه ښه کړو، کومه

دو کبیانہ چچی بہ ہغہ پہ درینجقونو د خیلچی خور خوا لہ پہ تلو
 ہلتہ لیدلہ. ہغہ د عزت خان ریرہ لڑہ لڑہ تپو کبدلی وہ او ہغہ د
 بنوونخی د سور گل تورہ تپوی۔ پہ سر کرچی او د ملبشی اغوستن
 اغوستی وو. عزت خان د سترگو گوپونو کنبی خیلہ دو کبیانہ
 خارلہ. یو حل خو قمر و ہغہ تہ اوبہ نیولی وې او ہغہ دغلته
 ناست نہ. ہغہ خو دغہ وخت د بکیانچی لاندی کت کنبی پروت و
 او د ہغہ دو کبیانہ ہغہ تہ پہ سینہ پرتہ وہ او خیل اومہ اننگی ئی
 د ہغہ مری پسې منبل. ہم دغہ ورخ نہ خو قمر و خیلچی مور تہ
 ویلی وو،

”زما غبرہ کہ اللہ د کہ کرچی ہم نہ دہ، خو مابتی۔ باندی زما د
 خیلچی لور مینہ ماتیری۔ پہ سا خہ باور، خو ما وې، چچی کہ
 مابتی۔ د بل کور پہ خاے زمونر د عزت شی؟“
 دغہ غوبنتنہ خاموری ابی۔ رینستونی کرہ او د عزت خان د وادہ
 نہ وروستو ہغی و منل، چچی ہغی د مابتی۔ خاندراہ او مخ کنبی
 خیلہ قمر و بیا ولیدلہ.

نکورہ تلی وہ او بنکلی د پرت وخت پوری مابتی۔ تہ اہانہ وہ. عزت
 خان خیل مشر خوے ہم راؤ غوبنتلو او پانوس ہم راغلو. نکوری
 ہغوی تہ د خیرک خان درک برخبرہ کرو.

”د نیمشور خان پلار زمونر پخوانی کور کنبی دے. ہغہ د خیرک
 خان خاے پیثنی، خو خیرک خان نہ پیثنی.“

لکہ نیمشور خان ہم نکوری دغہ خبرہ کنبی خان سرہ ملگرے
 کرے و. ہغہ لکہ د خیل سخر پہ درہمہ میاشت کلی تہ راخی.

خو ځله هغه نکوره کراچۍ ته د بوتللو خبره څرگنده کړه، خو نکورې غاړه ایښې نۀ وه.

”سبا ولې؟ نمر لاپه سر ولاړ دے. چې څومره زر ورسۍ، دوامه زر به زما ځیرک خان راولۍ“.

میرلوس د مور خبره غورځولې نۀ شي. هغه پلار ته وکتل او هم په هغه وخت هغه د پانوس خان سره غوټه تړلې د رڼاگانو پخواني ښار ته روان شو، کوم چې اوس د بلاگانو ښار دے.

مړغیژنه مابتۍ ژوندۍ شوه. هغې د خپل کور نه دوړې وځنډلې. هغه غواړي، چې د ځیرک خان هرکله د خپل کور انګن کښې وکړي.

”هغه کښې خو به اوس ډېر بدلون راغلی وي (مابتۍ په ځلقېدلو سترگو کمیلې ته ووي او بیا ښکلې ته مخ واړوي) هغه به ما وپېژني؟“

د ځیرک د راتلو زيرې سره مابتۍ ښکلې هم بخښلې ده. مابتۍ ګرځنده کښې تار اچولې د پخلیځاے د برگې نه څوړند کړے دے. دغه ځاے نه په خبرو کولو هغه د ویونکي په غږ پوهیږي. زیاتره برېښنا نۀ وي، هغې اوس د پخلیځاے نه درېسوچے غځولے دے، چې ګرځنده په برېښنا موړ وي.

د سیاست لوبغاړي د نوې لوبې تودولو د پاره د سیلۍ څپو ته ناست وو او اوس ئې بیا د پاکستان لاره نیولې ده. د تلوزیون په هر اړخ د اولس لوي شمېر خپلو لارښودانو ته هرکلي وټېلو د پاره ښودلي کیږي. د بمونو چوډنې او ځانمرګي بریدونه ډېر شوي

دي. راتلونکو ټاکنو د پاره هر چا ځان له لويه څوکۍ خوښه کړې ده او په دغه څوکۍ ئې ځان نه چاپېره په وړو وړو څوکيو نېنځکان کښېنولي دي. لوي نېنځک به د لوي بادار نېنځک شي، چې بادار شي او واړه نېنځکان به ئې بادارگوتې شي. او اولس.....هاهاها.

د پاکستان سياست چقوره او خوئينده لازه ده. د دغه لارې لامبوزن او لوبغاړي دغه چقورو او خوئيندو باندې د تللو چل او توان لري. د افغانستان په ځاړه د امريکا او شوروي اتحاد نڅښته کښې چې د پښتونخوا په ځاړه څومره د ورانۍ، فساد او وژنو بزغله کرلې شوه، او د کومې نڅښتې غږ شوه، هغه نڅښته د غرونو د څمڅونو نه لارو او بازارونو ته راووتله.

د مرگ څېره که هر څومره کرکړنه او بوږنونکې ده، خو ژوندي د ژوند پرېښودلو ته غاړه نه ردي. د ښار زور غله شوه نه و. اوس تامين هم راغلي دي. چرته چې واده ښادي وي، هلته اوس د بدکانو سره سره تامين هم وي. ځنې ځايونو کښې خو تامينانو د بدکانو نمړۍ وټرولې. دغه ځلمي وېښته د فلميانو غوندي وټراشي، خټوکي ځوړند کړي، واړه تنگ اغوستن واغوندي، شونډې وځروي او پرديو ښاديانو کښې نڅيرې.

نمر د نور کله نه ډېر روښانه او ځلنده دے. د ښار هرې لار، هرې گرځونې او هر گوت پېر د شهيد د مزار ډول خپل کړے دے. بېرغونه او توغونه د سيلۍ سره رپيرې. د راتلونکې شېبې نه بې پامه اولس د خپلې برخې نمړيو يو ځاے کولو د پاره هلوځلو

کبني بوخت دے.

چغمت د خپل پلار توپک اوږې ته خوږند کړے دے. د موسکي،
د وژني نه وروستو د چغمت پلار خلو بنست کلونه دغه وگرځولو
او بيا يوه ورځ پخپله هم د خدا د کور په درشل وويستلے شو.
چغمت د خپل پلار وينه د هغه چا په لاسونو هم ويني، چا چې د دة
د پلار د وينا تر مخه د دة مور وژلې ده او د خپلو ماماگانو په
لاسونو ئې هم ويني، چا چې د چغمت پلار د دوي د خور وژونکے
گهلو. بيا هم چغمت لاپرېکړه کړې نه ده، چې د خپل پلار د وينې
د پاره د کوم رنگ وينه توي کړي.

“خيرک خان دلته اوسېږي؟”

د ور په ډبولو د بېرته کېدلو نه وروستو د سماره په ليدلو
نېمشور خان پوښتنې نه اگاهولې غلے شوے و.
“دلته خو به دغه نوم څوک نه اوسېږي.”

“څوک دي؟ دننه ئې راوله!”

هېلن په سماره غږ وکړو او سماره د هغې په خبره مېلمانه دتنه
بوتلل. انگن کبني ناستې هېلن درې واړو ته وکتل،
“څوک غواړې او څه دي؟”

“دا (نېمشور خان پانوس ته گوته ونيوله) د خيرک خان تره دے او
دا (ميرلوس ته گوته ونيسي)، خيرک خان د دة ماما دے.”

“دلته څوک خيرک خان نه اوسېږي.”

“زما سخر وئېل، چې دلته د هغه نوم (هغه خبره کبني سا
وځوري) زرکه دے.”

هېلن د خپل ځای نه نېغه پاڅي. هغه دوي ته وگوري او سترگې ئې په اوبنکو وځلېږي. هغه دومره پېژني، چې هر وخت به زرکې مابتی یادوله. هغې ته ټولو خپلو کنبې مابتی او کميله یاد وو او چې کله به ورکه شوه، نو هم د هغوي خبرې به ئې کولې. نېمشور، پانوس او ميرلوس ټيټې سترگې ولاړ وو. پانوس خو داسې گڼل، لکه چې هغه په زمکه ولاړ نه وي، ټوله زمکه د هغه په سر پرته وي.

”زرکه بهر وتلې ده. مېرaban کله کله هغه ځان سره وېاسي، گڼې پخپله خو هغه د دې څلورو دېوالونو څخه وتل نه غواړي.“

”هغوي به کله راستنېږي؟“ (ميرلوس باندې پوهه نه شوم، چې هغه دغلته نه زر وتل غواړي او که د خپل ټولو نه زيات یاد شوي ماما ليدلو ته لېواله دے)

”چې کله د مېرaban زړه و منل.“

”مونږ که ورپسې وځو، نو څنگه به ئې وپېژنو؟“

”زه به درسره لاړه شم“

(دې نه نوره غوره خبره څه کېدلې شوه، خو بيا هم دغه منلو کنبې دوي څو شېبې واخستلې)

”دا خو به نوره غوره شي.“

هېلن مخکښې شوه او نېمشور، پانوس او ميرلوس هغې پسې شول. په لاره هغوي څو گامونه د هېلن نه وروستو تلل او هېلن به د زرکې په اړه هغوي سره خبرو کولو ته پښه نيولې کېدله....

”زرکه اوس پورې د مابتی او کميلې نومونه اخلي.“

دا خَل هغې ؤلیدل، چې کور کښې د هغې بدرگه کېدلو ته دوي ولې غاړه ایښودلو کښې خنډ وهله ؤ. اوس چا هم څه نه وئېل. هېلن هم هغوي سره د گامونو بېلتون او غلې بدرگه ؤساتله. هغه پوهه شوه، چې د خویونو دغه توپیر چې د یوې لاروی سره دومره دے، نو د خپل کور زرکې سره تړون کښې به څومره زغم ؤ؟

د ښار زوږ غلے نه ؤ. دې زوږ کښې د سورلیو کړینگا او غرا، په گرځنده د خبرو کوونکو غږونه، د اخستونکو او خرڅوونکو وېنا، سندري او نور سم ډېر گڼ غږونه.

ناڅاپه یو لوي گځ شو او دغه گځ نور ټول زوږونه ځان کښې وځغبتل. تک تور لوغړن لوگي خواره شول او دغه لوگي پخپل سر اخستې لمبې اوچتې شوي. د گځ د غږ ناستې سره اوس دغه زوږ د وېرې، ترهې او څړیکې رنگ واخستلو. خبرې اوس چغې شوې وې. چاپېره غوښې خورې وې. دې غوښو کښې د وگړي او د څاروي غوښه پېژندل گران شوي وو.

څو شېبو کښې د پولسانو او د امبولنسونو د راتلو غږونه واورېدلي شول. ژوبلو او مړو ته اوږې ورکړې شوې. کله چې د ماسپڅین په بانگ نمونځونو د پاره بلنه ورکړې کېدله، دغه وخت پورې هغه لارې بیا وینځلې کېدلې. د مړو پېژندگلو د پاره اولس یوه گڼه گوڼه راخستې وه. دغلته ننداره کوونکي هم گڼ شمېر کښې وو. اوس هېلن سره نېمشور، پانوس او میرلوس اوږه په اوږه گرځېدل. د زرکې او مېرaban لټون منځ ته توپیر ورے ؤ.

“دا مېرaban دے او دا” (د هېلن مری او ژبه وځغبتل).

د مېرaban مخ پېژندلې کېدلو او د زرکې مخ ټول سوزېدلې ؤ. زرکه د هغې د بنځونک اغوستن په رنگ پېژندلې شوې وه. پانوس به کلي ته ځيرک خان وړي، خو هغه زړه کښې کړي رېبې، چې ايا هغه لکه د پرځند کاکا په نېمشور خان خپل زړه ډاډه کولې شي؟

هېلن اوس د دغه کور د مشرتابې پېټې په سر اخستې ژوند کوي. هغې د رنگ او څهرې نه پيرنگۍ ښکاري. خپل مور پلار ورته نه ياد شي او نه پېژني. دومره ورته ياد دي، چې هغه راتښتولې شوې وه، نو هلک ؤ. چې لويگانې شوه، نو جينۍ د هغې ناسته پاسته کښې به ښودنه کېدله او نوره جينۍ کولو کښې پرې ډېر کړاو تېر شوه. د پېدرگل ښځه شنډه ده، خو هغه پرې بن نه راوړي. هغه د ملا څاښتونو، شنه چيرړۍ کښې په سپين تار تړلو تعويزونو، زيارتونو کښې ځانگوگانو ځورندولو، د باباگانو په نومونو منښتې ورکولو، د حکيمانو پونييو او د ډانکترو ښونو او دوايانو ته ناست دے. په هغه چې پخپله څه کول دي، څومره خوځېدل دي، هغه کوي، نور کارونه د خداے.

د ژوند سندرې او ساندي نه غلې کيږي.....

يو غږ بل غږ ځوري.....

زېرے د سلگۍ ښکالو ته په خله لاس ږدي.....

پانې اوړي او قلم نه ودرېږي.....

نمريږواته د پېغلي په نکريزو سور شوه لاس ښکاري. مابتۍ خپل پرونۍ ځان پسې راکاږي، ميرلوس لاس نه نيولې کور ته

ځي. اديرې نه لرې تلو باندې هغه ودريري او خپله ملا باندې لاس ايښه د ځيرک خان قبر ته وگوري (ميرلوس ورسره ودريري، خو مخ را و نه گرځوي).

هغه په قبر د بلې کرې شوې ديوې تته تته رڼا ويني. د خاورو لاندې مابته ته نه ښکاري، چې د هغې ځيرک خان پروت دے او که د نورو گڼو خاندرو راټولې شوې، ژوبل ژوبل نوستلې برخي.

د ځيرک خان جنازه کښې ډېر اولس و.....

د هغه خپلو او پردو ډېر ژړلي وو.....

خو د هغه مور او پلار هغه ډولۍ ته لاره کښې هرکلي د پاره اوس هم ولاړ دي، کومه ډولۍ کښې چې به نيازبيني پرېښتې د هغه سا وړي او حوري او غلمان به جنجيان وي.

کوراد بره کنبی پخلی کولو د پاره کوته/کوتهگی	پخلیخا ے
کوراد بره کنبی ناستی د پاره چوپال/خپر	منا
د لرگی پنخه داسی تختی چي هغه یو خیق نه لری پلنی وی او یو گوتی نه لری نری وی. دغه تختو کنبی دوه ولاړی تختی اوردی وی. یوه وړه تختی ټولو نه بنکته اوردو تختیو سره کلکه کرې شوې وی او یوه وړه تخته د پورته اړخ نه یو نیم/دوه لوپستی بنکته کلکه کرې شوې وی. د اوردو تختیو بره اړخ نه مېخونو د پاره سوري شوي وی او پنخمه وړه تخته دغه سوري کنبی د ضرورت تر مخه بنکته بره کولې شي. دا د پرتوغاښ بنلو د پاره پکارولے کیري	کاربه
د نخا (گدا) فعل	نخول
پلوشه/کرن	وړانگه
تادي/زرزر	توندي
په وران اړخ داسی اوده کېدل چې سا اخستلو کنبی ستونزے وی (کله کله خوب کنبی څوک خان وینی، چې منده وهي او منده وهلي نه شي، نو وائي، چې خپسه پرې ناسته ده). دلته د ناراستی د پاره پکارولے شوه دے	خپسه کنبیناستل
وارخطا کېدل	اوکرې خایه شول
غلطي	تېر
تصویر	انځور
هغه څلورگوتیز څپوتیکے چې کوچینی پکنبی د سیزنی سره تړلے شي	ورنې
(دا شنسنے دے، خود کوچنیو په ژبه لیکلے شوه دے)	شنسنے
داسی یو د لوبو کولو توکے چې غونډ منډ لوبنی کنبی دوه درې گیتی/کاهی بند شوي وی او په خوځولو د "شن شن" غږ کوي	
میرگاتی یو ډول د وړو جینکو لوبه ده، چې څلورو گیتکو/کانو او یو ټوپ وھونکي پنډوس سره کیري. د دې لوبې خپلې پوړی وی، چې هغې کنبی ایکی، دوکي، ایشارت وی.	میرگاتے

دو کبیانہ	نوی/پہلوتی اسپہ
بمبہ کول	د چا سپکاوے کول
توکے	ناگندلے اغوستن/ناگندلی جامی/رہنت
لاسپیلے	دستانہ
چار یگی	گانی کنہی د گوری پور پہ شگلنہدو راغونہدولو د پارہ
گاؤنہ	پکارولے شی
پاراموخی	گانی کنہی بہ کری کنہی پروت پور لہو د پارہ پکارولے شی
کورمہ	دا د الوچو یو نوغے دے
کنبت	د یو سري بنخہ او وارہ
خیرک	پتہ
موتراپنہ	پوہہ لرونکے (دلته د کردار نوم دے)
بیاستہ	خوارینگری بنخہ / بی خونده بنخہ
بلورنہ	پرے / رسی
موپہ	د یو خیز بدل کنہی بل خیز پہ بدل اخستل
پہلام	اوجت خاے
سپارہنتہ	نخبنہ / علامت
پرہکپہ	خہ کار چا تہ سپارل (خوچی زور پری راؤرے شوے وی)
سُرہ بیزہ	فہصلہ
} چتے پتے د نانی گنگتسی	دا ہم د یو سري بیزی/چہلی قبصہ دہ، چہ کوچنیو تہ کیہی
	د کوچنیوالی د وختونو یوہ قبصہ، چہ کورونو کنہی کوچنیو تہ کیہی
ملازہ	د چا ناز وپل
سہکل	سائیکل
وگرے	انسان / فرد
مہرمن	بنخہ / کورودانہ / تورسري
تپون	رشتہ / ربط / خیلوی
تپولنہ	معاشرہ
زوپ	شور / گن غورونہ / اوجت غر
دری	خلور سپرہ / پنخہ کیلو

په چا سود کول	پېرزو
داسې ملاسته چې څوک نهغ پراته وي	سټنوسټر
دائي / په اجرت خدمت کوونکې بنځه	نا بگڼه
نسل	کھول
بوخت / مشغول	اړم
کپړې / رښت	چيرپړۍ
اوبه پو ژور ځای کښې راغونډ بدل	اوبه پو شوي
د نمر ختلو نه وروستو وخت / اشراق	ځاښتي مال
اهمبولېنس / روغتون ته د ناروغو د وړلو ځانگړې لارې.	اهمبولنس
واړه خپلو کښې دوښې وائي او چې يو له نه ورځي، نو هغه بل نه	کلی ورکول
د دوښې ځواب اخستلو د پاره کلی و غواړي او هغه ورته بيا	
وائي، چې پلانکی کلی څوره! پلانکی کلی واخله!	
پخوا وهم باندي اډانه دا يوه عقیده وه، چې که بارانونه به نه	د نمر سترگه داغل
وډرېدل، نو د اور يو لرگې به واخسته شو او انگن کښې د اوبو	
وروکي غونډې ډنډ کښې به چې څنگه د نمر سترگه ښکاره	
کېدله، دغه لرگې کېښودې شو، دې ته به د نمر سترگه داغل	
وئېله کېدل او دا باور به ورسره تړلې شوې ؤ، چې ژړې به	
وډرېږي	
لکه څنگه چې به پښخه پاخترېدل د مېلمه د راتگ پېلام ؤ،	پښخه څيرې کول
دغسې به چې کله ژړې اوږده شوه، نو ناوک ته به ملگرو وئېل،	
چې خپله پښخه وشلوي/څيرې کړي او دې سره به ئې هم د نمر	
سترگه داغلو باور تړلې ؤ (کله کله به ئې کار هم وکړو)	
دا دلته د قېصې د خوند د پاره ليکلي شوي دي. دا ډول هېڅ	درې درې! د وړيخ...
باور پکار نه دے. مونږ باران ورېدل او وډرېدل د ماحولياتي	
او موسمي اثراتو نتيجه گڼو	
اميدوار / Candidate	کانديد
د لرگي څلور داسې ډکي به واخستلې شول، چې دوه اړخونه به	نينگانې
ئې هوار وو او دوه اړخونه به ئې مورې. دا څلور واړه به په يولاس	
کښې ؤ نيولې شول او بيخي داسې کړښې به راکښلې شوې وې.	

څنگه چې د زمري لويې د پاره په خاوره راکنډلي کيږي، دا څلور ډکي به د دغه کرنبو منځ کښې وځورځولي شول. که څلور واړه هوار مخونه به بره راغلل، نو دې ته به ئې څلور لوېشتې وئېل، که څلور واړه مورې به بره شوې، نو دې ته به ئې نهه نينگانې وئېل، که دوه به پاختر شوې او دوه سمې، نو دې ته به ئې دوه گوتې وئېل او که درې به پاختر شوې او يوه سمه، نو دې ته به ئې خپق وئېلو. (پاختر = موره بنکته راتلل). لوېشت، دوه گوتې او خپق ښکاره دي، خو نينگانې به داسې و، چې مسواکه گوته او مټه گوته به ئې وځغول (څنگه چې لوېشت د پاره قچه گوته او مسواکه گوته غځيږي) او هغې سره به ئې د څلورگوتيز لاره وهله. څوک چې به زر ورسېدلو، هغه به بريالې شو. دې کښې دوه دوه ملگري وي. ادې ته کړانچه هم وئيلي شي

ميرگاتي

ميرگاتي د جينکو لويه ده. څلور واړه کاني او يو ټوپ وهونکې پنډوس پکښې پکارولې کيږي. د دې هم خپل پړاوونه وي (ايکي، دوکي، ايشارت....) يولاس په زمکه داسې اينودلې کيږي، چې د مټې گوتې سر او د شاغوتې گوتې (منځ) په زمکه پروت وي او مسواکه گوته په شاغوتې گوته اچولې شوې وي. په بل لاس پنډوس بره ويشتلې کيږي او د هغه ټوپ سره د لويې تر مخه کاني د بل لاس گوتو نه روغه شوې کوټه کښې نښتلي کيږي. که پنډوس دوېم ټوپ ووهي، نو د لويغاړې دغه پېر ورسوزي

پتپتوني

پتپتوني کښې يو دواړه سترگو ته څنگل نيولې د دېوال چنې ته يا وني ته مخ کړي او نور ترې بېلو بېلو ځايونو کښې پټ شي. پتېدونکي چې کله وگڼي، چې اوس دېوال يا وني ته شا کړې هغوي موندلې نه شي، نو "اېې غږ وکړي. دا ورپسې ورشي. که څوک د وخته خان دغه ځای ته ورسوي، نو هغه بريالې شي او چې کوم گېر شي، نو هغه ته "چوپ شوم" وائي او بيا هغه غل شي، دېوال يا وني ته شا کړي....

چپاتی. چپاتی. داسې وي، چې د لاس دوه گوتې (مسواکه او شاغوتی)،
غبرگې کرې شي او لېچه پرې ووهلې شي. دغه چپاتی. په شمېر
ورکولې شي

کوتره کوتره داسې وي، چې خولی/توی. واخستلې شي. هغه لږه
اوچته وویشتلې شي او د دغه خولی. لاس ته راتللو پورې د غل
سر له خپېره ورکړې شي

ډینگان د غل تلي کنبې به کوتوال د خپل لاس څنگل کېښودله، پنځه
واړه گوتې به ئې یو ځای کرې، او د دغه گوتو په نېغو شوو
سرونو به ئې د غل د څنگل او مت منځ کنبې تک ورکړو.

شلغاتي واړه دوه ډلې شي. هره یوه ډله د خپل مشر سره وځي او په
دېوالونو او بلیو باندې وړې وړې کرښې د بلې ډلې نه پټې
راکارې. دغه وړو وړو کرښو ته شلغاتي/شلغاتي وئيلي کېږي.
یوه ډله خپلو ملگرو سره غوږ شوه او بلې ډلې له به ئې د
شلغاتو د شمېر بلنه ورکړه. داسې به دواړو ډلو پېر په پېر د یو
بل شلغاتي وشمېرل او ډېر شلغاتي راکښونکې ډله به بریالی.
شوه

کوډگی. دا خو به وړې وړې خاورینې کوډگی. خاورو یا خټو نه روغې
شوي. واړه هلکان به سړي شول او وړې جلکې. به ښځې شوې
او دوي به دغه د کور د خپل مور پلار د ژوند پېښې کولې. دا
په یو ډول د راتلونکي ژوند د کوډمې روزنې د پاره عملي
ښوونځای ؤ.

د گودا گودی. واده دا لوبه به وړو جینکو کوله. ښځکه به کلابوخي ته ودېدله او
دا هم د راتلونکي ژوند د پاره زده کړه وه.

لالښنده سترې او خواشین وائي چې څو اپیمیان وو. یو اپیمي پکښې ووي، چې دې
مخامخ ډاگه کښې د شلتانو باغ کرو. یو اپیمي ووي، چې
هسي نه بیا ترې د گلي کاکا څو شلتان شوکوي. بل ووي،
چې گلي پکښې مونږ سره گودا کړې دے، چې څو به ئې
شلتان شوکوي. درېم راؤدانگل او ئې وي، زاره دې پکښې

<p>زموڼې شنه شي او شلتالان دې د گلي خوځې شوکوي. راځئ چې ؤ ئې ډېوو. دوي ورغلل او د گلي خوځې ئې ووهه.</p>	
<p>دا هم يوه لويه وه، چې پير، باچا، وزير او غل به پکښې مېرلي کېدل. د (اکويکوسرسيندکو) غونډې د دې هم يو منتر/وبنا وه، چې هغه به داسې وه [اړنگ - دوړنگ - سپارا - اټنگ - انار - بگور - پير - وزير - باچا]</p>	<p>اړنگ دوړنگ</p>
<p>بنځونک / هېچرا</p>	<p>بدک</p>
<p>گرو (د يو څپر لاندې اوسېدونکي بدکان خان له يو مېرaban وټاکي. مېرaban د دغه بنځونکو پاملرنه او ساتنه پخپل سر واخلي. بنځونک د خپل مېرaban سره د خپل مور پلار نه زياته مينه کوي) د دې مينې يو مخ داسې بنکاري، چې خپل مور پلار دغه بنځونکو نه څنډه وکړي، خو مېرaban ئې خپل کړي.</p>	<p>مېرaban</p>
<p>چوک</p>	<p>گرځونه</p>
<p>وضاحت</p>	<p>سپيناوړه</p>
<p>قيمت / قدر</p>	<p>ارزښت</p>
<p>د وېرېدونکي زړه څښتن</p>	<p>ايرزړه</p>
<p>سؤ کښې: څه گټې ته ډېره ساه رانېکل</p>	<p>سؤ او سور کښې</p>
<p>سور کښې: په څه گټه د زړه سود کېدل</p>	
<p>بدن</p>	<p>ځاندره</p>
<p>مېرگي چې انگرېزي کښې ورته Epilepsy وئېلې شي، يو داسې رنځ دے، چې په دې کښې د رنځور ککړۍ کښې يو رگ وځنښلي او دغه رگ ځنښتلو سره د هغه اعصابي نظام په ځامه ودرېږي. دغه رنځور خپل خان او خپل زور باندي نه پوهېږي. د دغه رنځ نه اوس د ژغورنې لارې راوتلې دي</p>	<p>مېرگي</p>
<p>نشه کښې خپل توان او توازن بېلونکے</p>	<p>تون شوے</p>
<p>نځښه / پېلام</p>	<p>خرک</p>
<p>وېرېدلي</p>	<p>ترېدلي</p>
<p>شناختي کارډ / Identity Card</p>	<p>پېژند</p>
<p>زړه ته ډېر نژدې / اکلوټا</p>	<p>ناوياته</p>

سپوهنه	نفسیات
جیخ	جام د اوبو خښکلو لوښی / خینگرے
رغوے	د لاس تلے
لپري! دوه دې خري	دا هم يوه لويه ده. دا لويه راتلونکي کښې هم په خسني پرېکړې ته يوه وده ورکوي. دې لويه کښې دوه ډلې وي. د يوې ډلې نه يو ملگرے د خپل سر شا ته دواړه لاسونه پټ کړي او د ښي لاس د گوتو نه يوه نخښه روغه کړي او هم په دغه وخت دۀ ته مخامخ ولاړ د دوهمې ډلې يو ملگرے هم خپلې شا ته نيولي لاس نه يوه نخښه روغه کړي. د منځگړي په غږ (لپري: دواړه ډلو غږي چمتو شي او دوه دې خري: سره خپلې نخښې راوړلي) د دواړه ډلو دغه ملگري خپل لاسونه ښکاره کړي. د تکړه پېلام لرونکي ډله بريالۍ شي (نخښې داسې وي: د لاس مټه گوته نېغه نيولې او نورې گوتې راغونډ ساتل د ټوپک، نورې څلور گوتې راغونډول او مسواکه گوته نېغ نيول د غشي او نورې درې گوتې راغونډ ساتل او مسواکه او شاغوتۍ گوته نېغ نيول د قېنچۍ پېلام وي) غشي نه قېنچي او قېنچۍ نه ټوپک تکړه وي او ټوپک نه غشې تکړه وي
خپوټکے	د رښت څلور گوتيزه ټوټه / دسترخوان
چرچقې	پرقي / خوشالي خرگندول
برونه	هغه ورۀ چې تنور کښې ډوډۍ پخولو وخت کښې په پېره دورولي شي
گا-ما-پا-دا	دا بهيرمي راگ دے. چې لوگري ساز د پاره غږولے شوے دے
لے	د ساز اهنگ ته وائي
تاپ	د دوکړۍ اهنگ
پاررېژ	خزان
کلے ورکول	دا به دونه وئېلو کښې وئيلي کېدل، چې کله به يو دونه باندي نه پوهېدلو، نو بل به ترې خواب اخستلو د پاره ووي، چې پلانکے کله واخله/خوره
ويرندک	ډېر وېرېدونکے

موند	جرړه / خېله
تورزړه	بدنیت
پرځمن	چې کلک نه وي/ خپلو روایتونو او کلتور نه په شاتلونکې
مهاجر	خپل زېږون سیمه پرېښودل او بلې سیمې کښې مېشته کېدونکې (دلته دا اصطلاح د هند هغه مهاجرو د پاره پکارولې شوې ده، کوم چې هند نه راغلي وو او کراچۍ کښې مېشته شوي دي. زموږ په اند دغه اوس مهاجر نه پاکستانی دي. په کراچۍ کښې د دوي زیاتره تریخواله د پښتنو سره وي او د دې په شا هغه پلیمت سیاست دے، کوم چې پاکستان کښې د پښتون قام ټیټ ساتلو د پاره خپل کرے شوے دے. لکه کراچۍ کښې چې په لکونو پښتانه اوسیدي او هغوي ته د کراچۍ د پېژند نه ورکولې کیږي. باید ټول قامونه یو بل ته درناوے و لري. له بده مرغه مهاجر بللے کېدونکي هم د دغه پلیمت سیاست کوونکو ملاتړ کوي.
چیره کېدل	د هغه ښځونک د پاره کوم چې خپل د سړي زور اوبه کول غواړي، و هغې د پاره په زړو وختونو کښې دغه لاره خپله کېدله (لکه څنگه چې قبصه کښې مېرaban پوسجیرشا چیره کړي). دې نه پرته د سړي د ښځونک کولو نورې لازي هم شته. د بېلگې په توگه په سوتلی. باندې غېڼ/خوټه دومره کلک تړل چې پټي ورله چیري کړي. دغسې ځانگړې پوښۍ هم دي، چې هغه په سړي وځورلې شي، نو د هغه بیا نه لکیري او نه د وړو د زېږولو توان لري.
بوکه کېدل	د دواړو لاسونو څنگلونه او د پښو کونډۍ. په زمکه ایښودلو ته وائي. جنسي توگه باندې د یو غاړه ایښودونکي ټیټېدلو ته هم وائي.
پوهنتون	یونیورسټی. (د زده کړې ټولونه لوي ځاے)
هېواد	وطن / ځاؤره
اکسلاټر	اېکسلرېټر (accelerator)
ایاتولا	حیات الله (د لیکوال نوم دے. د پښتو ژبې وښود (لهجه)

- کنبی لیکلے شوے)
- زیرہ ساری زیر رنگ ساڤھی (اغوستن چي هندوانې بنخې نې اغوندي او دغه سیمو کنبی پاتې شوې مسلمانې تورسړې نې هم د کلتور په برخه کېدلو اغوندي)
- کشکړپ بنکالو/د خوځښت غوړیز پېلام
- شیوا په هندو مذهب کېنې دا نوم "اردھنارېشوارا" (اردنارېشوارا)، وبللے کیږي. د دۀ د ځاندرې نښے اړخ د سړي او کین اړخ د بنخو غونډې وي. "وید" کېنې د وگړي درې خویونه وړاندې شوي دي او په "پرنونو" کېنې د موسیقۍ او نڅا درې اړخونو کېنې یو "پسرا" (بنخه)، یو "گندروا" (سړے) او یو "کېنار" (منځگړے) دے. دغسې په "کاماسترا" کېنې هم په دې لړ کېنې خبرې شوي دي او دې کېنې "پوم پړکنري" (سړي)، "سټري پړکنري" (بنخې) او "تیریتیا پړکنري" (منځگړي/ بنخونک) د پاره پکارولے شوے دے
- مشرتابه مشري (د کور/جوړښت/ټولنې واکونه لاس کېنې اخستل)،
- برید حمله کول
- ډبوسکۍ پېړه/ مونږ زیاتره هغه چا د پاره ډبوسکۍ/ ډبوسکے نوم پکاروو، چې هغه پېر او پوست وي او بیا په ځانگړې توگه چې غمبوري نې غټ وي
- خوردده خوږده خو ځانگړې خبره هغه وخت شي، کله چې څه مالگه یا بل څه د زیارت یا داسې بل مخوړیز ځاے نه واخستلے شي/د خوړلو توکے
- کنډم نیمگړے/ نیمه خوا
- په گېډۍ لؤ د غنمو رېبلو کېنې داسې وښي، چې که کروندگر یا بل یو وگړے په پردي کښت کېنې لؤ کوي، نو هغه د پاره شمېر وټاکلے شي. په شمېر د زیاتې گېډۍ بوس او دانې د لؤ کوونکي وي
- پچموزه ټوقه/ملنډه/چا ته سپک کتل
- شونډه شنه کېدل د ځلمیتوب په پوړۍ پښه ایښودل/ بریت ټوکېدل

پنگہ	خزانہ / توبنہ
اغوستن	لباس / جامی / گندلے رینت
عدوالرحمان	دا نوم دې قبصہ کنبې د دولاملأ لخوا مولانا عبدالرحمان د پارہ پکارولے شوے دے. "عدو" دبنمن ته وائي. یؤ ملأ پورې تړلې نه ده، هر څوک چې د چا نه کرکه کوي، نو هغه ئې د سپکاوي هڅه کوي، خو داسې سپکاوي نه ځنډه باید ؤشي، کوم چې د یؤ وگړي زړه توروي
تماس	اړیکه / رابطہ
روزنه	پالنه / پرورش
گرځنده	موبائېل فون
(د گرځنده) تڼۍ	د گرځنده (موبائېل) بټنې
بجازی	نا گندلې ټوکي خرڅوونکے
توغ	درې گوټيز بهرغ
رنځپوه	طبيب / ډاکټر / روغتيا پال
شتون	وجود (لړل) / پېژندگلو
توپير	فرق
سينگلے	جيخ / جام / د اوبو څښکلو لوبڼے
ډولځاے	چاپ / د زلف تراش ځاے

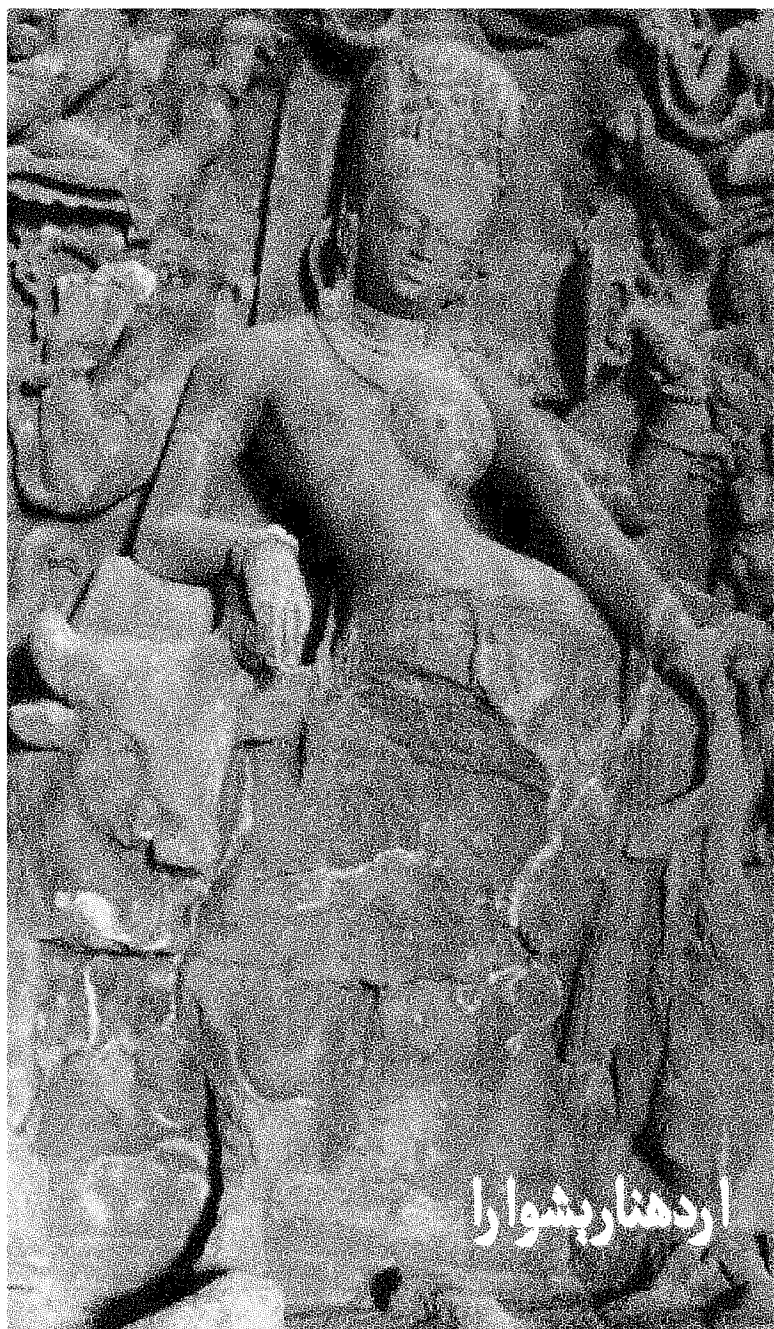
د کردارونو نومونه (وئېنډود)

QAMRO	قمرو
KHKOLEY	بنکلی
NAAMOOS KHAN	ناموس خان
MEERGAATEY	میرگاتے
MAABATAI	مابتی
QADOOS KHAN	قدوس خان
PAANOOS KHAN	پانوس خان
FIRDOS KHAN	فردوس خان
BALQEES	بلقیس
GOLAI	گلی
NAMEYR GUL	نمبرگل
KHOOBAANA	خوبانه
JAALOOS KHAN	جالوس خان
CHAGHMAT	چغمت
PEGHLA	پېغله
MARR SAPANA	مرڅپنه
MASHKAI	مشکی
MATAWAR	متور
ZAAMOORA ABAI	خاموره ابی
KAMEELA	کمیله
RAAPOGAI	راپوډی
MOONDAR	موندړ
SAMDOORA	څمدوره
ZEERAK KHAN	څیرک خان
KAakwaAN	کاکوان
MOOSKAI	موسکی

KHARROO	خرو
PORDALEY	پوردلے
ZEERKO	خیرکو
PARZAND KAKA	پرخند کا کا
METAREY	مپترے
ABDURRAHMAAN	عبدالرحمان
MOONPAJARA	مونپجرہ
SEDGULEY	سبڈگلے
RAAMAANEY	رامانے
EZAT KHAN	عزت خان
SEDAAMEER KAKA	سبڈامیر کا کا
GULEESHAAN	گلیشان
MEERZAADGAI	میرزادگی
DOOLA MOOLA	دولاملا
JAMAALAY	جمالے
GHARBAASH KAKA	غرباش کا کا
SHEROON	شہرون
BANDAAREY	بندارے
GULBAACHAA KAKA	گلباچا کا کا
ABDUSSUBHAAN	عبدالسیحان
MEERAAJAN	میراجان
SHEESHARRA	شیشرہ
NEEMAKAI	نیمکی
NAKOORA	نکورہ
MADOOBAALA	مدھوبالا
MEENAA KUMAARI	مینہ کماري
SAMEENA PEERZAADA	ثمینہ پیرزادہ
SAMEETA PAATEL	سمیتا پاتیل

MERABAAN	مہرابان
MADOSH	مدھوش
METAR KHAN	مہتر خان
BAHRAAM	بہرام
ZARKA	زرکہ
SAMEETA	سمیتا
TAAJO	تاجو
GULPARDAAZ KHAN	گل پرداز خان
GUL PARI	گل پری
MEERLOS	میرلوس
SHEMEEN	شہمین
ROSHNI	روشنی
RAANI	رانی
SAROOD KHAN	سرود خان
POSJEERSHAA	پوسجہر شا
HONEY	ہنی
AARA	آرا
KOSHELYA	کوشیلیا
MANEER BABA	منیر بابا
POJOON BABA	پوجون بابا
KOSTAAN OSTAAZ	کوستان استاذ
TAAZANOR BABA	تازہ نور بابا
PAAYODEEN BABA	پایودین بابا
SHAKOOR OSTAAZ	شکور استاذ
SAABIQ SEB	سابق صہب
SEBWALI BABA	سہدولی بابا
SLAAHODEEN KAKA	صلاح الدین کاکا
AZIZ KAKA	عزیز کاکا

HELAN	ہیلن
NENAA	نینا
NEMAT	نیمت
TEKAARAA	تہکارا
PEDAR GUL	پیدرگل
TENTEES JAAN	تہنتیس جان
AYATOLLA	ایاتولا
BAAJAWARR KHAN	باجور خان
GOLEY	گولے
PEROSHA	پہروشا
JAAMNOOR	جامنور
ZEBUNNISAA	زہب النساء
NEMSHOR KHAN	نیمشور خان
SAMAARA	سماارہ

اردستان شوارا

حیات روغانے

Hayat Roghani must be shut up with his "Waahiyaat" considered writings at once, because he has committed to born a lot before his time and now bringing some nonsense things from future to our times. The best solution I see for a compromised prosperity is to freeze all his creations and then melt it at appropriate time".

Ali Baba

هره بنخه او هر سري کبني دننه يو بنخک
پت دی. دغه بنخک د وپري نه زپري
زما درشل له وپره راغله. ما نه د ژوند مينه
تروړل غواري..... زما هيلې نه هڅه شوکول
غواري..... ما په انا د کرکې وينزه کوي. خو
زه نه وپروم.

زه مينه د کرکې نه بريالی گنم.....

زه هيله د اندېښني نه زوروره گنم.....

زه به مرم. خو ويارپروم به. زما جنازه کبني به
ډېر اولس وي. زما خپل به زما په مري ژاري.
زما مور او پلار به هغه ډولې ته لاره کبني
هرکلي د پاره ولاړ وي. کومه ډولې کبني
چې به نياز بينې پرېستې زما ساه وري او
حوري او غلمان به جنجيان وي.